

Voortgezet onderwijs, CKV en kunstdisciplines

Literatuurselectie ter gelegenheid van de Dag van Taal, Kunsten & Cultuur
Groningen, 5 februari 2010

Inhoud

Voraf	5
CKV	7
Boeken	7
Tijdschriftartikelen	13
Tijdschriften	18
Voortgezet onderwijs en Beeldende kunsten	20
Boeken	20
Tijdschriftartikelen	25
Tijdschriften	32
Voortgezet onderwijs en Muziek	33
Tijdschriftartikelen	40
Tijdschriften	50
Voortgezet onderwijs en Theater	52
Boeken	52
Tijdschriftartikelen	55
Tijdschriften	58
Voortgezet onderwijs en Dans	60
Boeken	60
Tijdschriftartikelen	63
Tijdschriften	66
Voortgezet onderwijs, audiovisueel en film	67
Boeken	67
Tijdschriftartikelen	70
Tijdschriften	73
Bibliotheek Cultuurnetwerk Nederland	75

Vooraf

Literatuurselectie ter gelegenheid van de Dag van Taal, Kunsten & Cultuur 2010 in Groningen op 5 februari 2010.

De selectie betreft publicaties aanwezig in de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland vanaf 2008. Opgenomen zijn boeken, tijdschriftartikelen en tijdschriften die interessant kunnen zijn voor het voortgezet onderwijs. De publicaties zijn onderverdeeld in de volgende rubrieken: ckv, beeldende kunsten, muziek, theater, dans en audiovisueel en film. Er kunnen dubbele beschrijvingen voorkomen omdat sommige publicaties over meerdere disciplines gaan. De genoemde literatuur is te leen of in te zien bij de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland.

De catalogus is online te raadplegen: www.cultuurnetwerk.nl. Hier vindt u ook informatie over de mogelijkheid om publicaties per post te ontvangen en over de leen- en inschrijfvoorwaarden. Voor mondelinge informatie kunt u telefonisch contact opnemen met de infobalie: 030-236 12 00.

De bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland, gevestigd in hartje Utrecht, op loopafstand van het Centraal Station, is geopend op maandag van 13.30 tot 17.00 uur en van dinsdag tot en met vrijdag van 9.30 tot 17.00 uur. Zie www.cultuurnetwerk.nl of bel 030-236 12 00 voor afwijkende openingstijden vanwege feestdagen en vakantieperiodes.

Cultuurnetwerk Nederland
Ganzenmarkt 6
Postbus 61
3500 AB Utrecht
T 030-236 12 00
F 030-236 12 90
I www.cultuurnetwerk.nl
E info@cultuurnetwerk.nl

CKV

BOEKEN

2008

Examenisen vmbo 2007-2009 : examenprogramma's en syllabi voor de centrale examens / Kreeft, H.P.J.(redacteur), Melissen, M.(redacteur) . - Alphen aan den Rijn : Kluwer, 2008. - 880 p. - ISBN 978-90-13-04995-8

Bevat de examenprogramma's, een overzicht van de exameneenheden per vak of beroepsgericht programma die de Cevo heeft aangewezen voor het centraal examen en de syllabi voor de centrale examens.

[NA] 371 EXA

Lees mij! / (auteur van idee) Raes, S., NIF, Nederlands Instituut voor Filmeducatie, (auteur van begeleidend materiaal) Klaassen, J., Stichting Lezen, (coördinator) Wiebenga, F., Viewpoint Productions, (eindredacteur) Hoekstra, E. . - Utrecht : NIF, 2008. - 2 dl. (ongepag.) + dvd - Met bijl. - Bevat leerlingenreader en docentenhandleiding.

Lees mij! is een serie lessen om jongeren te stimuleren uitdrukking te geven aan hun leeservaringen en om te zetten in een persoonlijk beeld. Aan de hand van de website www.leesmij.nu leren jongeren over kernbegrippen zoals thema, stijl en plot, die zij kunnen gebruiken om hun eigen leeservaring om te zetten in beeld. Op de site staan korte persoonlijke filmpjes over boeken van verschillende filmmakers. De dvd bevat 3 filmpjes. Doelgroep: bovenbouw havo/vwo. Het lesmateriaal sluit aan bij de kerndoelen en eindtermen van CKV en Nederlands.

<http://www.leesmij.nu>

820 RAE

Me, myself and I : notebook / Arends, C., Hopmans, H., (eindredacteur) Byvanck, V., ... [et al.] . - Middelburg : Zeeuws Museum, 2008. - 179 p. : ill. - ISBN 978-90-74038-16-4

In dit boekje staat informatie over de verschillende tentoonstellingen die het Zeeuws Museum in 2008 maakt. Ook staan er allerlei opdrachten in die te gebruiken zijn voor het vak ckv. De verschillende hoofdstukken hebben allemaal een eigen thema. Het boekje is vooral bedoeld voor ckv-leerlingen havo/vwo.

701 ARE

CKV-bonbesteding schooljaar 2006-2007 / Sintenie, J., CJP, Cultureel Jongeren Paspoort . - Amsterdam : CJP, 2008. - 27 p. : graf., tab., fig.

Overzicht van de besteding van CKV-bonnen in het schooljaar 2006-2007. Er worden algemene bestedingscijfers in percentages, aantallen en in euro's gegeven. Daarnaast komt de bonbesteding aan bod op schoolniveau (vmbo, havo, vwo, speciaal onderwijs, onderbouw, praktijkonderwijs), per provincie en in de culturele sector.

701 SIN

Codes & ambities : over hiphopcultuur en de bezoekers van de SKVR-jongerenactiviteiten / Trienekens, S., (medewerker) Sanderse, J. . - Rotterdam : SKVR, 2008. - 52 p. - Met lit.opg. - In opdr. van de SKVR.

Onderzoek naar de codes en ambities van de Rotterdamse jongeren die deelnemen aan de jongerenactiviteiten van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR). Het onderzoek omvat: 1. Inleiding; 2. Het inzicht geven in door hiphop geïnspireerde jongerenactiviteiten van de SKVR; 3.

De geschiedenis van de hiphop; 4. Verschillende stromingen in hiphop in de VS en Nederland; 5. Codes in de Nederlandse en Rotterdamse straatcultuur; 6. De Rotterdamse jongeren en hun creatieve ambities; 7. Dialoog tussen cultuureducatie (SKVR) en door hiphop geïnspireerde jongeren. Hierin worden aanbevelingen gedaan over het samenbrengen van jongerencultuur en instellingen voor cultuureducatie.

785 TRI

Tumult kunst!?: CKV, Culturele en kunstzinnige vorming : 3 vmbo / Tumult . - Amsterdam : Tumult, 2008. - 89 p. : ill. - Bevat het dossier. - ISBN 978-90-78793-45-8

Tumult Kunst!?! is een methode CKV voor 3 vmbo. In het dossier leren leerlingen op verschillende manieren naar kunst en cultuur te kijken. Het dossier bevat 4 hoofdstukken: 1. Van soap tot Shakespeare (verhaal); 2. Van reclame tot Rembrandt (compositie); 3. Van bits tot brons (techniek); Van euro tot emotie (waarde). Ieder hoofdstuk eindigt met een culturele activiteit, waarin leerlingen het geleerde kunnen toepassen. De leerling wordt stapsgewijs begeleid in het organiseren van de culturele activiteit door middel van de toegevoegde kijkwijzer. De methodesite bevat een docentenhandleiding en ondersteunend materiaal, zoals opdrachten en studiekaarten.

<http://www.tumult.nl>

701 TUM

Overvaltheater binnen het voortgezet onderwijs : afstudeeronderzoek in het kader van de opleiding docent drama (theaterdocent) aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden / Allema, J. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 44 p. - Met lit.opg. en bijl. - Afstudeeronderzoek Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Opleiding docent drama.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: Welke rol vervult overvaltheater binnen de kunsteducatie op scholen voor voortgezet onderwijs? Hierbij komen de volgende deelvragen aan de orde: Wat houdt overvaltheater in?; Wat is de betekenis ervan voor makers, scholen en leerlingen?; Waar ligt de oorsprong van overvaltheater?; Hoe is de kunsteducatie op VO scholen ingericht?; Welke positie heeft de discipline theater binnen de kunsteducatie: Wat vinden docenten CKV van het huidige theateraanbod op school?; Hoe komt een overvalvoorstelling tot stand?

<http://nhl.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:2245/DS1>

792 ALL

Culturele canon in ckv1 lesmethoden / Drijfhout, Y., Monterie, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 25 p. : graf., tab. - Met lit.opg. - I.h.k.v. onderzoeksseminar 1 van de Master Kunstbeleid en -management, Universiteit Utrecht.

In dit onderzoek ligt de nadruk op enkele verschillende lesmethoden die educatieve uitgeverijen hebben ontwikkeld voor het vak ckv1. Centrale vraag van het onderzoek is of er een culturele canon van kunstenaars, disciplines, stromingen en kunstwerken uit verschillende ckv1 lesmethoden te destilleren is en op welke manier dit wel of niet gebeurt. Deze vraag wordt aan de hand van vier hypothesen getoetst: 1. Er valt een culturele canon van kunstenaars, stromingen en kunstwerken te destilleren uit ckv1 lesmethoden; 2. Ckv1-methoden voor het vmbo zijn meer leerling-gericht, terwijl ckv1-methoden voor havo en vwo meer cultuurgericht zijn; 3. Ckv1-methoden zijn internationaal georiënteerd; 4. De meeste nadruk ligt in de ckv1-lesmethoden op kunst uit de late 20e eeuw.

008 DRI

Cultureel erfgoed : uitleg over de inhoud en betekenis van cultureel erfgoed binnen de beeldende vakken / Dinsbach, G., ... [et al.], (eindredacteur) Rass, A. . - Enschede : SLO, 2008. - 50 p. : graf., tab. - Met lit.opg., webadressen en bijl.

De plaats van cultureel erfgoed in het curriculum van de beeldende vakken is onduidelijk en als gevolg daarvan in de praktijk nog onderontwikkeld. Deze publicatie beoogt een bijdrage te leveren

aan het opzetten, uitvoeren en evalueren van lessen die de betekenis van cultureel erfgoed voor het beeldend onderwijs tot zijn recht laat komen. De publicatie bevat een omschrijving van het begrip en beschrijft de betekenis van cultureel erfgoed voor de beeldende vakken en andersom. Daarnaast bevat het mondiale en Nederlandse voorbeelden afkomstig van de Werelderfgoed Lijst (World Heritage List) van UNESCO. Tot slot worden er handvatten gegeven aan docenten voor het ontwikkelen van een eigen lesprogramma over cultureel erfgoed in de eigen omgeving.

http://www.slo.nl/downloads/2008/Cultureel_20erfgoed__webversie.pdf/

725 CUL

Syllabus kunst (algemeen) havo centraal examen 2009 / (auteur van voorwoord) Laan, H.W., Cevo . - Utrecht : Cevo, 2008. - 18 p. - Cop. 2007 - Met bijl.

De syllabus bestaat uit de tekst examenstof centraal examen kunst (algemeen) (voorheen CKV2), gevolgd door een toelichting van de globale eindtermen voor het centraal examen. De bijlage bevat het examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo.

http://www.examenblad.nl/9336000/1/j9vvhinitagymgn_m7mvh57glpdohx6_n11vga6k854m5p9/vhnpbm6ctp80/f=/kunst_algemeen_havo_2009.pdf

file://V:\E09-0201.pdf

701 SYL

De culturele poortwachter : de voorbeeldrol van de CKV-docent als kennisoverdrager van culturele competenties op leerlingen / van Hartkamp, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 170 p. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Radboud Universiteit Nijmegen, Algemene cultuurwetenschappen. - Met samenv. in het Engels.

In dit onderzoek wordt gekeken naar het cultuurspreidingsbeleid van de overheid, uitgewerkt in het kunsteducatieonderwijs met een specifieke focus op de ckv-docent. Door na te gaan waar de docent staat in het culturele veld en door welke factoren en actoren in het culturele veld zijn handelingen worden beïnvloed, wordt er een antwoord gevonden op de vraag: functioneert de ckv-docent als culturele poortwachter ter bevordering van de culturele competenties van leerlingen? Het onderzoek bestaat uit een literatuuronderzoek en een kwalitatief onderzoek. Het literatuuronderzoek gaat in op het beleid en het onderwijs rondom kunst- en cultuureducatie. Dit literatuuronderzoek vormt de basis voor de vragenlijst van het kwalitatief onderzoek. Het kwalitatief onderzoek bestaat uit een vragenlijst en een opvolginterview.

701 HAR

More body : een inventariserend en adviserend onderzoek betreffende het vak Kunst Dans / Broere, B. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 98 p. : tab. - Met lit.opg., begrippenlijst en bijl. - Masterscriptie Alliantie Kunsten Fontys Zuyd, Master Kunst en Educatie.

De centrale probleemstelling voor dit onderzoek luidt: Op basis van welke argumentatie verdient het vak Kunst Dans zijn plek binnen de tweede fase van het voortgezet onderwijs, en op welke wijze kunnen beperkende factoren bij het invoeren en uitvoeren van het vak worden overwonnen?

Deelvragen hierbij zijn: 1. Het voortgezet onderwijs en Dans. Welke onderwijsontwikkelingen hebben zich er in de laatste twee decennia voltrokken binnen het voortgezet onderwijs? Welke invloed heeft dit gehad op het kunstonderwijs binnen het voortgezet onderwijs? Welke invloed hebben deze onderwijsontwikkelingen gehad op het vak Kunst Dans in de tweede fase? Wat is de huidige positie van het vak Kunst Dans?; 2. Legitimatie voor het vak Kunst Dans. Wat is de eigenheid van dans? Wat is de positie van dans in onze maatschappij? Op welke wijze draagt dans bij aan de totale persoonsontwikkeling? Hoe verhoudt dans zich ten opzichte van de meervoudige intelligentie theorie van Howard Gardner? Welke mogelijkheden biedt het vak Kunst Dans leerlingen ten aanzien van een vervolg-opleiding?; 3. De invoering van het vak. Wat is de visie van de onderzoeksscholen op onderwijs, en dans in het bijzonder? Welke argumenten dragen de onderzoeksscholen aan om het vak

op te nemen in het curriculum? Hoe vinden scholen een geschikte docent dans?; 4. De uitvoering van het vak. Op welke wijze wordt het vak Kunst Dans georganiseerd? Op welke wijze wordt het vak Dans in de vernieuwde onderbouw aangeboden aan de leerlingen? Wat is de motivatie van docenten dans om werkzaam te zijn binnen het voortgezet onderwijs? Wat zijn de minimale eisen met betrekking tot het danslokaal?

795 BRO

De kunst van cultuureducatie : een kwalitatief onderzoek naar cultuureducatie voor het voortgezet onderwijs van culturele (steun-)instellingen in de regio Rotterdam / Reijnen, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 59 p. : ill. - Met bijl. en lit.opg. - Masterscriptie Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der historische en kunstwetenschappen, Master Sociologie van kunst en cultuur.

In deze masterthesis is onderzocht hoe het cultuureducatieve aanbod van culturele (steun-)instellingen in de regio Rotterdam aansluit op de vraag van het voortgezet onderwijs. De centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord met behulp van verschillende deelvragen, waaronder: Wat is de beleidsopdracht geformuleerd door het ministerie van OC&W met betrekking tot CKV/cultuureducatie voor culturele (steun-)instellingen? Welke aanpak hanteren culturele (steun-)instellingen, met betrekking tot school- en doelgroepbenadering? Hoe trachten culturele (steun-)instellingen in te spelen op problemen en vragen uit het onderwijs? In dit onderzoek wordt de praktijk onderzocht aan de hand van drie casestudies (Rotterdamse Schouwburg, SKVR, Erfgoedhuis Zuid-Holland).

http://thesis.eur.nl/theses/law_culture_society/fhk/index/175408742/

701 REI

Syllabus kunst (algemeen) vwo centraal examen 2010 / (auteur van voorwoord) Laan, H.W., Cevo . - Utrecht : Cevo, 2008. - 18 p. : tab. - Met bijl.

De syllabus bestaat uit de tekst examenstof centraal examen kunst (algemeen) (voorheen CKV2), gevolgd door een toelichting van de globale eindtermen voor het centraal examen. De bijlage bevat het examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo.

http://digischool.kennisnet.nl/attachments/2022873/KUA_vwo_syllabus_2010.pdf

701 SYL

Uitvoering cultuurkaart 2008-2012 / Plasterk, R.H.A. . - Ministerie van OCW, 3 maart 2008. - 2 p.

In deze brief aan de Tweede Kamer geeft minister Plasterk van OCW aan dat de landelijke invoering van een cultuurkaart doorgaat. De ontwikkeling, uitvoering en marketing van de kaart komt in handen van stichting CJP. Als uitvoerder zullen zij met ingang van het schooljaar 2008-2009 alle 900.000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs een cultuurkaart verstrekken.

351 PLA

2009

Vakdossier kunst / Marsman, P., Taminiau, A., (eindredacteur) Bonset, H. . - Enschede : SLO, 2009. - 67 p. - Met lit.opg. en bijl.

Dit vakdossier beschrijft de uitkomsten van een onderzoek naar de ervaringen van docenten van de verschillende kunstvakken met de vernieuwde Tweede Fase. Aanleiding tot dit onderzoek is de invoering van de vernieuwde Tweede Fase in augustus 2007. Dit heeft gevolgen gehad voor de inhoud van de kunstvakken en de manier waarop de docenten daarmee omgaan. Sinds de invoering zijn CKV2 en CKV3 vervangen door Kunst (algemeen) en Kunst (beeldende vormgeving), Kunst (dans), Kunst (drama) en Kunst (muziek). Daarnaast kunnen de scholen blijven kiezen voor het aanbod van één of meer traditionele kunstvakken. Het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie, een

enquête en interviews.

<http://www.slo.nl/downloads/2009/vakdossierkunst.pdf>

701 MAR

Culturele diversiteit in het vak Kunst (algemeen) / Min, P. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 45 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en bijl. - Praktijkonderzoek Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Master Kunsteducatie.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: Hoe gaan docenten om met de interculturele invalshoek bij het vak CKV2/Kunst (algemeen) en welke ideeën liggen hieraan ten grondslag? De volgende deelvragen zijn hierbij geformuleerd: 1. Wat is de visie van de docent op culturele diversiteit in de samenleving?; 2. Wat is de mening van docenten Kunst (algemeen)/CKV2 over hun lespraktijk (methodegebruik, type leerstof, invalshoeken, voor reflectie) in relatie tot culturele diversiteit?; 3. Welke problemen ervaart de docent bij het behandelen van culturele diversiteit in het curriculum bij CKV2/Kunst (algemeen)? Tot slot aanbevelingen om het vak CKV2/Kunst (algemeen) meer cultureel divers te maken.

700 MIN

Kunstvaks versus kunstvak : een onderzoek naar de oude en nieuwe stijl kunstvakken in de Tweede Fase / Konijn, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 29 p. : tab. - Met lit.opg. en bijl. - Praktijkonderzoek Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Master Kunsteducatie.

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de factoren die bepalend zijn voor scholen van voortgezet onderwijs bij hun keuze voor een beeldend kunstvak oude stijl of nieuwe stijl. Het onderzoek vond plaats op zes scholen voor voortgezet onderwijs in de provincie Noord-Holland.

701 KON

Cultuur leeft en leert : cultuureducatie in primair en voortgezet onderwijs / Gerrits, A., van Oorschot, N. . - Den Bosch : KPC Groep, 2009. - 101 p. - Met lit.opg., webadressen en bijl. - In opdr. van Provincie Noord-Brabant.

KPC Groep heeft een ondersteuningstraject uitgevoerd voor scholen in het primair en voortgezet onderwijs op het terrein van cultuureducatie. Naast de uitvoering van dit ondersteuningstraject hebben in het kader van deze opdracht ook gesprekken plaatsgevonden met de marktplaatscoördinatoren in de provincie. Zij spelen een cruciale rol bij het krijgen en borgen van structurele aandacht voor cultuureducatie op de scholen binnen hun marktplaats. Deze publicatie bevat informatie over het primair en voortgezet onderwijs in het algemeen en over de (mogelijke) plaats van cultuureducatie in het bijzonder. Bevat vier hoofdstukken: De structuur van het onderwijs, Het onderwijsaanbod en de plek van cultuureducatie, Documenten, taken en verantwoording, Nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden van cultuureducatie.

701 GER

De nieuwe kunstvakken in de vernieuwde Tweede Fase / Algra, A., Martin, F. . - Utrecht : Cevo, 2009. - 18 p.

Brochure over de wijzigingen vanaf 2009 (voor vwo vanaf 2010) op het gebied van de kunstvakken in de tweede fase, bestemd voor zowel de docenten in de kunstvakken, als de examensecretaris. Naast de verandering van de vaknamen (ckv2 en ckv3 en ckv2/3 zijn vervangen door 'kunst (drama)', 'kunst (dans)', 'kunst (muziek)', 'kunst (beeldende vormgeving)') zijn er ook veranderingen op het gebied van eindtoetsing (wordt een centraal examen) en de manier waarop dit afgenomen wordt (computerexamen). Naast de opzet en inhoud van de vakken, komt verder aan de orde: de wijze van omgaan met bezemkandidaten ckv2, het digitaal examen, kandidaten met een beperking.

<http://www.cevo.nl/9334000/1/j9vvgltfdwjiovt/vi40b68ivmu8>

701 ALG

VMBO-kunstenaars / van der Geest, N. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 2 p.
(Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie L: Kunst(vakken) in VMBO;
Paper van een praktijkonderzoek naar de specifieke werkwijze die nodig is om in de
Basisberoepsgerichte (BB) leerweg en in de kaderberoepsgerichte (KB) leerweg van het vmbo op een
verdiepende manier met kunst te werken.
<http://www.vmbokunstenaars.nl/>
701 CON

History / . - Arnhem : Lambo, 2003-2008. - 5 dl. : ill. + dvd-rom (docentenhandleiding)
Lesmethode Kunst-Algemeen (voorheen CKV2) voor de bovenbouw van havo en vwo.
informatie over bronnen (1. Cultuur van de kerk in de 11e tot en met de 14e eeuw; 2. Hofcultuur in
de 16e en 17e eeuw; 3. Kunst en cultuur van de burgerij in de zeventiende eeuw; 4. De negentiende
eeuw : cultuur van romantiek en realisme in de negentiende eeuw; 5. De twintigste eeuw : cultuur
van het moderne en massacultuur in de twintigste eeuw.)

Palet : ckv voor de tweede fase / Geljon, C., ... [et al.] . - 3e dr. . - Utrecht [etc.] :
ThiemeMeulenhoff, 2007-2008. - 9 dl. : ill. + 4 cd's cd-rom Hotel Palet - 1e dr.: 1998. - Bevat
basisboek, 4 themakaternen getiteld: De Stad, Feesten, Liefde en Helden en 4 docentenhandleidingen
bij de themakaternen. - ISBN 978-90-06-48406-9
Methode voor het vak CKV voor de bovenbouw havo/vwo. Het basisboek fungeert als naslagwerk voor
de leerlingen en bestaat uit drie delen: Palet basis, Palet praktisch en Palet tijdbalk. In Palet basis
maken leerlingen kennis met de verschillende kunstvormen: theater, film, muziek, beeldende kunst,
architectuur, design en literatuur. Palet praktisch bestaat uit checklists voor de verschillende vormen
van verslaglegging van een culturele activiteit en andere hulpmiddelen voor de uitvoering van
praktische opdrachten. Palet tijdbalk biedt een overzicht van de belangrijkste kunsthistorische
ontwikkelingen vanaf 3000 voor Christus tot het heden. De themakaternen bevatten opdrachten. Bij
elk themakatern hoort een docentenhandleiding met uitwerkingen en opdrachten en een audio-cd. De
thematikaternen zijn getiteld: De Stad; Feesten; Liefde; Helden. De bijbehorende cd-rom bevat een
interactieve reis door de wereld van kunst en cultuur aan de hand van een virtueel hotel.
<http://www.palet-online.nl>
701 PAL

Kunstlicht Next : 1 t/m 4 : handleiding CKV en kunst / (samensteller) Smeets, M., ... [et al.] . -
Hilversum : Teleac/NOT, [2009?]. - 23 p. : ill. + dvd (60 min.) - Bron van beschr.: omslag.
Kunstlicht Next is een schooltv-project van Teleac/NOT, in samenwerking met het Cito. Het project
bestaat uit vier televisieprogramma's van 15 minuten op dvd, een website en een
docentenhandleiding, en is bestemd voor de vakken CKV en kunst in de Tweede Fase van het
voortgezet onderwijs. Ieder programma behandelt vanuit een discipline een cultureel en/of
kunstzinnig onderwerp en belicht daarvan ook de historische achtergrond. In elke aflevering komen
steeds de volgende elementen aan bod: het kunstwerk (wat of wie zie je?); de kunstenaar
(uitvoerders of ontwerpers); de cultuurhistorische context (tijd en publiek) en de kijker (wat
vond/vindt men ervan?). De docentenhandleiding bevat een programmabeschrijving,
achtergrondinformatie en, vragen en opdrachten.
<http://www.eigenwijzer.nl/kunstlichtnext>
701 KUN

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

Wim Wentzel van Bekijk 't : 'We willen jongeren bereiken die creatief zijn, maar een hekel aan kunst hebben' / Twaalfhoven, A. . - 2008. - Jubileumnummer.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 50, jan. 56-58 p.)

Het project Bekijk 't organiseerde zes jaar geleden met subsidie van Cultuur en School succesvolle CKV-tournees. Nu is het een zelfstandige organisatie in het kunstenplan. Directeur Wim Wentzel vertelt hoe je onbereikbare jongeren bereikt door hen een actieve rol te geven in kunst en cultuur.

Roel Voorin Holt van Introdans : 'We gaan niet hiphoppen in een gymzaal' / Ros, B. . - 2008. - Jubileumnummer.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 50, jan. 70-72 p.)

Met subsidie van Cultuur en School ontwikkelde het Arnhemse Introdans in 2000 als een van de eerste in Nederland een educatief aanbod voor het vmbo. Artistiek leider Roel Voorin Holt vertelt over een laagdrempelig programma, waarbij aan het artistiek gehalte geen concessies worden gedaan.

Kees Visschedijk, cultuurbemiddelaar en docent Engels aan het Ashram College in Alphen aan den Rijn : 'Kunst en cultuur geven het leven kleur' / Geldermans, A. . - 2008. - Jubileumnummer.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 50, jan. 79-80 p.)

De CKV Topper Award ging dit jaar naar het Ashram College. Volgens organisator CJP is deze school voor voortgezet onderwijs een vruchtbare samenwerking aangegaan met culturele instellingen en worden de vouchers efficiënt en divers besteed. In dit artikel een interview met Kees Visschedijk, cultuurbemiddelaar en docent Engels aan deze school.

Kunst en religie : reiken naar het onvoorstelbare / (hoofdredacteur) Janssen, B., van Walstijn, W., ... [et al.] . - 2008.

(In: tijdschrift Reflexief; Vol. 6, nr. 3, jan. 2-39 p.)

Themanummer over kunst en religie. Aanleiding voor dit themanummer vormt de expertmeeting 'De relatie tussen Kunst en Geloof', die op 14 november 2007 is gehouden in museum De Pont te Tilburg. Artikelen: Nogmaals: de relatie tussen kunst en geloof van Wilbert van Walstijn; De pedagogie van kunst en religie van Stephan van Erp; 'Ik wil nieuw leven wekken' van Wilbert van Walstijn; Een cultuur-educatieve benadering van de relatie kunst en geloof van Paul Vogelesang; Een religieuze viering van het materiële van beeldend kunstenaar Jonas Staal; Dragen kunstrituëlen bij tot religieuze ervaring? van Wilbert van Walstijn; Mogelijkheden van stripverhalen bij religieuze educatie van John den Olden; Werken aan een kunstzinnige relatie met je eigen stad van Frank Seller; De kunst van kunst van Emmy Kool en Boris Cornelissen; Architectuur: over de zeggingskracht van scholen, kerken en andere gebouwen van Karin Melis; 2008 Jaar van het Religieus Erfgoed van Mart van der Sterre.

Werken aan een kunstzinnige relatie met je eigen stad / . - 2008.

(In: tijdschrift Reflexief; Vol. 6, nr. 3, jan. 28-30 p.)

Een gesprek met docenten- en coördinatoren CKV en projectleiders van C.A.P.T.U.R.E./the City over hoe leerlingen werken aan een kunstzinnige relatie met hun eigen stad.

De virtuele gereedschapskist : invoering van een ELO voor CKV / Korsmit, B. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 4-7 p.)

Ervaringen en adviezen van Boudewijn Korsmit bij de invoering van een elektronische leeromgeving (ELO) voor CKV. Korsmit is ELO-coördinator en CKV-docent op het Heerbeek College in Best.

Grip op CKV door een ELO / de Laat, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 7-10 p.)

Het Dominicus College te Nijmegen gebruikt bij ckv de elektronische leeromgeving (ELO) genaamd TeleTOP. Op drie gebieden heeft de ELO veel winst opgeleverd voor CKV: communicatie, ondersteuning van de organisatie en didactiek. Joost de Laat, docent Dominicus College, beschrijft zijn ervaringen met de ELO.

Ook een digitaal portfolio? / de Laat, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 11-12 p.)

Het Dominicus College in Nijmegen heeft naast de elektronische leeromgeving (ELO) genaamd TeleTOP ook een digitaal portfolio ingevoerd. In dit artikel beschrijft Joost de Laat, docent Dominicus College, zijn ervaringen.

CKV getoetst : website met veel praktische informatie voor CKV / Cito, Instituut voor Toetsontwikkeling, SLO, Stichting Leerplanontwikkeling, KPC Groep . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 13-16 p.)

Cito, KPC Groep en SLO hebben gezamenlijk in opdracht van het ministerie van OCW de ervaringen gebundeld van een aantal scholen die met een ELO/digitaal portfolio werken bij CKV. De website 'CKV getoetst' is een belangrijk resultaat van dit project. Een beschrijving van de inhoud van de website.

De Vernieuwde Tweede fase : gevolgen voor de kunstvakken / Groenendijk, T., Wensing, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 4, apr. 4-6 p.)

Overzicht van de belangrijkste veranderingen voor de kunstvakken in de Vernieuwde Tweede fase. Voor havo en vwo kunnen de volgende kunstvakken gekozen worden: tekenen, handvaardigheid of textiele vormgeving (voorheen textiele werkvormen); muziek; kunst (voorheen CKV2,3). Scholen kunnen kiezen uit verschillende examenprogramma's: vakspecifieke diepgang in één kunstdiscipline of de culturele breedte van vier disciplines.

De cultuurkaart ontrafeld / Severijnen, M. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 52, mei 9-11 p.)

Met ingang van het schooljaar 2008-2009 zullen alle leerlingen uit het voortgezet onderwijs een cultuurkaart ontvangen. De cultuurkaart vervangt de CKV-bonnen die sinds 1999 de cultuurparticipatie onder jongeren stimuleren. Wat zijn de mogelijkheden van de kaart? En wat heeft deze kaart voor consequenties voor culturele instellingen en het onderwijs?

Is vernieuwing verbetering? : ervaringen met eindexamen muziek oude stijl en ckv3-muziek / de

Kleijn, R. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 6, jun. 21-22 p.)

Artikel over de ontwikkelingen op het gebied van ckv. Hierin komen aan bod: ckv, ckv1, ckv2, ckv3 en de opvolgers Kunst algemeen, Kunst beeldende vorming, Kunst muziek, Kunst dans, Kunst drama, maar ook de traditionele vakken muziek en beeldende vorming.

De Cultuurkaart komt eraan / Sintenie, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 6, jun. 45-46 p.)

Een nieuwe beleidsmaatregel van het ministerie van OCW om cultuurparticipatie van leerlingen in het voortgezet onderwijs te stimuleren en te faciliteren is de invoering van de Cultuurkaart. De Cultuurkaart gaat de huidige ckv-bonnen vervangen. In dit artikel wordt de Cultuurkaart nader toegelicht.

De Cultuurkaart / (eindredacteur) Henfling, M. . - 2008. - Themanummer
(CJP cultuureducatie magazine; Vol. 4, zomer 1-20 p.)

Praktische informatie over de Cultuurkaart die in het schooljaar 2008/2009 wordt ingevoerd. De Cultuurkaart vervangt de CKV-bonnen/vouchers. Naast achtergrondinformatie is er ook een interview met minister Plasterk te lezen en de uitkomsten van een onderzoek naar bonbesteding in het jaar 2006-2007.

CJP introduceert cultuurkaart / Schuilenburg, J. . - 2008.
(CJP cultuureducatie magazine; Vol. 3, lente 4-5 p.)

Praktische informatie over de Cultuurkaart die in het schooljaar 2008/2009 wordt ingevoerd door CJP. De Cultuurkaart vervangt de CKV-bonnen/vouchers. Er wordt informatie gegeven over de werking van de cultuurkaart en over de werkwijze voor CKV-docenten en culturele instellingen.

Nieuwe media & onderwijs: "CKV is een goudmijn" / Schuilenburg, J. . - 2008.
(CJP cultuureducatie magazine; Vol. 3, lente 8-11 p.)

Interview met Willem-Jan Renger, onderzoeker op het gebied van technologie en onderwijs aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, over games en over de toepassing ervan binnen het onderwijs.

Examen CKV2 havo 2008 / Doevendans, T. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 4-5 p.)

Bespreking van het examen CKV2 havo 2008. Aan bod komen o.a. de inhoud, de normering, het aantal deelnemers en de resultaten.

Examen CKV2 vwo 2008 / Wensing, M. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 6-8 p.)

Bespreking van het examen CKV2 vwo 2008. Aan bod komen o.a. de inhoud, de normering, het aantal deelnemers en de resultaten.

Kom uit je coma! : Isa's droom: meer dan tekst alleen / Robben, T. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 13-14 p.)

Bespreking van het boek 'Isa's droom' van Marco Kunst. Het boek heeft ook een Hyvespagina waar je berichten kunt achterlaten aan het hoofdpersonage. Lezers worden via Hyves ook opgeroepen om een fragment uit Isa's droom te verfilmen. Voorbeeld van web 2.0 toepassingen waarbij interactiviteit wordt gestimuleerd.

Kijkwijzer of kijkdommer / Crone, M. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 12, dec. 20-22 p.)

In dit artikel beschrijft Melvin Crone de resultaten van zijn literatuuronderzoek naar de kunstkijkwijzer. Onderzoeksvraag is in hoeverre de kunstkijkwijzer een adequaat instrument is om kritisch te reflecteren op postmodernistische kunst. Het onderzoek is verricht in het kader van het Lectoraat Kunst & Cultuureducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten onder leiding van F. Haanstra.

Creativiteit boven laagdrempeligheid : dubbelinterview over cultureel jongerenbeleid / Hali, F. . - 2008.

(CJP cultuureducatie magazine; Vol. winter 6-9 p.)

Interview met Hans Unger, theatermanager van Pathé in Groningen en Renske de Groot, hoofd educatie van Foam Fotografiemuseum in Amsterdam over de verschillen en overeenkomsten tussen het jongerenbeleid van commerciële instellingen en een kleine culturele instelling. Eén van de vragen

Cultureel erfgoed, maar dan spannend / Roemeling, K. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 8-10 p.)

Menno Ouderkerk, docent CKV op Het Assink Lyceum in Eibergen, blikt terug op het Polderdieke Festival, zomer 2008. Op dit festival werd jongeren op een aanschouwelijke manier in aanraking gebracht met cultureel erfgoed. De workshops op dit festival werden verzorgd door Kunstenmakers in Hengelo. Bij dit bedrijf zijn ongeveer zo'n twintig zelfstandige kunstenaars ingeschreven die diverse disciplines beheersen, zoals theatersport, muziek, rap, grime of computeranimatie. Daarnaast werkt Kunstenmakers ook samen met theatergroepen.

Kleifiguren spelen de hoofdrol : animatieworkshop in de klas / Kommers, M-J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 38-39 p.)

In dit artikel aandacht voor een project voor het primair en voortgezet onderwijs, de animatieworkshop van beeldend kunstenaar Peter Jansen. Het doel is volgens de kunstenaar dat leerlingen zich door deze workshop realiseren dat ze veel creatiever met een computer kunnen omgaan dan dat ze normaal doen met bijvoorbeeld MSN en games. Ook wil hij ze bewust maken van de hoeveelheid werk en concentratie die het maken van tekenfilms en animaties vergt.

Examens 2009 : thema / . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 4-21 p.)

Inhoud: 'Proeven van kunst : CSE beeldend VMBO 2009', door M. Knüppe-Hüsken; 'Examen kunst algemeen HAVO 2009', door H. Gitsels; 'Dat examen van u, wordt dat nog wat? : examen kunst algemeen HAVO 2009', door W. Janssen en B. van Oers, een nabeschuiving door twee docenten'; 'Examen TeHaTex HAVO 2009', door M. Wensing; 'Examen TeHaTex VWO 2009', door H. Gitsels; 'Examen CKV2 VWO 2009', door M. Wensing; 'Examens dans en drama VMBO 2009 : naar een Computer Based Test in 2010', door H. Denissen; 'Examens muziek VMBO-HAVO-VWO 2009 : van papier naar digitaal', door H. Denissen.

Vakoverschrijdend en schoolbreed mediawijsheid invoeren werkt in Etten-Leur : in gesprek met kartrekker Sjaak Jansen / . - 2009.

(Mediacoach; Vol. 2, nr. 4, 20-23 p.)

De Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur (KSE) is een cultuurprofielschool die vakoverschrijdend en schoolbreed mediawijsheid heeft geïmplementeerd. Sjaak Jansen, docent tekenen en CKV, is één van de kartrekkers van het mediawijsheidprogramma. In dit artikel komt aan de orde hoe dit programma is ontstaan en wat andere scholen van de KSE kunnen leren.

Goed gevormd / Vermeulen-Teebaal, A. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 35-37 p.)

Een beschrijving van het project 'Goed gevormd'. Het project gaat over architectuur en vormgeving en is bedoeld voor leerlingen van het voortgezet onderwijs, van vmbo tot en met gymnasium. Doel van het project is leerlingen bewust te maken dat alles om hen heen is vormgegeven. Aanleiding voor het project vormde het CKV-project 'Spacesoup', een digitaal lesprogramma over architectuur en vormgeving. 'Goed gevormd' kan in combinatie met dit lesprogramma plaatsvinden, maar kan ook op zichzelf staan. De beschrijving van het project is gebaseerd op een interview met Irma Enklaar en met Marijke Kraft, lerares beeldende vorming, handvaardigheid en CKV van het Comenius Lyceum te Amsterdam en een aantal verslagen van leerlingen die aan dit project deelnamen.

Bekijk 't / van der Velde, A. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 12-14 p.)

Informatie over de organisatie Bekijk 't. Bekijk 't laat jongeren actief en op een heel directe manier kennis maken met kunst en cultuur. Jaarlijks organiseert Bekijk 't een landelijke tournee met een

speciaal voor scholieren samengesteld programma. Daarin kunnen ze kennismaken met theater, dans, film, muziek, digitale media en games. Doelgroep: voortgezet onderwijs (met name vmbo), daarnaast ook praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en jeugdzorg.
<http://www.bekijkt.nl>

De vmbo-leerling als maker van kunst / van der Geest, N., Groenendijk, T., Lutke, S. . - 2009.
(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 6-8 p.)

Vmbo-leerlingen worden steeds afgemeten aan hun taal- en rekenvaardigheden en dat is niet vaak hun sterke kant. In het project 'De vmbo-leerling als maker van kunst' - een project door HKU (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht) in samenwerking met vmbo-scholen en kunstinstellingen uit de stad Utrecht - wordt een ander gebied centraal gesteld: creatief vermogen. Door de vmbo-leerlingen te benaderen als potentiële kunstenaar wil de HKU hen uitdagen om kunst te maken.
<http://www.vmbokunstenaars.nl>

Leren denken... : kunst(je) of nieuwe cultuur? / van Kessel, P. . - 2009. - Met lit.opg.
(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 6-8 p.)

Peter van Kessel, werkzaam als docent vmbo, heeft binnen het vmbo onderzoek gedaan naar een methode die het kritisch denken en het creatieve en oplossende vermogen van de leerlingen mogelijk zou kunnen ondersteunen. In dit artikel houdt Van Kessel een pleidooi voor het denken, het aanleren van denkvaardigheden met behulp van CoRT (denkmethod van Edward de Bono) in alle vakken, dus ook CKV.

CKV tussen hoge kunst en nieuw publiek : Hans Abbing: Van hoge kunst naar nieuwe kunst / Schönau, D. . - 2009.
(Kunstzone; Vol. 8, nr. 12, dec. 7-9 p.)

In dit artikel bespreekt Schönau het belang van het boek van Abbing, 'Van Hoge naar nieuwe kunst' voor diegenen die zich beroepshalve met het 'leren beleven van kunst' bezighouden. In dit boek staat het thema 'de afstand tussen kunstwerk en publiek' centraal. De door hem gesignaleerde ontwikkelingen maken de vraag urgent of het vak ckv zich nog wel moet richten op het bij elkaar brengen van 'jong' publiek en 'oude' kunst.

TIJDSCHRIFTEN

Arts education policy review. - Washington D.C. : Helen Dwight Reid Educational Foundation
1992-

The journal of aesthetic education. – Champaign : University of Illinois, 1970-

Bulletin Cultuur & School / M. Bauwens (hoofdredacteur); Cultuurnetwerk Nederland. – Utrecht : Cultuurnetwerk Nederland : 1998-

Kunstzone : tijdschrift voor kunst en cultuur in het onderwijs / Stichting Kunstzone; Stichting Beeldaspecten. – Almelo : Stichting Kunstzone, 2002-

International journal of education & the arts : digital journal / L. Bresler (redacteur), M. Macintyre Latta (redacteur). - [S.I.] : IJEA, 2000-

International journal of education through art. – Bristol : Intellect, 2005-

Kreativ in Kindergarten und Vorschule. – Marschacht : Lugert, 2007-

Kulturelle Bildung : Reflexionen. Argumente. Impulse / BKJ, Bundesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung. – Remscheid : KJ, 2007-

Kreativ in der Grundschule. – Marschacht : Lugert, 2007-

Twaalf : de mooiste cultuurprojecten uit de provincie / Raad van Twaalf. – Bunnik : Raad van Twaalf 2009-

Voortgezet onderwijs en Beeldende kunsten

BOEKEN

2008

Art education in a climate of reform : the need for measurable goals in art instruction / Dorn, Ch.M., Orr, P. . - Lanham [etc.] : Rowman & Littlefield, 2008. - 145 p. : ill. - Met lit.opg. - ISBN 978-1-57886-788-2

This book explores the collective views of many professions that lie within, or provide a foundation for, social theories. These multiple points of view will be used throughout this book to further discussion on the notion of art as social enterprise. An investigation of both social and aesthetic theories about art and the art object itself will broaden the understanding of art education as it exists in today's pluralistic society. The question of how change occurs over time in art education will be pursued to help determine what current art education goals should be, and to determine whether current changes in art education are incremental or are a sign of a more dramatic paradigm shift.
730 DOR

Body knowledge and curriculum : pedagogies of touch in youth and visual culture / Springgay, S., (auteur van voorwoord) Irwin, R. . - New York [etc.] : Peter Lang, 2008. - XV, 144 p. : ill. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-1-4331-0281-3

This publication examines student understandings of body knowledge in the context of creating and interrogating visual art and culture. It illustrates a six-month research study conducted in an alternative secondary school in a large urban city. During the research project, students created a number of visual art works using a diversity of material explorations as a means to think through the body as a process of exchange and as a bodied encounter. It can be used for courses in curriculum theory, art education, qualitative research methodologies, visual culture and pedagogies, and feminist theory. Appropriate for advanced undergraduate students, pre-service teacher education students, and graduate students, the book provides an interdisciplinary investigation into body research.
730 SPR

Watch this space toolkit / Jones, P., (redacteur) Anson, L., (redacteur) Hitchins, A., (auteur van voorwoord) Sillis, J. . - London : Engage, 2008. - 46 p. : ill. - Met lit.opg. en webadressen. - Zie ook: Watch this space : galleries and schools in partnership. - ISBN 978-0-9536801-9-1

This toolkit draws on the expertise of teachers, artists and gallery education staff who have participated in 'Watch this space', an England-wide programme run by Engage and funded by the Department for Culture, Media and Sports (DCMS) and the Department for Education and Skills (DFES). It is meant for teachers, artists, gallery staff and anyone with an interest in partnership work between galleries and schools. It focuses on how to set up successful relationships between galleries and schools which are mutually beneficial. In particular, the 'Watch this space' programme produced valuable learning in how to develop resource material for schools to use in galleries to support learning and teaching as part of the curriculum and at exam level.
727 JON

Muziek en beeldende vorming : een programma met didactische tips voor vmbo bb/kb / Rass, A., van Tuinen, S., (redacteur) Remmers, G. . - Enschede : SLO, 2008. - 57 p. : fig. - Met bijl. - De publicatie is onderdeel van de website: www.durftecombineren.slo.nl. (www.durftecombineren.slo.nl)

Deze reeks voorbeelden beoogt docenten ideeën en suggesties te bieden voor de lessen muziek en beeldende vorming in de eerste twee jaar van de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De leeropgaven zijn ontworpen op basis van de door SLO ontwikkelde kernconcepten, die opgenomen zijn in de bijlage. De voorbeelden richten zich op muziek en beeldende vorming, maar lenen zich ook goed voor het maken van combinaties met andere vakken. Tezamen vormen de leeropgaven een invulling voor een tweejarig programma, maar ze kunnen ook individueel worden geïntegreerd in een bestaand lesprogramma of methode. De leeropgaven zijn bedoeld voor het vmbo, maar zijn ook bruikbaar voor de onderbouw van havo en vwo.

http://durftecombineren.slo.nl/Inleiding/00002/slosite_An_4_4130_0082_Muziek_en_beeldende_vorming_Astrdi_3_juli.pdf/

<http://www.durftecombineren.slo.nl/>

701 RAS

Art in chemistry; chemistry in art / Greenberg, B.R., Patterson, D. . - 2nd ed. . - Westport : Teacher Ideas Press, 2008. - 391 p. : fig. - Met lit.opg., bijl. en reg. - ISBN 978-1-59158-309-7

The focus of 'Art in chemistry; chemistry in art' is to avoid subject matter isolation and help students in grades 7-12 grasp interconnections between disciplines. Students integrate chemistry and art with hands-on activities and investigate such topics as color integrated with electromagnetic radiation, atoms, and ions; paints integrated with classes of matter, specifically solutions; three-dimensional works of art integrated with organic chemistry; photography integrated with chemical equilibrium. This is a complete and sequential introduction to general chemistry and introductory art topics.

372 GRE

Architectural education for young people in Europe : a comparative study in seven European Countries [and] Norway - country report / Borgen, J.S., Brandt, S.S., (auteur van voorwoord) Hetland, P., (auteur van voorwoord) Markussen, E. . - Oslo : NIFU STEP, 2008. - 39 p. : fig., tab. - ISBN 978-82-7218-607-3

This report investigates architectural education for children and young people in primary and secondary education in Norway. The Norwegian Institute for Studies in Innovation, Research and Education (NIFU STEP) carried out this study on assignment from the French Ministry of Culture and Communication. Norway is one of seven European countries (i.e. Austria, Finland, the UK, Italy, France and Poland) contributing to a comparative study of the role of architectural education in developing the receptivity of young people to architecture, organised by a French project team (Sylvie Couralet, Alain Grandguillot and Philippe Nys, Professor at Université de Paris I). Data was collected in autumn 2007 and winter 2008. Chapter 3 in this report can be read as a summary of the Norwegian country report. The task was to describe what is being done to develop receptivity to architecture among young people within the schools and in the context of education in general.

<http://www.nifustep.no/content/download/39355/176992/file/NIFU%20STEP%20Rapport%2051-2008.pdf>

720 BOR

Cultureel erfgoed : uitleg over de inhoud en betekenis van cultureel erfgoed binnen de beeldende vakken / Dinsbach, G., ... [et al.], (eindredacteur) Rass, A. . - Enschede : SLO, 2008. - 50 p. : graf., tab. - Met lit.opg., webadressen en bijl.

De plaats van cultureel erfgoed in het curriculum van de beeldende vakken is onduidelijk en als gevolg daarvan in de praktijk nog onderontwikkeld. Deze publicatie beoogt een bijdrage te leveren aan het opzetten, uitvoeren en evalueren van lessen die de betekenis van cultureel erfgoed voor het beeldend onderwijs tot zijn recht laat komen. De publicatie bevat een omschrijving van het begrip en beschrijft de betekenis van cultureel erfgoed voor de beeldende vakken en andersom. Daarnaast bevat het mondiale en Nederlandse voorbeelden afkomstig van de Werelderfgoed Lijst (World

Heritage List) van UNESCO. Tot slot worden er handvatten gegeven aan docenten voor het ontwikkelen van een eigen lesprogramma over cultureel erfgoed in de eigen omgeving.

http://www.slo.nl/downloads/2008/Cultureel_20erfgoed__webversie.pdf/

725 CUL

Syllabus beeldende vakken vwo centraal examen 2010 : syllabus centraal examen 2009-2011 / (auteur van voorwoord) Laan, H.W., Cevo . - Utrecht : Cevo, 2008. - 18 p. - Met bijl.

De syllabus is gemaakt bij het examenprogramma van 2007, maar is ook van toepassing op het centraal examen van 2009, en geldt tevens voor (bezem)kandidaten die in 2010 of 2011 een examen doen volgens het examenprogramma 1993. Inhoud van de syllabus: 1. Inleiding; 2. Verdeling examinering CE/SE; 3. Afbakening van de examenstof; 4. Het centraal examen. De bijlagen bevatten het examenprogramma tekenen, handvaardigheid en textiele vormgeving vwo, toelichtende tekst 2009, 2010 en 2011 en een nadere omschrijving voor het centraal examen in 2009.

http://www.examenblad.nl/9336000/1/j9vvhinitagymgn_m7mvh57glpdohx6/vhwpfjyhr5lg/f=/syllabus_beeldende_vakken_vwo_2009-2011.pdf

730 SYL

2009

De nieuwe onderbouw en de kunstvakken / Konings, F., Hagen, T. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. [. - 3 p. -

Zie ook: Grenzen aan samenhang : de kunstvakken in de vernieuwde onderbouw / T. Hagen ; F.

Konings ; F. Haanstra. - Amsterdam : AHK, 2009

(Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie H: Inventarisatie en evaluatie in het onderwijs)

Informatie over de deelsessie 'De nieuwe onderbouw en de kunstvakken'. Deze deelsessie is gepresenteerd op de conferentie onderzoek in cultuureducatie 2008. Fianne Konings en Timon Hagen presenteerden hun onderzoek naar hoe beeldende vakken worden gegeven in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

701 CON

Erfgoed & kunst : dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek : 44 inspirerende lesideeën / (eindredacteur) Warmer, M., (eindredacteur) Roeper, V. . - Haarlem : Cultureel Erfgoed Noord-Holland, 2009. - Ongepag. : ill.

Deze waaier bevat 44 lesideeën waarbij kunsteducatie (dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek) en erfgoededucatie centraal staan. De lessen zijn onderling te combineren, maar kunnen ook als op zichzelf staande activiteit worden beschouwd. De lessen zijn ingedeeld in drie niveaus: groep 1 t/m 4 van de basisschool, groep 5 t/m 8 van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Drie erfgoedgebieden geven de relatie aan van de leerlingen met de gebruikte erfgoedbronnen: 'erfgoed van jezelf', 'erfgoed in je omgeving' en 'erfgoed van iedereen'. Hiermee wordt de relatie van de leerling met de erfgoedbronnen aangegeven: gaat het over het verhaal van het kind zelf, zijn familie, zijn directe omgeving? Gaat het over het eigen dorp, de eigen wijk of stad, of eigen regio? Of over grote gebieden: Nederland of zelfs de wereld?

725 ERF

Grenzen aan samenhang : de kunstvakken in de vernieuwde onderbouw voortgezet onderwijs / Hagen, T., Konings, F., Haanstra, F. . - Amsterdam : AHK, 2009. - 84 p. : ill., tab. - ISBN 978-90-802303-2-3

Hoe worden de beeldende vakken gegeven in de onderbouw van het voortgezet onderwijs? Om antwoord op deze vraag te geven, zijn zeven scholen onderzocht in Amsterdam en omgeving. Het onderzoeksrapport bestaat uit twee delen. In deel 1 komen de onderzoeksvragen en zeven schoolportretten aan bod. Deel 2 bevat drie artikelen waarin theoretische en praktische vraagstukken

rond integratie van vakken worden behandeld. Hierbij komen het werken in thema's, interdisciplinair werken en het gebruik van kunstwerken aan bod. Tot slot aandacht voor de inhoudelijke keuzes die scholen maken bij de invulling van de beeldende vakken.

http://www.ahk.nl/fileadmin/download/ahk/Lectoraten/Kunst-_en_cultuureducatie/grenzen-aan-samenhang.pdf

730 HAG

Drawing together: art, craft and design in schools / Ofsted, Office for Standards in Education. . - London : Ofsted, 2009. - 53 p. : ill. - Met lit.opg., webadressen en bijl.

The report evaluates the strengths and weaknesses of art, craft and design in a sample of primary and secondary schools. It draws together the findings of subject surveys of art, craft and design education between 2005 and 2008 in 90 primary and 90 secondary schools. These schools were selected randomly to include those in urban and rural areas across England. Inspectors also made 20 further visits to see good practice in schools, art galleries and regional exhibitions of pupils' work. Inspectors evaluated pupils' achievement and the quality of provision, and assessed the extent to which pupils of all backgrounds and abilities were given the opportunity to succeed in the subject. They considered the possible factors contributing to the wide gap in achievement between boys and girls.

<http://www.ofsted.gov.uk/content/download/9389/103389/file/Drawing%20together.pdf>

730 DRA

Rubens in beweging [dvd] : met stof en lichaam brengen jongeren de werken van Peter Paul Rubens tot leven / Rodenburg, M., (producent)De Veerman, Pauwels, G. . - Antwerpen : De Veerman, 2009. - ca. 16 min.

In maart 2009 vond in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen een project plaats waar 15 jongeren van de 9de klas van de Steinerschool Antwerpen aan deelnamen. In een reeks kostuum- en dansworkshops, opgezet door kunsteducatieve organisatie De Veerman, exploreerden ze de werken van Rubens: welke houding nemen de personages aan, hoe verhouden ze zich tegenover mekaar, welke kleuren worden er gebruikt, hoe worden de stoffen gedrapeerd? Vanuit deze verkenning gaven jongeren een eigen, hedendaagse interpretatie aan de werken van Rubens. Met stof en lichaam brachten ze Rubens tot leven.

[DV] 701 ROD

De nieuwe kunstvakken in de vernieuwde Tweede Fase / Algra, A., Martin, F. . - Utrecht : Cevo, 2009. - 18 p.

Brochure over de wijzigingen vanaf 2009 (voor vwo vanaf 2010) op het gebied van de kunstvakken in de tweede fase, bestemd voor zowel de docenten in de kunstvakken, als de examensecretaris. Naast de verandering van de vaknamen (ckv2 en ckv3 en ckv2/3 zijn vervangen door 'kunst (drama)', 'kunst (dans)', 'kunst (muziek)', 'kunst (beeldende vormgeving)') zijn er ook veranderingen op het gebied van eindtoetsing (wordt een centraal examen) en de manier waarop dit afgenomen wordt (computerexamen). Naast de opzet en inhoud van de vakken, komt verder aan de orde: de wijze van omgaan met bezemkandidaten ckv2, het digitaal examen, kandidaten met een beperking.

<http://www.cevo.nl/9334000/1/j9vvgltfdwjiovt/vi40b68ivmu8>

701 ALG

Schilderen op school : een werkboek voor primair, voortgezet en beroepsonderwijs, ontwikkeld vanuit de vrijeschoolpedagogie / Bruin, D., Lichthart, A. . - Zeist : Christoffor, 2009. - 303 p. : ill. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-90-6038-619-4

Dit boek biedt een doorlopende leerlijn in het schilderen met kinderen vanaf vier jaar vanuit het perspectief van de Vrije School. Een boek voor zowel leraren als ouders, oudere leerlingen en

studenten met achtergronden, praktische aanwijzingen, oefeningen en voorbeelden. Het boek bevat didactische aanwijzingen en informatie over kleurgebruik, diverse schildertechnieken en -materialen en basisoefeningen voor de leerkracht. Het boek biedt allerlei lesvoorbeelden en thema's aan, geschikt voor groep 1 tot en met 8 van het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs.

750 BRU

CE beeldende vakken gemengde en theoretische leerweg / Knüppe, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 1 p. (Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie L: Kunst(vakken) in VMBO)

Informatie over de deelsessie 'CE beeldende vakken gemengde en theoretische leerweg'. Deze deelsessie is gepresenteerd op de conferentie onderzoek in cultuureducatie 2009. Onderwerp van deze presentatie was het Centraal Examen BV vmbo 2009 'Proeven van kunst'.

701 CON

Plat-vorm : beeldende vormgeving : (LWO) VMBO / van Rest, J., Sijbring, J. . - Arnhem : Lambo, 2000-. - 2 dl. : ill. - Bevat werkboek - Bestaat ook in een versie voor (VMBO) HAVO/VWO
Plat-Vorm is een methode beeldende vormgeving waarbij tekenen en handvaardigheid zijn geïntegreerd. Het biedt praktische werkvormen en geeft samenhang tussen de beeldende vakken. Voor het (LWO)-VMBO zijn twee werkboeken uitgegeven. Werkboek deel 1 is samengesteld voor de brede groep leerlingen in het LWO-VMBO. De leerlingen kunnen zelfstandig de opdrachten uitvoeren. De nadruk ligt op praktische activiteiten en samenhang tussen de beeldende vakken. Inhoudelijk sluit het werkboek aan bij het leerboek Plat-Vorm deel 1 (MHV), maar kan los daarvan worden gebruikt. Plat-Vorm werkboek deel 2 voor het VMBO sluit aan bij de onderwerpen in de methode Plat-Vorm, beeldende vormgeving voor VMBO(theoretisch) HAVO en VWO en is voorzien van opdrachten voor tekenen en handenarbeid.

730 PLA

Rembrandtkrant = [voortgezet onderwijs] / (samensteller/redacteur) Hagen, A., Museum Het Rembrandthuis, (samensteller/redacteur) Hameetman, F. . - Amsterdam : Museum Het Rembrandthuis, 2002-. - 6 dl. - Verschijnt onregelmatig

Krant uitgegeven door het museum Rembrandthuis over het leven en werk van Rembrandt en het leven in de 17de eeuw. Met informatie over educatieve materialen en activiteiten in het museum. Bedoeld voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Inclusief een speciaal editie (nr.5) ter gelegenheid van het vierhonderdste geboortjaar van Rembrandt.

730 REM

www.artogather.nl [website] / Biblionet Groningen, ... [et al.] . - Groningen : Biblionet Groningen [etc.], 2004-. - In samenw. met Het Groninger Museum, ROC Noorderpoortcollege Groningen, ICT-Innovatiecentrum Groningen.

Via een adventure game komen leerlingen veel te weten over verschillende deelaspecten van kunst. Het spel start voor de deur van een mysterieus digitaal museum. Wie naar binnen gaat, komt terecht in een ronde ontvangstruimte waar een aantal deuren en losse objecten toegang bieden tot verschillende ruimtes met thema's als schilderkunst, mode, graffiti en fotografie. In zo'n ruimte treft de leerling werk van kunstenaars aan uit de collectie van het Groninger Museum. Spelenderwijs leert de leerling van alles over kunstwerken, kunstenaars en stromingen. Om te laten zien dat kunst bij ons dagelijkse leven hoort, zijn de objecten in een natuurlijke omgeving geplaatst. Door op bepaalde plaatsen op het scherm te klikken krijgt de leerling opdrachten en informatie. De leerling wordt uitgedaagd om manieren te vinden waarop hij verder kan komen in het artventure. De primaire

doelgroep zijn vmbo-leerlingen, maar ook voor havo-, vwo- en mbo-leerlingen, gebruikers van de Openbare Bibliotheek en bezoekers van musea is de game toegankelijk.

<http://www.artogather.nl>

www.spacesoup.nl [website] / (redacteur) Luiten, Chr., NAI, Nederlands Architectuurinstituut, (redacteur) Dresens, S. . - Rotterdam : NAI, 2008-.

Spacesoup brengt architectuur en vormgeving in de klas. Dit online lesprogramma is gratis toegankelijk voor iedereen. De site bevat animaties, filmpjes, foto's, interviews en teksten die de wereld van architectuur en vormgeving toegankelijk maken. In Spacesoup staat de eigen leefomgeving centraal. Leerlingen leren kijken naar, en vragen te stellen over de eigen omgeving en die van anderen. Ze gaan actief aan de slag om met behulp van het ontwerpproces oplossingen te vinden voor problemen die ze signaleren. Er zijn aparte lessen voor het vmbo en voor het havo/vwo.

<http://www.spacesoup.nl>

www.mediacultuur.net [website] / (projectleider) Heijnen, E., (hoofdredacteur) Warmer, M. . - [S.I.] : VKAV [etc.], 2009-. - In samenw. met: Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten, Willem de Kooning Academie, Stedelijk Museum, V2_Institute for the Unstable Media, Nederlands Instituut voor Mediakunst, Museum voor Communicatie, Nederlands Fotomuseum, Waag Society en Kennisnet.

Deze website biedt lessenseries MediaCultuur, een overzicht van de zeven thema's in MediaCultuur, door de culturele instellingen geselecteerd beeld- en bronnenmateriaal en tips over relevante kunsttentoonstellingen. De lessenseries zijn bestemd voor lessen beeldende vorming en/of CKV voor vmbo, havo en vwo. Elke lessenserie stelt een thema in MediaCultuur centraal en maakt gebruik van het voorgeselecteerde beeld- en bronnenmateriaal. De lessenseries bestaan uit theorie- en praktijkopdrachten en kunnen worden gedownload.

<http://www.mediacultuur.net>

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

CPE en CSE vmbo beeldend : een docentenevaluatie / Schipper, I. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 18-19 p.) 7, nr. 9, sept. 18-19 p.)

Reactie van Ineke Schipper, docent op de cluster-2 school voor taal-, spraak- en/of communicatieproblemen het 'Amman College' te Rotterdam, op het examen beeldende vakken CPE en CSE vmbo 2008. Het Amman College biedt behalve praktijkonderwijs ook vmbo-t.

Zuidoost koopt Kunst : beeldende kunst voor het vo / Krieger, B. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 1, jan. 43-44 p.)

Beschrijving van het project 'Zuidoost koopt Kunst' ontwikkeld door SG Reigersbos in samenwerking met Centrum Beeldende Kunst (CBK) Zuidoost te Amsterdam in het kader van het vak ckv.

Doelgroep: leerlingen van 16 t/m 18 jaar van het voortgezet onderwijs. Doel van het project is leerlingen kennis te laten met hedendaagse kunst, met de betekenis van kunst en met de aankoop van kunstwerken voor een kunstuitleen.

Artwijs, jongeren debatteren over moderne kunst / Ros, B., Zunneberg, P. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Uit het projectloket; Vol. 11, nr. 51, mrt. 6-8 p.)

Het project Artwijs is een kunstdebattenwedstrijd waarbij leerlingen van de bovenbouw havo/vwo en vmbo zich aan de hand van stellingen een mening vormen over moderne en hedendaagse beeldende

kunst. Het combineren van kunstbeschouwing met debatteren blijkt een gouden formule. Van een lokaal initiatief groeide het uit tot een driejarig landelijk project.

Het beeld als verhaal : schilderkunst als historische bron in het onderwijs / Maan, M. . - 2008. (Kleio; Vol. 49, nr. 2, mrt. 18-21 p.)

In dit artikel wordt gepleit voor het vergroten van de aandacht voor wat schilderijen ons kunnen vertellen over de tijd waarin het gemaakt is. Het kijken naar een beeldbron zou meer opgevat moeten worden als een specifieke vaardigheid. In dit artikel worden de methoden Sprekend verleden, Memo, Sfinx en Pharos met elkaar vergeleken. Welke rol speelt beeldmateriaal bij deze methoden om kennis te bevorderen en te verankeren?

Kompetenzorientierter Kunstunterricht / Schoppe, A. . - 2008. - Met lit.opg. (BDK-Mitteilungen; Vol. 44, nr. 2, 4-7 p.)

Inhalt: Zur gegenwärtigen Situation des Faches Kunst; 2. Perspektiven eines kompetenzorientierten Kunstunterrichts; 3. Kompetenzausbildung; 4. Ausblick.

Das Fach Kunst und seine Berührungspunkte mit anderen Fächern / Odató, Ch. . - 2008. (BDK-Mitteilungen; Vol. 44, nr. 2, 22-24 p.)

Der Lehrplan in Bayern wie auch in vielen anderen Bundesländern ist fächerübergreifend aufgebaut und strukturiert. Deshalb sollte die Fächerbündelung nicht nur als exklusiver Sonderfall, sondern als 'inklusive Normalfall' betrachtet werden. Anders gesprochen: Es gibt keinen Bereich im bayerischen Fachlehrplan, der nicht schon fächerverbindend angelegt wäre. So ist die Frage des fächerübergreifenden Unterrichts letztlich keine inhaltliche Frage, sondern eine grundsätzliche Frage, inwieweit man den interdisziplinären Gedanken an der Schule verwirklichen will. Und das ist wiederum eine Frage der schulisch-organisatorischen Strukturen sowie der übergeordneten Struktur des Gymnasiums.

Partnerships and local K-12 arts education policy development: significant beginnings / Colley, B.D. . - 2008. - tab., fig. - Met lit.opg.

(Arts education policy review; Vol. 109, nr. 5, May/Jun. 9-18 p.)

The author presents reviews that identify success factors in music and arts education partnerships between cultural institutions and K-12 schools. She incorporates the evaluation of one Massachusetts partnership, Arts Can Teach (ACT), to examine the connection between partnerships and K-12 arts-program policy decisions. ACT is a collaborative effort among Boston's Wang Center for the Performing Arts, the Lynn Public Schools, and LynnArts, which matched music specialists and teachers in other disciplines with practicing artists for one year partnerships. Success factors of the ACT partnership are considered in terms of their similarity to success factors from the literature on music education partnerships. The author discusses implications for increasing and sustaining music and arts education programming and local arts education policy development.

Een wielrenner in het museum : cross-overs laten leerlingen kunst persoonlijker beleven / Vermeulen, I. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 53, jul. 9-11 p.)

Twee voorbeelden van multidisciplinaire projecten die ontwikkeld werden voor het onderwijs. Het eerste voorbeeld 'Dancing with the Arts' werd ontwikkeld door het museum Króller-Müller Museum en Introdans. Leerlingen van het voortgezet onderwijs gebruiken beeldende kunst als inspiratiebron voor de danskunst. Het tweede voorbeeld betreft een samenwerkingsverband van Het Nijmeegs Museum Het Valkhof en de theatergroep Kwatta. Zij ontwikkelden een project voor leerlingen van groep 5 tot 8 over de vraag: wat is nu eigenlijk kunst?

Using critiques in the K-12 classroom / House, N. . - 2008. - Met lit.opg.

(Art education; Vol. 61, nr. 3, May 48-51 p.)

In this article the author defines and outlines the purpose of a critique in the K-12 art classroom. She presents several methods for conducting successful critiques and discusses the roles teachers and students may play in the process.

Themanummer: examens / . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 4-24 p.)

Evaluatie van de examens beeldende vakken vmbo, havo en vwo 2008, CKV2 havo en vwo 2008 en het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama vmbo 2008. Ook de bevindingen van de docenten komen aan de orde.

CSE beeldend havo 2008 / Wensing, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 9-11 p.)

Bespreking van het examen beeldende vakken havo 2008. Aan bod komen o.a. de inhoud, het aantal deelnemers en de resultaten.

CSE beeldend vwo 2008 / Hermans, P. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 12-14 p.)

Bespreking van het examen beeldende vakken vwo 2008. Aan bod komen o.a. de inhoud, het aantal deelnemers en de resultaten. Het vwo-examen 2008 had als thema 'De gedroomde wereld, utopische ideeën in kunst en architectuur' en was een herhaling van het thema van 2006.

Examen vmbo beeldend 2008 : verzameld, beeldende kunst en verzamelingen / Knüppe-Hüsken, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 15-17 p.)

Bespreking van de examens beeldende vakken vmbo 2008. Aan bod komen o.a.: thema, aantal deelnemers per vak (tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen en audiovisuele vormgeving), normering en resultaten.

Geloof in talent : eerste voorwaarde voor ontwikkeling van talent / Hessel, L. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 46-48 p.)

Het ontbreekt leerlingen uit het speciaal onderwijs vaak aan zelfvertrouwen. Ze worden aangesproken op talenten die niet hun sterkste kant zijn en ze dragen ook een stigma mee. Beeldende vakken bieden bij uitstek de mogelijkheid om dit patroon te doorbreken, omdat leerlingen dan andere talenten

kunnen laten zien. Bij het Amman College te Rotterdam, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, is er een grote beeldende vakgroep die alle ruimte en faciliteiten krijgt om leerlingen te laten schitteren. Juist het speciaal onderwijs, met kleine klassen, biedt bij uitstek de kansen voor talentontwikkeling bij de leerlingen. Een praktijkverhaal van Louise Hessel, docent beeldende vorming op het Amman College.

Ins Museum / Czech, A., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer.

(Kunst + Unterricht; Vol. 323/324, 4-57 p.)

Kunst+Unterricht greift nach zehn Jahren das Thema des Museumsbesuches (Heft 218 Dezember 1997) wieder auf: Warum sollen wir mit unserer Schulklasse überhaupt ins Museum gehen? Wann lohnt sich der Besuch? Wie kann aus dem Museumsbesuch mehr werden als ein kulturelles 'Intermezzo' am Wandertag oder auf Klassenfahrt? Die Autoren stellen neuen Tendenzen und Formen der Zusammenarbeit von Schule und Museum vor, die auf aktuelle Veränderungen in beiden Institutionen reagieren. Der Material-Teil beschäftigt sich mit Verhaltensmustern im Museum:

Methoden der Annäherung an Museumsobjekte. Auch enthält das Heft einen Exkurs zum Thema: Kunstlehrer werden - Kunstlehrer sein.

Breekbaar : een typisch Gouds product / de Vreede, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 45-47 p.)

Een beschrijving van 'Breekbaar', een samenwerkingsproject tussen drie instellingen: de bibliotheek, het archief en het museum in Gouda. Vmbo-leerlingen maken kennis met de geschiedenis van het Goudse culturele erfgoed in het algemeen en het Gouds Plateel (beschilderd aardewerk) in het bijzonder.

Project Wiskunst : een schools spel met de werkelijkheid / Ram, S. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 11, nov. 20-21 p.)

Artikel over een project voor leerlingen uit 5-havo en 6-vwo van het Karel de Grote College in Nijmegen waarbij de opdracht is een kunstwerk te maken met een wiskundige achtergrond, geïnspireerd op verschillende onderwerpen uit de kunstwereld, zoals de Gulden Snede (Leonardo da Vinci), onmogelijke figuren, vlakvullingen (Escher), fractals, veelvlakken, tensegrities (Snelson), perspectief en optische illusie (Pozzo). Wetenschap in dit geval wiskunde - zo wordt met dit project duidelijk - maakt kunst toegankelijk, ook voor leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

Raum auf der Fläche / Miller, M., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer.

(Kunst + Unterricht; Vol. 325/326, 4-86 p.)

Themenheft über Raum als Darstellungsproblem auf der Fläche, Raumbilder in der Geschichte der Bildproduktion und Raumsysteme in der Kinder- und Jugendzeichnung. Mit Unterrichtsbeispiele für die unterschiedlichen Altersstufen.

Kijkwijzer of kijkdommer / Crone, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 12, dec. 20-22 p.)

In dit artikel beschrijft Melvin Crone de resultaten van zijn literatuuronderzoek naar de kunstkijkwijzer. Onderzoeksvraag is in hoeverre de kunstkijkwijzer een adequaat instrument is om kritisch te reflecteren op postmodernistische kunst. Het onderzoek is verricht in het kader van het Lectoraat Kunst & Cultuureducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten onder leiding van F. Haanstra.

Schilderkunst in bloei / Maan, M. . - 2008.

(Kleio; Vol. 49, nr. 8, dec. 29-31 p.)

De Gouden Eeuw is een periode van opkomst en bloei geweest, zowel in economisch als in cultureel opzicht. In de uitwerking van het examenonderwerp over dynamiek en stagnatie in de Republiek geven ook schilderijen een goed beeld van het leven in de zeventiende en achttiende eeuw.

Kunstunterricht fachüberschreitend / Peez, G., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer.

(Kunst + Unterricht; Vol. 327/328, 4-49 p.)

Ziel dieses Themenheftes ist es, die Lage des Faches Kunst im interdisziplinären Diskurs fachdidaktisch zu positionieren. Im Basisartikel wird die Situation analysiert. In anschaulichen Beispielen aus der Unterrichtspraxis wird der ästhetisch-bildnerische Zugang mit anderen Schulfächern und deren Fachinhalten vernetzt, z.B. mit Deutsch, Chemie, Geografie, Englisch, Biologie und Mathematik.

2009

Kulturelle Schulentwicklung / (redacteur) Bergers, H., (redacteur) Witt, K., Fuchs, M., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kulturelle Bildung; Vol. 1, nr. 3, 3-73 p.)

Unter dem Arbeitsbegriff beleuchtet das Magazin, welche Potenziale sich bieten, wenn Schulen sich auf den Weg machen, künstlerische Bildung und kulturpädagogische Prinzipien auf allen Ebenen des Schullebens zu integrieren. Die Autoren/innen, die sich in dieser Ausgabe mit dem Thema 'Kulturelle Schulentwicklung' befassen, sind sich einig: Kulturelle Schulentwicklung hat Potenzial. Es gibt jedoch Bedingungen: ein neues Label macht noch keine neue Schule. Welche Voraussetzung bringt die 'guten Wirkungen' Kultureller Bildung in Schule zur Entfaltung. Künstler/innen und Kulturpädagogen/innen, Lehrer/innen und Schulleiter/innen schreiben über Erfahrungen, Chancen und Gelingensbedingungen. Bildungsforscher/innen beleuchten die Vision einer KulturSchule. Autoren/innen aus den Sparten Theater, Tanz, Literatur, Film, Bildende Kunst und Zirkus schauen aus ihrer jeweiligen Fach-Perspektive auf das Thema. Vertreter/innen der künstlerischen Schulfächer diskutieren, wie Musik, Theater und Kunst Schule 'von innen heraus' verändern können und Praxisforscher/innen stellen erste Ergebnisse von Modellprojekten vor.

The aesthetics of style in an Urban High School art class / Selig, L. . - 2009. - Met lit.opg.

(Art education; Vol. 62, nr. 2, Mar. 46-51 p.)

How can an art teacher in an urban high school connect with the students' interests by designing a successful visual culture curriculum?

Thema: Cultureel erfgoed / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (hoofdredacteur) Verschaeren, J., Hageman, C., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 4-30 p.)

Onderwerp van dit themanummer is 'cultureel erfgoed'. Hierin komt onder meer aan de orde: de culturele canon, games en cultureel erfgoed, welke rol theater kan spelen bij het aanschouwelijk maken van cultureel erfgoed, vensters voor het vmbo, literatuur en geschiedenis, hoe je Nederland kunt definiëren in 80 schilderijen. Ook is er aandacht voor een educatief erfgoedproject voor vwo-scholieren, waarin laatmiddeleeuwse muziek de hoofdrol speelt. Inhoud: De kunst is het te kiezen: de samenstelling van de nationale canon; De Cuyperscode : al gamend leren over cultureel erfgoed; Cultureel erfgoed, maar dan spannend; Projectdag over cultureel erfgoed; Geen gezicht!? : portretten van de Romeinse tijd tot het heden; Verleden van Nederland : documentaires met cultureel erfgoed als onderwerp; Canonmanie : canons nader bekeken; Fijn geordend : recensie van 'Dit is Nederland'; Inspirerende veldaanvraag : veldaanvraag van NVTO en VLBV over cultureel erfgoed; Laatmiddeleeuwse muziek : van een laatmiddeleeuws muziekhandschrift naar een concert en een tentoonstelling; Van speelklok tot pierement : restaureren van muziekinstrumenten die spelen zonder hulp van menselijke hand; Muzikaal erfgoed : de plaats van muziek in de nationale canon; Dutch Folksongs as Musical Content : ontwikkeling van een melodieënzoeemachine.

Kleifiguren spelen de hoofdrol : animatieworkshop in de klas / Kommers, M-J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 38-39 p.)

In dit artikel aandacht voor een project voor het primair en voortgezet onderwijs, de animatieworkshop van beeldend kunstenaar Peter Jansen. Het doel is volgens de kunstenaar dat leerlingen zich door deze workshop realiseren dat ze veel creatiever met een computer kunnen omgaan dan dat ze normaal doen met bijvoorbeeld MSN en games. Ook wil hij ze bewust maken van de hoeveelheid werk en concentratie die het maken van tekenfilms en animaties vergt.

Speciaal examen : CPE en CSE Kunstvakken beeldend 2008 / Schipper, I. . - 2009.
(Kunstzone; Vol. 8, nr. 6, jun. 25-26 p.)

In 2008 hebben leerlingen vanuit het cluster-2 onderwijs aan het Amman College te Rotterdam deelgenomen aan het Centrale Eindexamen vmbo. Een evaluatie.

Aufgabenprofile : ein Praxisbeispiel für Kompetenzorientierung im Kunstunterricht / Andresen, H. . - 2009.

(BDK-Mitteilungen; Vol. 45, nr. 2, 5-9 p.)

In den vergangenen Ausgaben der BDK-Mitteilungen ist der Paradigmenwechsel zur Standardentwicklung und Kompetenzorientierung im Kunstunterricht gewissenhaft dokumentiert, diskutiert und kommentiert worden. Dabei handelte es sich weitestgehend um Grundsatzpositionen und Legitimationsverlautbarungen. Andresen stellt hier ein schulpraktisches Beispiel vor, wie er es schon seit einigen Jahren an seiner Schule, der Erich Kästner-Gesamtschule (EKG) in Hamburg, angestoßen und mit Fachkolleginnen weiterentwickelt habe, ein praktikables System zur Standardsicherung und Kompetenzorientierung im Kunstunterricht.

Educatieve projecten / Buijs, A. . - 2009.

(Bibliotheekblad; Vol. 13, nr. 12/13, 11 jun. 28-29 p.)

Naast de informatieve functie zetten veel bibliotheken fors in op ontmoeting, cultuur en educatie. Hoe gaat dat in de praktijk? Hoe zet je educatieve projecten op en wat zijn aansprekende onderwerpen? De Bibliotheek Hengelo ontwikkelde het project 'Wandel je wijs' (culturele wandeltochten voor kinderen van groep 8) en de Bibliotheek Velsen ontwikkelde het project 'Toen' (project over lokale geschiedenis voor het voortgezet onderwijs). Wat zijn de ervaringen?

Wesley, een bijzondere leerling / van der Meer, R. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 6, jun. 27-28 p.)

Wesley is een blinde jongen die succesvol een havo-programma op een reguliere scholengemeenschap volgt. Speciaal voor hem is het normale curriculum beeldende vormgeving mild aangepast. Een praktijkverhaal.

No Landscapes / Crone, M. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 6, jun. 16-17 p.)

'No Landscapes' is een kunsteducatief project om studenten van de Academie voor Beeldende Vorming te Amsterdam en docenten vanaf het primair onderwijs tot en met het hoger beroepsonderwijs te helpen bij de beschouwing van hedendaagse kunst en de overdracht ervan. Het project wordt gecoacht door Terry Barrett, professor Art Education aan de Ohio State University, kunstenaar en recensent. Dit artikel doet verslag van het doel, opzet en ervaringen tot nu toe. In het bijzonder wordt ingegaan op de gebeurtenissen tijdens een les kunstbeschouwing aan leerlingen 4-havo met een autisme spectrum stoornis.

Examens 2009 : thema / . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 4-21 p.)

Inhoud: 'Proeven van kunst : CSE beeldend VMBO 2009', door M. Knüppe-Hüsken; 'Examen kunst algemeen HAVO 2009', door H. Gitsels; 'Dat examen van u, wordt dat nog wat? : examen kunst algemeen HAVO 2009', door W. Janssen en B. van Oers, een nabeschuiving door twee docenten; 'Examen TeHaTex HAVO 2009', door M. Wensing; 'Examen TeHaTex VWO 2009', door H. Gitsels; 'Examen CKV2 VWO 2009', door M. Wensing; 'Examens dans en drama VMBO 2009 : naar een Computer Based Test in 2010', door H. Denissen; 'Examens muziek VMBO-HAVO-VWO 2009 : van papier naar digitaal', door H. Denissen.

A description of the inter-cultural art program 'Crossing cultures'. Crossing cultures brings together teenagers from a variety of cultural and ethnic backgrounds with the goal of sharing stories across cultures and generations. The youth then explore these stories and their personal responses through new media art forms. The author's role in the project is the organization and implementation of the new media arts and photography component. Her goal within the project is threefold: she teaches youth to use photography for: individual identity enrichment, understanding one's family/cultural identity, and aiding the development of a positive cross-cultural communal identity.

TIJDSCHRIFTEN

SchoolArts : the art education magazine / . - Worcester : SchoolArts, 1967- ISSN 0036-6463

Kunst + Unterricht / . - Velber : Friedrich, 1969- . - ISSN 0931-7112

Voortgezet onderwijs en Muziek

2008

Tunes and grooves for music education : music for classroom use / Campbell, P.S. . - Upper Saddle River : Pearson, 2008. - XX, 478 p. : fig. - Met begrippenlijst en bijl. - ISBN 978-0-13-194146-5
Written to provide teachers a selection of tunes, including songs, melodies and melodic themes, and grooves or rhythms, for use in both elementary and secondary classrooms. The text offers music from a variety of sources including folk/traditional music, world music, Latin music, and art/classical themes. Each of the more than 200 songs, melodies and rhythms is prefaced with descriptions of its cultural origins, function and meaning along with suggestions for applications in the classroom.
780 CAM

Musician and teacher : an orientation to music education / Shehan Campbell, P., (medewerker) Demorest, S.M., (medewerker) Morrison, S.J. . - New York [etc.] : Norton, 2008. - 328 p. : fig., ill., tab. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-0-393-92756-6
Explaining the why, what, and how of music teaching - for musicians who want to explore teaching as a career. It blends traditional music education with innovative curricular and educational changes currently taking place in the field. Designed for the first course in music education, it surveys the theoretical, philosophical, historical, social, and psychological foundations of teaching music and pays tribute to the local and global realms of music teaching and learning. At the same time, the book examines the developmental issues inherent in teaching music to children and adolescents along with the practicalities of motivating students and managing a classroom, providing the concrete application beginning educators need to successfully teach music to children in grades K-12.
780 CAM

Music, informal learning and the school: a new classroom pedagogy / Green, L. . - London [etc.] : Ashgate, 2008. - XI, 213 p. - Met lit.opg, reg. en bijl. - ISBN 978-0-7546-6522-9
This book reveals how the music classroom can draw upon the world of popular musicians' informal learning practices, so as to recognise and foster a range of musical skills and knowledge that have long been overlooked within music education. It investigates how far informal learning practices are possible and desirable in a classroom context; how they can affect young teenagers' musical skills and knowledge acquisition; and how they can change the ways students listen to, understand and appreciate music as critical listeners, not only in relation to what they already know, but beyond. It examines students' motivations towards music education, their autonomy as learners, and their capacity to work co-operatively in groups without instructional guidance from teachers. It suggests how to awaken students' awareness of their own musicality, particularly those who might not otherwise be reached by music education, putting the potential for musical development and participation into their own hands.
780 GRE

SUCCES?! : een onderzoek naar factoren die bijdragen aan de optimalisering van educatieve activiteiten van professionele klassieke muziekinstellingen voor leerlingen van het voortgezet onderwijs / van Houtert, M., (begeleider) Evelein, F. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 80 p. : fig. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Universiteit Utrecht, Muziekwetenschap.
In 2003 bracht slechts zeven procent van de jongeren tussen 12 en 19 jaar minstens één bezoek aan een klassiek concert of opera/operette. Culturele instellingen hebben zich de afgelopen vijf tot tien jaar gerealiseerd dat er iets moet gebeuren om meer jongeren in de concertzaal te krijgen. Door diverse educatieve activiteiten te organiseren hopen ze dit te bewerkstelligen. In dit onderzoek wordt

gezocht naar factoren die bijdragen aan de optimalisering van deze educatieve activiteiten, zodat jongeren op een positieve manier in aanraking komen met klassieke muziek.

[http://igitur-archive.library.uu.nl/student-theses/2008-0604-](http://igitur-archive.library.uu.nl/student-theses/2008-0604-200613/scriptie_Maarje%20van%20Houtert.pdf)

[200613/scriptie_Maarje%20van%20Houtert.pdf](http://igitur-archive.library.uu.nl/student-theses/2008-0604-200613/scriptie_Maarje%20van%20Houtert.pdf)

780 HOU

Beleving in het muziekonderwijs / Pelleboer, G. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 34 p. - Met lit.opg. en bijl. - Scriptie ArtEZ Conservatorium Zwolle, Opleiding Docent Muziek.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: 'Op welke manier kan het beleven van muziek vorm krijgen in het muziekonderwijs in de onderbouw van het voortgezet onderwijs?'. De deelvragen zijn: Wat is muziekbeleving? (hoofdstuk 1); Welke vormen zijn er van beleving? (hoofdstuk 2 en 3); Hoe kunnen deze theorieën over beleving in het onderwijs vorm krijgen? (hoofdstuk 4). Tot slot conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5).

780 PEL

Het symfonieorkest en de onderbouw van het voortgezet onderwijs : partners in educatie? /

Sieverink, L. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 76 p. : tab. - Met bijl. en lit.opg. - Bachelorscriptie ArtEZ Conservatorium Enschede, opleiding Docent Muziek.

De hoofdvraag van deze scriptie luidt: Wat kan muziekeducatie door symfonieorkesten bijdragen aan de muzikale en persoonlijke ontwikkeling van de onderbouwleerling van het voortgezet onderwijs en (hoe) kan het Orkest van het Oosten hier een positieve bijdrage aan leveren? In hoofdstuk één wordt het begrip muziekeducatie besproken. Hoofdstuk twee richt zich op kenmerken van de onderbouwleerling van het voortgezet onderwijs. Het onderwijs in de onderbouw van het voortgezet onderwijs staat centraal in hoofdstuk drie. De koppeling tussen symfonieorkest en middelbare school komt in hoofdstuk vier aan de orde. In hoofdstuk vijf wordt ingegaan op organisatorische aspecten van muziekeducatie bij een orkest. Tenslotte wordt in hoofdstuk zes antwoord gegeven op de hoofdvraag van deze scriptie.

785 SIE

Codes & ambities : over hiphopcultuur en de bezoekers van de SKVR-jongerenactiviteiten /

Trienekens, S., (medewerker) Sanderse, J. . - Rotterdam : SKVR, 2008. - 52 p. - Met lit.opg. - In opdr. van de SKVR.

Onderzoek naar de codes en ambities van de Rotterdamse jongeren die deelnemen aan de jongerenactiviteiten van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR). Het onderzoek omvat: 1. Inleiding; 2. Het inzicht geven in door hiphop geïnspireerde jongerenactiviteiten van de SKVR; 3. De geschiedenis van de hiphop; 4. Verschillende stromingen in hiphop in de VS en Nederland; 5. Codes in de Nederlandse en Rotterdamse straatcultuur; 6. De Rotterdamse jongeren en hun creatieve ambities; 7. Dialoog tussen cultuureducatie (SKVR) en door hiphop geïnspireerde jongeren. Hierin worden aanbevelingen gedaan over het samenbrengen van jongerencultuur en instellingen voor cultuureducatie.

785 TRI

Muziek en beeldende vorming : een programma met didactische tips voor vmbo bb/kb / Rass, A., van Tuinen, S., (redacteur) Remmers, G. . - Enschede : SLO, 2008. - 57 p. : fig. - Met bijl. - De publicatie is onderdeel van de website: www.durftecombineren.slo.nl.

(www.durftecombineren.slo.nl)

Deze reeks voorbeelden beoogt docenten ideeën en suggesties te bieden voor de lessen muziek en beeldende vorming in de eerste twee jaar van de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De leeropgaven zijn ontworpen op basis van de door SLO ontwikkelde kernconcepten, die opgenomen zijn in de bijlage. De voorbeelden richten zich op muziek en beeldende vorming, maar lenen zich ook

goed voor het maken van combinaties met andere vakken. Tezamen vormen de leeropgaven een invulling voor een tweejarig programma, maar ze kunnen ook individueel worden geïntegreerd in een bestaand lesprogramma of methode. De leeropgaven zijn bedoeld voor het vmbo, maar zijn ook bruikbaar voor de onderbouw van havo en vwo.

http://durftecombineren.slo.nl/Inleiding/00002/slosite_An_4_4130_0082_Muziek_en_beeldende_vorming_Astrdi_3_juli.pdf/

<http://www.durftecombineren.slo.nl/>

701 RAS

Model music programs : ideas for everyone / Blakeslee, M., Brown, L.C., Hofmann, A. Opp, (auteur van voorwoord) Westlake, R. . - Lanham [etc.] : Rowman & Littlefield Education, 2008. MENC. - VII, 139 p. : ill. - Met bijl. en lit.opg. - ISBN 978-1-57886-730-1

In a nationwide search for model music programs, MENC (The National Association for Music Education), selected twelve programs for special recognition. This publication describes the selected programs in terms of four categories: technology, interdisciplinary and multicultural learning, music for all, and standards-based learning.

780 BLA

Zit er nog muziek in het muziekonderwijs van de Tweede Fase? : een onderzoek naar de aansluiting bij de interesse en leefwereld van leerlingen en de plaats die popmuziek daarin inneemt / Ebbens, J. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 81 p. : tab., graf. - Met bijl. en lit.opg. - Afstudeerscriptie Fontys Rockacademie Tilburg, Ondernemer Variant 3.

De probleemstelling van deze scriptie luidt: In hoeverre sluit het muziekonderwijs dat scholen aanbieden in de Tweede Fase aan bij de eigen interesse en leefwereld van de leerlingen, en hoeveel plaats krijgt popmuziek daarin? Aan dit onderzoek hebben zes scholen deelgenomen. De onderzoekster heeft op deze scholen de muzieklessen bijgewoond, de muziekdocenten geïnterviewd en schriftelijke enquêtes afgenomen bij 125 leerlingen. In deze enquêtes geven de leerlingen hun mening over de inhoud van de muzieklessen en over de manier waarop die aangeboden worden door de docent.

<http://www.muzeikenonderwijs.nl/website.php>

780 EBB

Muziek vwo = Syllabus centraal examen 2010 / (auteur van voorwoord) Laan, H.W., Cevo . - Utrecht : Cevo, 2008. - 30 p. - Met bijl.

De syllabus bestaat uit de tekst examenstof centraal examen en schoolexamen, gevolgd door een toelichting op de eindtermen van het theoretisch deel (domein A Vaktheorie). In de bijlagen bij die toelichting zijn een stofomschrijving en een begrippenlijst van de subdomeinen 'Waarnemen en weten' en 'Analyseren en interpreteren' en 'Muziek en cultuur' opgenomen en is het geglobaliseerde examenprogramma bijgevoegd.

http://www.examenblad.nl/9336000/1/j9vvhinitagymgn_m7mvh57gldohx6/vhaqlyvtugyn/f=/syllabus_muziek_vwo_2010_2.pdf

780 SYL

Startsleutel educatie voor musici & ensembles / (medewerker) Kurstjens, N., ... [et al.] . - Versie 1.3 . - Amsterdam : MCN, 2008. - 40 p. - Met bijl. - Een eerdere versie (1.2) is uitgegeven door Stichting De Kamervraag.

Handreiking met praktische tips voor het opzetten van een educatief project. Deze startsleutel is gemaakt voor musici en ensembles die zich met concerten en muziekeducatieve projecten op jeugd en jongeren willen richten.

http://www.muziekcentrumnederland.nl/fileadmin/Muziekinstituut/Klassiek/PDF/MCN_Startsleutel_versie_Oktober_2008.pdf

780 STA

De leerkracht als DJ? : onderzoek naar het gebruik van popmuziek in de klas / De Bruyckere, P. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 7 p.

(Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie B: Instrumentele toepassingen;

Paper van een onderzoek naar de muzikale voor- en afkeuren van leerlingen en leerkrachten in het secundair onderwijs. Waarvoor wordt popmuziek gebruikt in de les? Hoe denken leerkrachten hierover en hoe reageren leerlingen hierop? Welke factoren bepalen de houding van de leerkracht tegenover popmuziek in de klas. Het onderzoek is uitgevoerd in februari en maart 2006 onder 1783 leerlingen.

701 CON

2009

Erfgoed & kunst : dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek : 44 inspirerende lesideeën / (eindredacteur) Warmer, M., (eindredacteur) Roeper, V. . - Haarlem : Cultureel Erfgoed Noord-Holland, 2009. - Ongepag. : ill.

Deze waaier bevat 44 lesideeën waarbij kunsteducatie (dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek) en erfgoededucatie centraal staan. De lessen zijn onderling te combineren, maar kunnen ook als op zichzelf staande activiteit worden beschouwd. De lessen zijn ingedeeld in drie niveaus: groep 1 t/m 4 van de basisschool, groep 5 t/m 8 van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Drie erfgoedgebieden geven de relatie aan van de leerlingen met de gebruikte erfgoedbronnen: 'erfgoed van jezelf', 'erfgoed in je omgeving' en 'erfgoed van iedereen'. Hiermee wordt de relatie van de leerling met de erfgoedbronnen aangegeven: gaat het over het verhaal van het kind zelf, zijn familie, zijn directe omgeving? Gaat het over het eigen dorp, de eigen wijk of stad, of eigen regio? Of over grote gebieden: Nederland of zelfs de wereld?

725 ERF

Making more of music : an evaluation of music in schools 2005/08 / Ofsted, Office for Standards in Education. . - London : Ofsted, 2009. - 78 p. : tab., fig. - Met bijl.

This report is based on evidence from inspections of music between September 2005 en July 2008 in 84 primary en 95 secondary schools in England. Part A focuses on inspection findings. They show that there is some outstanding provision and pupils enjoy music, although they do not always make as much musical progress as they could. Part B provides a commentary on the evidence and draws attention to the areas which need to be tackled if music education is to be more effective.

<http://www.ofsted.gov.uk/content/download/8938/96949/file/Making%20more%20of%20music.pdf>

780 MAK

Coöperatief leren in muziek (2) : activiteiten voortgezet onderwijs / Evelein, F. . - Baarn : HB, 2009. - 192 p. : fig., ill., tab. + cd-rom (75 min.) - Met bijl. en reg. - ISBN 978-90-5574-641-5

Dit boek biedt activiteiten op het gebied van coöperatief leren in muziek en is bedoeld voor het voortgezet onderwijs. Elke activiteit stimuleert muzikaal handelen, betrokkenheid en muzikale interactie. Luisteren, spelen, zingen, ontwerpen, onderzoeken, verkennen, kennen, kunnen en presenteren zijn verpakt in activiteiten voor elk niveau van het voortgezet onderwijs. Het zijn activiteiten voor tweetallen, viertallen en zestallen, maar ze kunnen ook klassikaal uitgevoerd worden. De activiteiten zijn deels voorzien van inhoud op kaartjes en speciaal voor dit boek gecomponeerde muzikale contexten in de vorm van gerichte meespeelmuziek. Alle activiteiten zijn

ook voorzien van kaarten met stappen die door leerlingen zelf gevolgd kunnen worden. De bijbehorende cd-rom bevat muzikale fragmenten, werkkaartjes, instructiekaarten en formulieren.
780 EVE

Drummen voor cultuur : een actief cultureel traject voor leerkrachten en leerlingen van het beroeps- en technisch onderwijs / (auteur van inleiding) Boesmans, V., De Veerman, Simons, D., Moons, K., Bossuyt, T. . - Antwerpen [etc.] : De Veerman [etc.], 2009. - Met lit.opg.

Toelichting op het cultuurproject 'Drummen voor cultuur', waarbij zes cultuurcentra (van Heist-op-den-Berg, Mortsel, Schoten, Sint-Niklaas, Mol en Wilrijk) een schooljaar lang samenwerkten met scholen uit het beroeps- en technisch onderwijs in hun buurt. Ze werkten, daarbij ondersteund door De Veerman, aan het project rond de percussievoorstelling 'Tok Tok' van De Beenhouwerij. Ook wordt ingegaan op vragen als: Hoe kan een school met een leerplan een kunstproject verantwoorden? Hoe kun je leerkrachten enthousiast maken voor een kunstproject? Hoe kun je de competenties voor het begeleiden van kunstprojecten van de leerkrachten vergroten?

<http://www.veerman.be/drummen%20voor%20cultuur.pdf>

701 SIM

Drama and curriculum : a giant at the door / O'Toole, J., Stinson, M., Moore, T. . - [S.I.] : Springer, 2009. - XVI, 222 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-1-4020-9369-2

(Landscapes: the arts, aesthetics, and education; 6)

This book investigates the shared history of drama (and theatre) and education, formal and informal. It discusses key historical and contemporary figures and their influences on drama education practice, including the 'speech and drama' movement, drama- and theatre-in-education, drama therapy and psychodrama, and emergent forms such as 'applied theatre'. The book identifies and explains drama's four paradigms of purpose: for language, for development, as pedagogy and as art-form. It shows how these interweave in highly intricate ways to provide different kinds of learning for different contexts, and how they sometimes become tangled in practice and theory, in the constant efforts of drama and theatre practitioners to get drama established in the curriculum, and keep it there. Written for pre-service and post-graduate drama students, drama teachers, academics (drama, curriculum, learning and teaching, performing arts, the arts).

792 OTO

Musical futures : an approach to teaching and learning : resource pack / (samensteller/redacteur)

D'Amore, A., (auteur van voorwoord) Sting . - 2nd ed. . - London : Musical Futures, 2009. - 215 p. : fig., ill., tab. + dvd - 1st ed.: 2006. - ISBN 978-1-905500-19-2

Musical Futures brings non-formal teaching and informal learning approaches into schools. It aims to make music learning relevant to young people, connect in school and out-of-school experiences, and find ways of engaging all 11-18 year olds in sustainable music making and learning.

<http://media.musicalfutures.org.uk/documents/resource/27389/Musical%20Futures%202nd%20Edition%20Teacher%20Resource%20Pack.pdf>

<http://www.musicalfutures.org>

780 MUS

De nieuwe kunstvakken in de vernieuwde Tweede Fase / Algra, A., Martin, F. . - Utrecht : Cevo, 2009. - 18 p.

Brochure over de wijzigingen vanaf 2009 (voor vwo vanaf 2010) op het gebied van de kunstvakken in de tweede fase, bestemd voor zowel de docenten in de kunstvakken, als de examensecretaris. Naast de verandering van de vaknamen (ckv2 en ckv3 en ckv2/3 zijn vervangen door 'kunst (drama)', 'kunst (dans)', 'kunst (muziek)', 'kunst (beeldende vormgeving)') zijn er ook veranderingen op het gebied van eindtoetsing (wordt een centraal examen) en de manier waarop dit afgenomen wordt

(computerexamen). Naast de opzet en inhoud van de vakken, komt verder aan de orde: de wijze van omgaan met bezemkandidaten ckv2, het digitaal examen, kandidaten met een beperking.

<http://www.cevo.nl/9334000/1/j9vvgltfdwjiovt/vi40b68ivmu8>

701 ALG

Een nieuwe lente, een nieuw geluid? : een verkenning van muziekonderwijs voor een verander(en)de leerling / Kuipers, M., (begeleider) Schillings, J. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 71 p. : ill., tab., fig. - Met bijl. en lit.opg. - Eindscriptie [Hogeschool onbekend], Opleiding Docent Muziek.

De auteur heeft onderzocht of de huidige middelbare scholier andere competenties en interesses heeft dan voorgaande lichtingen en of de veranderingen hierin dermate groot zijn dat het muziekonderwijs zich hierop moet aanpassen. En zo ja, in welke richting dit zou moeten gebeuren. De onderzoeksvraag luidt: Moet het huidige muziekonderwijs veranderen als gevolg van een verander(en)de jeugd? Daarbij is gekeken naar wat de vermeende eigenschappen van een 'net-generatie' zijn en welke gevolgen die eventueel hebben voor de leermiddelen en einddoelen van het muziekonderwijs.

780 KUI

In vier stappen naar een succesvol muzikaal educatief project / Krimp, R. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 58 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en bijl. - Afstudeerscriptie Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Opleiding Docent Muziek.

De hoofdvraag van deze scriptie luidt: Wat maakt een muzikaal educatief project voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs in samenwerking met een professioneel ensemble tot een succes voor ensemble, docent én leerling? Voor elke groep worden de vier stappen naar een succesvol project besproken. Tot slot geeft de auteur aanbevelingen voor het welslagen van een muziekeducatieproject.

780 KRI

Why dance? : a comprehensive resource for traditional country dancing / Downes, J., King, P., (auteur van voorwoord) Collins, S. . - [S.l.] : Japacow Publishing, 2009. - 50 p. : fig. + 2 cd's. - Met lit.opg. en begrippenlijst. - ISBN 978-0-9561242-0-3

An instruction book for traditional British country dancing. Facts about the origins of the music and dances, fitting the dance to the music, dancing with adults and children and suggestions for arranging a 'barn dance' are included. With over 60 dance notations and diagrams at differentiated levels.

Included are 2 cd's of music for the dances.

795 DOW

Niet-westerse muziek in de basisvorming revisited / Bisschop Boele, E. . - Groningen : Prins Claus Conservatorium, Hanzehogeschool Groningen, 2009. - 18 p.

(Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie K: Curricula bekeken)

Paper over een herhalingsonderzoek dat eerst werd uitgevoerd in 1997 over o.a. de plaats van niet-westerse muziek in de basisvorming.

701 CON

Podium : [muziek voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs en bovenbouw vmbo] / Himmelreich, L., ... [et al.] . - Den Bosch : Malmberg, 2005-2008 . - 14 dl. : ill. + 21 cd's dvd - Bevat handboeken, werkboeken en docentenmappen.

Muziekmethode voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs (vmbo, vmbo-t/havo/vwo) en de bovenbouw van het vmbo. Uitgangspunt van de methode is de muzikale belevingswereld. Het musiceren staat centraal en al doende wordt de theorie geleerd. Leerlingen gaan zelfstandig aan de slag met songs en spelstukken. Daarnaast biedt de methode de mogelijkheid om de lesstof

klassikaal of groepsgewijs aan te bieden. Het hoofdstuk 'Muziek en andere kunsten' biedt mogelijkheden voor een link met de andere vakken in het leergebied Kunst en cultuur. Het luistermateriaal is zowel op de methodesite als op de docentencd te vinden. De methodesite biedt ondersteunend materiaal waaronder actuele opdrachten, verdiepingsopdrachten, 'studiehulp'.

<http://www.malmberg.nl>

<http://www.podium-malmberg.nl>

780 POD

Soundcheck : muziek voor onderbouw : vmbo-bkg(t) / van Eijk, M., van Meeuwen, B., Weeda, S., (medewerker) Evelein, F. . - Baarn : Nijgh Versluys, 2005-2008. - 4 dl. : ill. + 4 cd's - Bestaat ook in een versie voor (vmbo-t)/havo/vwo. - Bevat 2 leerwerkboeken en 2 docentenhandleidingen.

Methode muziek voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De vmbo-editie is geen afgeleide van de havo/vwo-versie, maar is ontwikkeld volgens een eigen dynamiek: met meer gebruik van beeld, spel en herhaling. Centraal uitgangspunt is leerlingen zoveel mogelijk authentieke muzikale ervaringen te laten opdoen. Hierdoor ervaren zij direct wat muziek is, hoe muziek luisteren en muziek maken voelt en in zijn werk gaat. De nadruk ligt op popmuziek. Achterin het boek bevinden zich uitklapbladen met informatie over de belangrijkste popinstrumenten (drums, gitaar, basgitaar, percussie en keyboard). Tevens zijn de uitklapbladen een hulpmiddel bij het instuderen van een song. Internet is een geïntegreerd onderdeel van de methode. Op de methodesite bevinden zich internetopdrachten, geluidsvoorbeelden, een infotheek en didactische tips bij de lessen.

<http://www.soundcheckonline.nl>

780 SOU

Soundcheck : muziek voor onderbouw : (vmbo-t)/havo/vwo / van Eijk, M., van Meeuwen, B., Weeda, S., (medewerker) Evelein, F. . - Baarn : Nijgh Versluys, 2005-2008. - 6 dl. : ill. + 8 cd's - Bestaat ook in een versie voor vmbo-bkg(t). - Bevat 3 leerwerkboeken en 3 docentenhandleidingen.

Methode muziek voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Centraal uitgangspunt is leerlingen zoveel mogelijk authentieke muzikale ervaringen te laten opdoen. Hierdoor ervaren zij direct wat muziek is, hoe muziek luisteren en muziek maken voelt en in zijn werk gaat. De nadruk ligt op popmuziek. Achterin het boek bevinden zich uitklapbladen met informatie over de belangrijkste popinstrumenten (drums, gitaar, basgitaar, percussie en keyboard). Tevens vormen de uitklapbladen een hulpmiddel bij het instuderen van een song. Bij deze uitgave is een deel 3 toegevoegd waarbij verbindingen worden gelegd met het vak CKV en leerlingen leren m.b.v. een eenvoudige sequencer te arrangeren. Internet is een geïntegreerd onderdeel van de methode. Op de methodesite bevinden zich internetopdrachten, geluidsvoorbeelden, een infotheek en didactische tips bij de lessen.

<http://www.soundcheckonline.nl>

780 SOU

Muziek op maat = MU -- : vmbo-GT/LBK en havo/vwo / Giesberts, M, ... [et al.], (medewerker) van der Heijden, E. . - 4e dr. . - Houten : EPN, 2007-2008. - 4 dl. : ill. + 4 cd's - Oorspr. ed.: Culemborg : Educaboek, 1984-1988. - Bevat bronnenboeken, leerwerkboeken en musicerwerkboeken.

Muziekmethode voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De methode bevat lesmateriaal met opdrachten aansluitend bij de beleefwereld van de leerlingen, afgewisseld met geluids-, film- en musicalfragmenten via de website. Het lesmateriaal biedt leerlingen naast theorie ook de vaardigheden voor spelen en zingen. Met bijbehorende luister- en musicercd's. De methodesite bevat nieuws en informatie voor leerlingen en docenten en de docentenkit 'docentenmateriaal online'.

<http://www.muziekopmaat.epn.nl>

780 MUZ

www.beatsnbits.nl [website] / (redacteur) Herfs, J., ... [et al.] . - Didam : BeatsNbits, 2008-.
BeatsNbits is een webgebaseerde muziekmethode voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Via BeatsNbits maakt de leerling kennis met de wereld van de muziek. BeatsNbits bevat leeractiviteiten, informatie, muziek, videofilmmpjes en tekeningen. Ook kunnen muziek en liedjes gedownload worden of midibestanden op de computer afgespeeld worden.
<http://www.beatsnbits.nl/>

www.muzyk-werkplaats.nl [website] / Pahlplatz, S., Bouman, J. . - Utrecht : Mei 030, 2008?- . -
I.s.m. de HKU, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.
De Muziek-Werkplaats is ontwikkeld voor alle klassen van het voortgezet onderwijs. In de Muziek-Werkplaats worden drie workshops aangeboden: Popcompositie, Filmmuziek en Jingle. Het doel van het project is dat leerlingen op vernieuwende wijze eigen muziek leren componeren.
<http://muziek-werkplaats.nl>

Ratjetoe : een project over multiculturele achtergronden van de hedendaagse populaire muziek / MIXT, Stichting voor interculturele Projecten, Podium, Bureau voor educatieve communicatie . - Amsterdam : Mixt/Podium, [1999]. - 2e herz.ed.. - 16 p. - 1e ed. 1995. videoband dvd (kopie van videoband) - Bevat: Docentenhandleiding, 4 werkbladen en videoband.
Doel van dit lespakket is dat de leerlingen inzicht krijgen in relaties tussen muziekculturen en de invloed die ze op elkaar uitoefenen herkennen. In de lessen worden verschillende muziekstijlen als hiphop, house, r&b en wereldpop zoals rai, kaseko, turkpop en salsa onder de loep genomen. Het uiteindelijke doel van dit project is dat leerlingen meer begrip en respect krijgen voor anderen culturen en dat ze beseffen dat uitwisseling tussen culturen tot verrijking kan leiden. Doelgroep: basisvorming van het voortgezet onderwijs. Het totale project bestaat uit: docentenhandleiding, werkbladen voor de leerlingen en videoband met documentaire over verschillende muzieksoorten.
785 RAT

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

Muziek en het leergebied Kunst en Cultuur : impressies van de VLS-studiedag op 3 november 2007 te Tilburg / Evelein, F. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 1, jan. 21-23 p.)

Kort verslag van de studiedag over muziek en het leergebied Kunst en Cultuur die de VLS in samenwerking met Fontys Conservatorium heeft georganiseerd. Bijdragen waren van o.a. Joost Kuggeleijn (ministerie OCW) over het 'tienpuntenplan' cultuurparticipatie en Astrid Rass (SLO) over het leergebied Kunst en Cultuur.

Coöperatief leren in muziek / Evelein, F. . - 2008. - Ook opgenomen in: tijdschrift JSW 92(2008)6(febr.30-33 p.)

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 1, jan. 24-27 p.)

In deze bijdrage geeft Frits Evelein een voorbeeld hoe je in een workshop over coöperatief leren in muziek direct en op hetzelfde moment muziek kunt maken, kennismaken, flow kunt ervaren, reflecteren en muzikaal kunt leren.

Muziekeducatie en improviseren (4, slot) / Frowijn, R. . - 2008.

(De pyramide; Vol. 62, nr. 1, nov. 33-36 p.)

Laatste deel uit een serie van 4 die het resultaat weergeeft van het Utrechtse Proposoproject Muzikant naar de Klas (2003-2005). Studenten van de muziekvakopleiding, pabo-studenten, docenten van muziekscholen en conservatoriumdocenten hebben twee jaar in verschillende formaties en contexten samengewerkt rond het thema improviseren. Werd er in de eerste twee artikelen (zie: Pyramide Vol. 60, nr. 5 en Pyramide Vol. 61, nr. 4) de visie op het improviserend vermogen vastgelegd en voorbeelden van de warming-up en de startformules gegeven, in dit artikel wordt - net als in het derde deel (zie Pyramide Vol. 61 nr. 5) - een aantal concrete spelvormen besproken. Er wordt afgesloten met een korte reflectie.

De Vernieuwde Tweede fase : gevolgen voor de kunstvakken / Groenendijk, T., Wensing, M. . - 2008. (Kunstzone; Vol. 7, nr. 4, apr. 4-6 p.)

Overzicht van de belangrijkste veranderingen voor de kunstvakken in de Vernieuwde Tweede fase. Voor havo en vwo kunnen de volgende kunstvakken gekozen worden: tekenen, handvaardigheid of textiele vormgeving (voorheen textiele werkvormen); muziek; kunst (voorheen CKV2,3). Scholen kunnen kiezen uit verschillende examenprogramma's: vakspecifieke diepgang in één kunstdiscipline of de culturele breedte van vier disciplines.

Popcompositie in de Muziek-Werkplaats / Vermeulen, A. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 4, apr. 12-15 p.)

Beschrijving van het project 'Popcompositie in de Muziek-Werkplaats', dat door het Utrechtse bedrijf Mei 030 (muziek educatie en ICT) ontwikkeld is. Mei 030 maakt toegankelijk muziekonderwijs, waarbij ICT als middel wordt ingezet. Jongeren wordt een muziekcompositieles aangeboden op een vernieuwende manier. De leerlingen gaan aan de slag met een computerprogramma, waarmee ze stapsgewijs leren hoe een popcompositie in elkaar zit.

Measuring emotional responses to music within a classroom setting / Napoles, J., Madsen, C.K. . - 2008. - Met lit.opg. en bijl. - Tevens samenv. in het Duits en Spaans.

(International journal of music education; Vol. 26, nr. 1, Feb. 63-71 p.)

The study investigated a 'paper and pencil' drawing compared with the much more advanced Continuous Response Digital Interface (CDRI) using high-school students. Results indicated that subjects approximate the same emotional responses with a drawing when compared to the sophisticated graphic analysis of the CRDI. These findings indicate that a teacher using only a simple paper and pencil representation might be able to elicit and document an 'overall emotional effect' that provides as much musical information as using more sophisticated measuring devices.

Teachers' views of the primary-secondary transition in music education in England / Marshall, N.A., Hargreaves, D.J. . - 2008. - Met lit.opg.

(Music education research; Vol. 10, nr. 1, Mar. 63-74 p.)

This article investigates the transition and transfer process from primary to secondary school in music from the teacher perspective. Thirteen secondary music teachers from 13 secondary schools throughout England were interviewed along with seven primary-school teachers representing five primary schools.

Van toeten en blazen : een blazersklas in Winterswijk / Kruisselbrink, G. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 5, mei 38-40 p.)

In het kader van de onderwijsvernieuwing op de locatie Winterswijk van het Christelijk College Schaersvoorde is het plan opgevat om vanaf het cursusjaar 2007-2008 een blazersklas te beginnen. Een blazersklas is een tweejarige cursus die tijdens de reguliere muzieklessen plaatsvindt. Alle leerlingen van de blazersklas leren tegelijkertijd en samen een orkestblaasinstrument te bespelen. Deze blazersklas bestaat naast een reguliere muzieklesklas. Het artikel gaat onder andere nader in op

Naar een digitaal examen muziek havo/vwo / van der Linden, A. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 7/8, jul/aug. 20-22 p.)

De CEVO wil in navolging van het vmbo-examen muziek de huidige papieren examens muziek voor havo en vwo vervangen door een digitaal examen. In maart en april 2008 is een eerste proef gedraaid: 61 vwo-leerlingen van vier scholen deden mee aan een proefafname van een digitaal examen muziek vwo. De resultaten van de afname waren overwegend positief. De CEVO zal binnen niet al te lange tijd besluiten hoe het vervolgtraject eruit zal zien.

Sacreren : kunstenintegratie in de bovenbouw van het vwo / van den Berg, R. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 7/8, jul/aug. 25-27 p.)

Vanuit het project 'Integratieweek' van de opleiding Docent Muziek aan het conservatorium te Maastricht hebben elf tweedejaars studenten een muzische performance gecreëerd met als thema Le Sacre du Printemps van Igor Stravinsky. Dit in samenwerking met het Limburgs Symfonie Orkest en het voortgezet onderwijs (Sint-Maartenscollege in Maastricht). De achterliggende gedachte hierbij is om op authentieke wijze en onder begeleiding een kunsteducatieve rol te vervullen in het werkveld. Vanuit de ervaringen die tweedejaars studenten opdoen in hun voorafgaande (individuele) stage, worden nu in 'creative teams' workshops voorbereid en uitgevoerd met als doel om een creatief proces en product te bewerkstelligen dat uitmondt in een muzische performance.

Themanummer: examens / . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 4-24 p.)

Evaluatie van de examens beeldende vakken vmbo, havo en vwo 2008, CKV2 havo en vwo 2008 en het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama vmbo 2008. Ook de bevindingen van de docenten komen aan de orde.

CSE muziek, dans en drama vmbo 2008 : van beeldschermexamen naar volledig digitaal examen / Denissen, H. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 20-24 p.)

In dit artikel een verslag van de digitale afname, de reguliere afname en de resultaten van het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama 2008.

Musical preference, identification, and familiarity : a multicultural comparison of secondary students from Singapore and the United Kingdom / Teo, T., Hargreaves, D.J., Lee, J. . - 2008. - graf. - Met lit.opg.

(Journal of research in music education; Vol. 56, nr. 1, Spring 18-32 p.)

The authors investigate whether there were significant differences in preferences for, familiarity with, and identification of Chinese, Malay, and Indian music between adolescent students from Singapore (n=78) and the United Kingdom (n=53). Also explored are the relationships among these three variables. The results reflect the influence of culture and education on students' cognitive-affective responses to different ethnic musical styles.

The state of music in secondary schools : the principal's perspective / Abril, C.R., Gault, B.M. . - 2008. - tab. - Met lit.opg.

(Journal of research in music education; Vol. 56, nr. 1, Spring 68-81 p.)

The purpose of this study was to profile secondary school music programs in the United States and investigate principals' perceptions of those curricula. A survey form was sent to 1000 secondary school principals, yielding a 54% rate. That form was designed to answer the following questions: What is the profile of secondary music programs in the United States? How effective do principals think music programs are in helping student attain specific learning outcomes and broad educational goals? To what degree do certain variables (e.g. standardized tests, teachers, parents) impact a given

music program? Ninety-eight percent of the respondents indicated that their school offered music courses, yet 34% required music. There were significant differences in the diversity of course offerings based on school socioeconomic status profiles. Standardized tests and 'No child left behind' were thought to have the most negative impact on music programs.

Kicking the habitus : power, culture and pedagogy in the secondary school music curriculum / Wright, R. . - 2008.

(Music education research; Vol. 10, nr. 3, Sept. 389-402 p.)

Within a theoretical framework drawn from sociologists of education Bourdieu and Bernstein, this paper examines some of the findings of an ethnographic case study conducted with a secondary school music teacher and one class of her pupils in Wales. This teacher attracted 25% of Year 10 (14-year-old) pupils to study music as an optional subject against a national background of 8% average. The study attempted to examine the lived experiences of the participants in music at home and school. Teacher and pupils had much to say about music teaching and learning in the classroom and beyond. Much of the success of this particular music curriculum model appeared to stem from the teacher's ability to empathise with her pupils' musical interests and recontextualise the National Curriculum for music to reflect these.

In tranen uitbarsten : of de waarheid onder ogen durven zien / ter Steege, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 29-32 p.)

Een muziekgeschiedenisles van Job ter Steege over de verschillen en overeenkomsten van Mozart en Elvis.

Lesideeën in sounddesign : watch that sound / van de Veerdonk, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 38-39 p.)

Beschrijving van een les in sounddesign met gebruik van 'Watch that sound tool'. Het proces van de lessen bestaat uit vier stappen: analyseren en ontwerpen, klankonderzoek en opname, de editing en de synchronisatie. Watch that sound ontvangt subsidies van diverse fondsen en wordt ontwikkeld in samenwerking met V2, Centrum voor instabiele media in Rotterdam.

Drumcirkel : ritmisch grooven in groepen zonder een woord te spreken / Evelein, F. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 40-41 p.)

Een introductie tot 'Drumcirkels', een didactische vorm van muziek maken met groepen met veel mogelijkheden. Het idee is om grote groepen mensen zonder enige verbale instructie, louter door gebaren, tot muziek maken kunt krijgen.

Jongeren / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (redacteur) van Gemert, J., (redacteur) ... [et al.] . - 2008. - Themanummer

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 4-49 p.)

Themanummer over jongeren met o.a. aandacht voor cultuurparticipatie van jongeren, digitale ontwikkelingen, web 2.0, de virtuele wereld, dans, muziek, muziekgeschiedenis en veel praktijkvoorbeelden.

Succesvol muziekeducatieproject? : vijf gouden regels / van Houtert, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 11, nov. 37-39 p.)

Zowel onderwijs- als kunstinstellingen willen jongeren laten kennismaken met klassieke muziek. Door workshops, compositiewedstrijden, het bezoeken van repetities, musici op school en ckv-concerten proberen muziekinstellingen jongeren te enthousiasmeren voor klassieke muziek. Door het raadplegen van beschikbare literatuur en het houden van interviews met educatiemedewerkers van een aantal instellingen voor klassieke muziek en docenten van middelbare scholen is duidelijk

geworden dat er vijf criteria zijn die het slagen van een muziekeducatieproject bevorderen. Regel 1: Neem muziekeducatie serieus. Regel 2: Goede voorbereiding is noodzakelijk. Regel 3: Creëer continue leerlijn. Regel 4: Voer kerntaken speels uit. Regel 5: Zorg voor afwisselend programma.

Thema: bewegen - tanzen - gestalten / Jasper, Chr., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer. - Cd en dvd ontbreken.

(Musik & Bildung; Vol. 40, nr. 4, Okt/Nov. 10-45 p.)

Inhalt: Bewegen - tanzen - gestalten; Ohne Hemmung : Lieder der Capoeira im Musikunterricht; Tanz durch die Geschichte : Musikgeschichtliche Entwicklungen vom Mittelalter bis zum Barock; Walle, walle manche Strecke : 'Der Zauberlehrling' von Paul Dukas als Tanzpantomime; Weapon of choice - bewegt : SchülerInnen tanzen und erforschen Rhythmen elektronischer Tanzmusik.

Toekomstmuziek : studiedag VLS, Gehrels Vereniging en O2DM op 1 november 2008 / Evelein, F. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 25-29 p.)

Muziekonderwijs is volop in beweging. Ontwikkelingen, uitdagende projecten, nieuwe visies, grensverleggende multimediale concepten in de praktijk van het muziekonderwijs zullen centraal staan op de studiedag van 1 november 2008 in het ArtEZ Conservatorium te Enschede.

2009

Hoe bijzonder is een bijzondere school? : een school met muziek en toch geen muziekschool / Lampe, E. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 2/3, feb/mrt. 27-28 p.)

CSG Bogerman te Sneek staat bekend om de muzikale activiteiten. Er zijn drie orkesten waaronder een Bigband en een Popkoor. De hoofdlocatie is nog geen Cultuurprofielschool in tegenstelling tot de nevenvestiging in Koudum.

Rapucation : onderwijsvernieuwing op Europees niveau / van der Paauw, A., 't Hart, J., Couzijn, M. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 2/3, feb/mrt. 33-35 p.)

Rapucation is een werkvorm voor het talen- en muziekonderwijs en is in Nederland in 2007 ontwikkeld door de Amsterdamse docenten Johan 't Hart en Peter van der Bosch. Rapucation is een samentrekking van rap en education. Het eerste doel is: stimuleren dat leerlingen nadenken over hun taal en zich zorgvuldig leren uitdrukken. Een tweede doel is: leerlingen zich laten verdiepen in een onderwerp waar ze persoonlijk bij betrokken zijn en het resultaat laten presenteren. Bij die presentatie staan videoclippen centraal, voorzien van bijvoorbeeld rap, maar ook zang en gesproken tekst tegen een muzikale achtergrond. Rapucation is in Nederland geïnitieerd, maar is gericht op het Europees onderwijs.

Kulturelle Schulentwicklung / (redacteur) Bergers, H., (redacteur) Witt, K., Fuchs, M., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kulturelle Bildung; Vol. 1, nr. 3, 3-73 p.)

Unter dem Arbeitsbegriff beleuchtet das Magazin, welche Potenziale sich bieten, wenn Schulen sich auf den Weg machen, künstlerische Bildung und kulturpädagogische Prinzipien auf allen Ebenen des Schullebens zu integrieren. Die Autoren/innen, die sich in dieser Ausgabe mit dem Thema 'Kulturelle Schulentwicklung' befassen, sind sich einig: Kulturelle Schulentwicklung hat Potenzial. Es gibt jedoch Bedingungen: ein neues Label macht noch keine neue Schule. Welche Voraussetzung bringt die 'guten Wirkungen' Kultureller Bildung in Schule zur Entfaltung. Künstler/innen und Kulturpädagogen/innen, Lehrer/innen und Schulleiter/innen schreiben über Erfahrungen, Chancen

und Gelingensbedingungen. Bildungsforscher/innen beleuchten die Vision einer KulturSchule. Autoren/innen aus den Sparten Theater, Tanz, Literatur, Film, Bildende Kunst und Zirkus schauen aus ihrer jeweiligen Fach-Perspektive auf das Thema. Vertreter/innen der künstlerischen Schulfächer diskutieren, wie Musik, Theater und Kunst Schule 'von innen heraus' verändern können und Praxisforscher/innen stellen erste Ergebnisse von Modellprojekten vor.

'If I play my sax my parents are nice to me': opportunity and motivation in musical instrument and singing tuition / Driscoll, J. . - 2009. - graf., tab. - Met lit.opg.

(Music education research; Vol. 11, nr. 1, Mar. 37-55 p.)

Little consideration has been given to the factors which motivate children to take up music tuition, or their reasons for giving up. In part, this is a reflection of the limited extent to which children have been consulted directly in relation to issues exclusively affecting them. This study considered opportunity and motivation for young people taking up music tuition, and the most influential factors in their decisions to discontinue. Young people aged 13-14 were surveyed by means of questionnaires to 33 schools in one English local authority. The findings highlight key issues in relation to equality of access and gender differences in take up and discontinuation. Analysis confirms a sharp increase in discontinuation rates on transition to secondary school. The most commonly cited reasons for discontinuation are considered, together with the relative importance of family and peer support amongst this age group.

Responding to culture in the instrumental music programme: a teacher's journey / Abril, C.R. . - 2009. - Met lit.opg.

(Music education research; Vol. 11, nr. 1, Mar. 77-91 p.)

The purpose of this case study was to examine how one music teacher responds to student's cultural backgrounds through a middle school instrumental music programme in the US. The study sought to uncover the events, situations and circumstances that served as catalysts for curricular change and the rationales that gave it purpose. It also examined how concepts of musical and cultural 'self' and 'other' informed a teacher's culturally responsive teaching and multicultural education and created various tensions in and outside of the classroom. Implications for practice are described based on the findings.

High school music programmes as potential sites for communities of practice - a Canadian study / Countryman, J. . - 2009. - Met lit.opg.

(Music education research; Vol. 11, nr. 1, Mar. 93-109 p.)

Exploration of the nature of the high school music experience undertaken with 33 young adults who had graduated from high school one to six years previous to the data collection. All of these participants had been involved in their school music programmes and 30 had not continued formal music study following graduation. One might predict that prevalent themes from their reflections about high school music would include the enhancing of self-worth, the experiencing of a sense of belonging, and the recalling of feelings of pride and pleasure derived from music making. While these themes were indeed articulated, what emerged most strongly from the data analysis is the enormous importance of community as the umbrella for self-making and music making. Importantly, the community these participants were recalling was not uniformly experienced. To better understand this variation, the author examined the theoretical concept of 'community of practice' (Lave and Wenger 1991; Wenger 1998). She also considered what the participants meant by 'fun' and 'enjoyment', two terms that peppered their conversations about their high school music experiences. The community of practice theory together with Csikszentmihalyi's (1990) definition of happiness emboldened her to suggest conditions necessary for a community of practice to develop among students in a high school music programme.

Thema: Cultureel erfgoed / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (hoofdredacteur) Verschaeren, J., Hageman, C., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 4-30 p.)

Onderwerp van dit themanummer is 'cultureel erfgoed'. Hierin komt onder meer aan de orde: de culturele canon, games en cultureel erfgoed, welke rol theater kan spelen bij het aanschouwelijk maken van cultureel erfgoed, vensters voor het vmbo, literatuur en geschiedenis, hoe je Nederland kunt definiëren in 80 schilderijen. Ook is er aandacht voor een educatief erfgoedproject voor vwo-scholieren, waarin laatmiddeleeuwse muziek de hoofdrol speelt. Inhoud: De kunst is het te kiezen: de samenstelling van de nationale canon; De Cuyperscode : al gamend leren over cultureel erfgoed; Cultureel erfgoed, maar dan spannend; Projectdag over cultureel erfgoed; Geen gezicht!?: portretten van de Romeinse tijd tot het heden; Verleden van Nederland : documentaires met cultureel erfgoed als onderwerp; Canonmanie : canons nader bekeken; Fijn geordend : recensie van 'Dit is Nederland'; Inspirerende veldaanvraag : veldaanvraag van NVTO en VLBV over cultureel erfgoed; Laatmiddeleeuwse muziek : van een laatmiddeleeuws muziekhandschrift naar een concert en een tentoonstelling; Van speelklok tot pierement : restaureren van muziekinstrumenten die spelen zonder hulp van menselijke hand; Muzikaal erfgoed : de plaats van muziek in de nationale canon; Dutch Folksongs as Musical Content : ontwikkeling van een melodieënzoekmachine.

Laatmiddeleeuwse muziek : een educatief erfgoedproject voor VWO-scholieren / Hijmans, I. . - 2009. (Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 23-24 p.)

In dit artikel is aandacht voor een tweedaags project voor vwo-scholieren (13-15 jaar), opgebouwd rond een laatmiddeleeuws muziekhandschrift, uitmondend in een concert en een tentoonstelling door en voor de leerlingen. Het project was een initiatief van Aventure, ensemble voor middeleeuwse muziek.

BeatsNbits : de eerste digitale muziekmethode in Nederland! / Mennen, F. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 34-35 p.)

Artikel over het gebruik van een nieuwe webgebaseerde muziekmethode voor het voortgezet onderwijs, BeatsNbits.

Teaching composing in secondary school: a case study analysis / Bolden, B. . - 2009. - Met lit.opg. (British journal of music education; Vol. 26, nr. 2, Jul. 137-152 p.)

This article reports a case study of an experienced teacher of composing working with secondary school students in a large urban centre in Ontario, Canada. Results suggest authentic assignments connect student composing to the 'real world', and so have meaning and life beyond the music classroom. Teachers can facilitate the development of theoretical music knowledge by supporting and enhancing the experiential learning that students accomplish on their own, through composing. Offering suggestions for change to compositions-in-progress, and cultivating a classroom ethos where students exchange this service amongst themselves, serves to enhance composing potential. By helping students infuse their work with personal knowledge, experiences, and interests, teachers can increase students' meaningful involvement in classroom composing.

Musical exploration using ICT in the middle and secondary school classroom / Ward, Chr.R. . - 2009. - Met lit.opg. en samenv. in het Frans, Duits en Spaans. - This article is a synopsis of the thesis of Christopher Ward.

(International journal of music education; Vol. 27, nr. 2, May 154-168 p.)

In this article, the author explores musical creativity through Information and Communication Technology (ICT). Ward aims to show that secondary school pupils can compose freely using ICT in the classroom, easing and 'democratizing' the creative process, enabling a high standard for all, regardless of formal musical training. The fieldwork project was conducted across one secondary

school (Years 9-13, ages 14-18) and one middle school (Years 5-8, ages 9-13) in Windsor, UK from November 2002 to December 2003. There were opportunities in the music classrooms of both schools to develop creative ideas based around tonalities of the last 40 years in spite of the fact that creativity in a non-tonal medium was well established in the professional field. The author intended to show that pupils were more inventive and motivated in the music classroom when given opportunities to: (1) use ICT as an integral part of the creative process; (2) explore new sounds in a non-fixed-tonal environment; and (3) promote motivation through learning by relevant and interesting lesson content, enthusiastic delivery and an informal class atmosphere.

Engaging and educating students with culturally responsive performing ensembles / Mixon, K. . - 2009.

(Music educators journal; Vol. 95, nr. 4, Jun. 66-73 p.)

In America's increasingly pluralistic society, almost half the students in public schools can be described as 'minorities'. Teaching this multicultural population calls for creativity on the part of music educators. Modifications to traditional ensembles, tapping into multiple cultural sources, increasing the variety of alternative ensembles, and being flexible in programming and scheduling can enhance student, parental, and community support of the teachers music program.

Het ontwikkelen van luistervaardigheden / Evelein, F. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 7/8, jul/aug. 21-24 p.)

Luisteren naar muziek is een complexe activiteit. Veel en actief luisteren naar muziek verrijkt het vermogen tot muzikale waarneming, muzikale structuren te herkennen, te bevatten en te herinneren. Ongetrainde luisteraars te leren langer en op een meer complete manier naar muziek te luisteren kan via het inzetten van diverse strategieën. De auteur geeft in dit artikel verschillende typen interactieve strategieën om het muziek luisteren te stimuleren.

Het Concertgebouw / Twaalfhoven, A. . - 2009.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 12, nr. 58, jul. 4-5 p.)

Jaarlijks krijgt het Concertgebouw ca. 30.000 leerlingen van alle leeftijden over de vloer. De educatieve projecten zijn vaak een combinatie van een voorbereidende les en een bezoek aan het Concertgebouw waar leerlingen actief aan participeren. Maar ook binnenschools is het Concertgebouw erg actief. Het organiseert binnenschoolse projecten in samenwerking met diverse stadsdelen van Amsterdam. Een interview met Marga Wobma-Helmich, hoofd afdeling educatie Concertgebouw. <http://www.cultuurplein.nl/bulletin/bulletinpdf/2009>

Nurturing music learners in Mrs Miller's 'family room': a secondary classroom for students with special needs / Blair, D.V. . - 2009. - Met lit.opg.

(Research studies in music education; Vol. 31, nr. 1, Jun. 20-36 p.)

In this narrative account of a secondary school classroom of students with special needs, the author shares the story of a teacher and her students. With multiple impairments and low socioeconomic status creating an additional layer of risk, these students struggle with emotional and social interaction in addition to academic challenges. School music classes of choir and band were unavailable to these students. In this article, the author explores a finding that is, the classroom teacher's role in creating a place of belonging for her students. By understanding the students' need to feel parental love, the teacher - demonstrating a mature model of pedagogical thoughtfulness - fostered a sense of family and belonging within the classroom community.

Examens 2009 : thema / . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 4-21 p.)

Inhoud: 'Proeven van kunst : CSE beeldend VMBO 2009', door M. Knüppe-Hüsken; 'Examen kunst algemeen HAVO 2009', door H. Gitsels; 'Dat examen van u, wordt dat nog wat? : examen kunst algemeen HAVO 2009', door W. Janssen en B. van Oers, een nabeschuiving door twee docenten'; 'Examen TeHaTex HAVO 2009', door M. Wensing; 'Examen TeHaTex VWO 2009', door H. Gitsels; 'Examen CKV2 VWO 2009', door M. Wensing; 'Examens dans en drama VMBO 2009 : naar een Computer Based Test in 2010', door H. Denissen; 'Examens muziek VMBO-HAVO-VWO 2009 : van papier naar digitaal', door H. Denissen.

Oog in oog met de Matthäus Passion / Maaijwee, J-P. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 25-26 p.)

Artikel over het project rond een uitvoering van de Matthäus Passion van Bach. Voorafgegaan door een gastles van een musicus van De Nederlandse Bachvereniging en interactief lesmateriaal staan middelbare scholieren uiteindelijk oog in oog met de Matthäus Passion.

Pedagogisch dossier muziekvideo's: deel 1 - 'de kunst van clips' : grensverleggende beeldtaal in de muziekvideo's van Michel Gondry en Mark Romanek / Tambuyzer, S. . - 2009. - Met lit.opg.

(Cinemagie; Vol. 48, nr. 268, herfst 4-16 p.)

In deel 1 wordt ingegaan op de filmtechnische en filmesthetische aspecten van videoclip aan de hand van werk van de clipregisseurs Michel Gondry en Mark Romanek. Het doel van dit dossier is de visuele geletterdheid van jongeren te stimuleren door alledaagse beelden te analyseren. Hoe zijn ze opgebouwd, wat is de relatie tussen beeld en geluid, welke montage technieken worden gebruikt? Met lestips.

A generative model of teachers' thinking on musical creativity / Odena, O., Welch, G. . - 2009. - Met lit.opg.

(Psychology of music; Vol. 37, nr. 4, 416-442 p.)

This article draws on and extends a four-year investigation of creativity in music education with particular reference to the perceptions of six secondary school teachers. A comprehensive review of recent literature in musical creativity is provided, which complements and reinforces the theoretical framework of the original study. A qualitative approach was used for data gathering, including a video elicitation interview technique and Musical Career Path questionnaires. Transcripts were subsequently categorized using NVivo. Taking into account other recent studies, previously unpublished data is examined and a generative model of how the teachers' thinking about creativity might develop over time is suggested: the teachers' past in-and out-of-school experiences and their daily classroom teaching shape their perceptions of musical creativity; this occurs as a continuing interaction that has the potential to modify the teachers' perceptions over time. Educational implications are considered in the conclusion.

Docent muziek : vakmanschap en passie in een beroepsregister? / Evelein, F. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 30-31 p.)

In dit artikel stelt Frits Evelein de volgende vragen: Wat kunnen we als collega's, beroepsgroep, vakverenigingen, opleidingen en overheden doen om muziekdocenten te ondersteunen in hun vakmanschap? Zou er bijvoorbeeld een beroepsregister moeten komen? Een gerichte verplichte professionalisering? Of expertisenetwerken in verschillende regio's? Kortom: hoe kan de kwaliteit van docenten vergroot worden?

Bandcoaching in de klas : niet zo moeilijk als men denkt! / Jillissen, R. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 24-25 p.)

Muziek biedt uiteenlopende mogelijkheden om met leerlingen in het vmbo te werken. Bandcoaching is daar één van. Door een geleidelijke opzet kunnen de vmbo-leerlingen zich al snel competent voelen in

het instuderen, spelen en zelf ontwerpen van eenvoudige popstukken en songs. In het artikel wordt een aantal voorwaarden en tips gegeven om bandcoaching in de les te laten slagen.

Muziekles is verder welk oké : improvisatie in onderbouw van vmbo-bb en -lwoo / van der Vaart, M. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. p. 27)

Mariska van der Vaart, muziekdocent RSG Noord Oost Veluwe, beschrijft hoe vmbo-leerlingen via improvisatie-opdrachten intrinsiek gemotiveerd raken door het vak muziek.

Muziek als onderdeel van K&C / Bonke, G. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. p. 26)

MBC Frater van Gemert in Tilburg is een vmbo-lwoo school (voorheen vso-lom) en biedt ook onderwijs aan leerlingen met ASS (autisme spectrum stoornis) op havo- en vwo-niveau. De school heeft gekozen voor het aanbieden van het vak muziek binnen het leergebied kunst en cultuur. Belangrijkste doelstelling van de school is het werken aan verschillende hulpvragen van leerlingen op zowel sociaal-emotioneel als op didactisch gebied. Met als doel een overstap naar passend onderwijs. Het vak Kunst en cultuur leent zich daar bij uitstek voor.

2010

Opera is dik! / Mussies, M. . - 2010.

(Kunstzone; Vol. 9, nr. 1, jan. 22-25 p.)

'Yo! Opera' bestaat sinds 2001 en organiseert iedere twee jaar een internationaal jeugdoperafestival in Utrecht. De vijfde editie van het Yo! Opera Festival programmeerde van 4 tot en met 8 november 2009 42 verschillende operaproducties voor en door jongeren. Op diverse locaties in Utrecht werden in totaal bijna 5000 bezoekers ontvangen.

TIJDSCHRIFTEN

Akkoord / UNISONO, Nederlands Centrum voor Amateurmuziek . - Amsterdam : De Inzet, 1993- .

British journal of music education / . - Cambridge : Cambridge University Press, 1984- . ISSN 0265-0517

Music educators journal / . - Reston : MENC, 1986- . ISSN 0027-4321

Teaching music / MENC, The National Association for Music Education . - Reston : MENC, 1993- . - ISSN 1069-7446

Journal of research in music education / MENC, The National Association for Music Education . - Reston : MENC, 1986- . - ISSN 0022-4294

Üben & Musizieren. Zeitschrift für Musikschule, Studium, Berufspraxis und Elternhaus / . - Mainz : Schott, 1987- . - ISSN 0174-6065

De pyramide : muzikwijzer voor primair onderwijs / Gehrels Muziekeducatie . - Purmerend : Gehrels Muziekeducatie, 1970- . - ISSN 0033-4731

Muziekwereld / NTB, Nederlandse Toonkunstenbond . - Amsterdam : NTB, 1999-.

Bulletin of the Council for Research in Music Education / School of Music University of Illinois . - Urbana-Champaign, USA : School of Music University of Illinois, 1987- . - ISSN 0010-9894

Musik & Bildung : Zeitschrift für Musik in den Klassen 5-13 / . - Mainz : Schott, 1977- . - ISSN 0027-4747

Musik und Unterricht : das Magazin für Musikpädagogik / . - Marschacht : Lugert, 1990- . - Voortzetting van: Zeitschrift für Musikpädagogik. - ISSN 0937-9568

Research studies in music education / Sempre, Society for Education, Music and Psychology Research . - Londen : Sage Publications, 1998- . - ISSN 1321-103X

TM : tijdschrift over theater, muziek & dans / . - Amsterdam : St. Vakblad voor de Podiumkunst, 1999- . - ISSN 1385-7754

KNTV-Magazine / KNTV, Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaarsvereniging . - Amsterdam : KNTV, 1999- . - ISSN 1389-7055

Music education research / . - Abingdon : Routledge Publishers, Taylor & Francis Group, 2003- .

Kreativ in Kindergarten und Vorschule / . - Marschacht : Lugert, 2007- . - ISSN 1862-6904

Kreativ in der Grundschule / . - Marschacht : Lugert, 2007- . - ISSN 1862-6904

International journal of community music / . - Bristol : Intellect, 2008- . - ISSN 1752-6299

Journal of music, technology & education / . - Bristol : Intellect, 2009- . - ISSN 1752-7066

Psychology of music / Sempre, Society for Education, Music and Psychology Research . - Londen : Sage Publications, 2009- . - ISSN 0305-7356

International journal of music education / ISME, International Society for Music Education . - Nedlands, Australia : ISME, 1987-1995; 2001- . - ISSN 0255-7614

Voortgezet onderwijs en Theater

BOEKEN

2008

Rotterdam doet - maar wát? : hiphopjongeren en de hun toegestoken hulpvaardige handen / Donker, J., Stichting Loss bewegingstheaterwerkplaats . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 40 p. - Met lit.opg. - In opdr. van Kosmopolis Rotterdam.

Dit verslag is het vierde in een reeks waarin Janny Donker de kansen voor talenten uit de jongerencultuur in de vier grote steden (G4) heeft geëvalueerd. De eerste drie gingen over de situatie in Utrecht, Den Haag en Amsterdam. Dit verslag over Rotterdam verschilt op twee belangrijke punten van de drie voorgaande. In eerste plaats ligt de focus op de urban arts, in het bijzonder op hiphop. In de tweede plaats komen jongeren zelf aan het woord. Zij vertellen hoe ze aankijken tegen de voor hen gecreëerde infrastructuur van podia, opleidingen en alternatieve trajecten.

<http://www.netwerkcs.nl/download.php?id=6006>

159 DON

Toi toi toi : 24 theatersportlessen / Elzinga, D., Smallegoor, R. . - Amsterdam : IT&FB, 2008. - 180 p. - Bron van beschr.: omslag. - Met lit.opg., webadressen en bijl. - ISBN 978-90-6403-730-6

Boek met 24 lessen over theatersport. Het is verdeeld in acht thema's, met drie lessen bij elk thema. Elke les begint met twee warming ups, gevolgd door twee oefeningen, twee games en een afsluiter. Er wordt ingegaan op een aantal belangrijke thema's zoals accepteren, samenwerken, non-verbale communicatie en verhaalopbouw. Ook wordt de geschiedenis van theatersport beschreven, en wordt uitgelegd hoe een theatersportvoorstelling - een 'wedstrijd' - in zijn werk gaat. Het boek is geschikt voor iedereen die met theatersport aan de slag wil: zowel voor leerkrachten basisonderwijs, het speciaal onderwijs als ook leerkrachten voortgezet onderwijs, (studenten)begeleiders, jeugdspelleiders en verder iedereen die geïnteresseerd is in improvisatietheater.

792 ELZ

Van schoffie naar schatje, drama helpt?! : een onderzoek naar de invulling van het vak drama op de rebound Heerenveen / Posthoorn, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 37 p. + lesplan (23 p.) - Met lit.opg. en bijl. - Afstudeeronderzoek Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Opleiding Docent Drama. - Het lesplan is getiteld 'Een lesplan voor het vak drama op de rebound Heerenveen'.

Rebound is een vorm van begeleidend regulier onderwijs voor gedragsmoeilijke leerlingen. In het onderzoek wordt gekeken naar hoe het vak drama een bijdrage kan leveren aan zowel de persoonsvorming als de kunstzinnige vorming van de leerling. Het resultaat is een leerplan voor het vak drama waarin verschillende soorten doelen worden behandeld.

<http://nhl.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:2104/DS2>

<http://nhl.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:2104/DS1>

792 POS

HETPALEIS en de scholen van het stadsgewest Antwerpen: een tevreden samenwerking? / De Clercq, K. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 108 p. : fig., graf., tab. - Met lit.opg., webadressen en bijl. - Masterscriptie Universiteit Antwerpen. Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen, Master Cultuurmanagement.

In deze studie wordt de huidige relatie tussen de eerste graad van secundair onderwijs (voortgezet onderwijs) uit het Antwerpse stadsgewest en HETPALEIS besproken en nader onderzocht. De aanleiding van dit onderzoek was de kritiek van de scholen waarmee HETPALEIS geconfronteerd

werd. Ook wilde HETPALEIS weten wie de trouwe bezoekers zijn. De probleemstelling luidt: In welke mate worden de verwachtingen van de scholen door HETPALEIS ingelost en op welke manier kan dit eventueel verbeterd worden? Verder komt ter sprake: het bezoekersprofiel, de factoren die er zijn om al dan niet te participeren en aanbevelingen.

http://www.ua.ac.be/download.aspx?c=*TEWHI&n=67719&ct=64531&e=175318

792 DEC

Overvaltheater binnen het voortgezet onderwijs : afstudeeronderzoek in het kader van de opleiding docent drama (theaterdocent) aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden / Allema, J. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 44 p. - Met lit.opg. en bijl. - Afstudeeronderzoek Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Opleiding docent drama.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: Welke rol vervult overvaltheater binnen de kunsteducatie op scholen voor voortgezet onderwijs? Hierbij komen de volgende deelvragen aan de orde: Wat houdt overvaltheater in?; Wat is de betekenis ervan voor makers, scholen en leerlingen?; Waar ligt de oorsprong van overvaltheater?; Hoe is de kunsteducatie op VO scholen ingericht?; Welke positie heeft de discipline theater binnen de kunsteducatie: Wat vinden docenten CKV van het huidige theateraanbod op school?; Hoe komt een overvalvoorstelling tot stand?

<http://nhl.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:2245/DS1>

792 ALL

2009

Erfgoed & kunst : dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek : 44 inspirerende lesideeën / (eindredacteur) Warmer, M., (eindredacteur) Roeper, V. . - Haarlem : Cultureel Erfgoed Noord-Holland, 2009. - Ongepag. : ill.

Deze waaier bevat 44 lesideeën waarbij kunsteducatie (dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek) en erfgoededucatie centraal staan. De lessen zijn onderling te combineren, maar kunnen ook als op zichzelf staande activiteit worden beschouwd. De lessen zijn ingedeeld in drie niveaus: groep 1 t/m 4 van de basisschool, groep 5 t/m 8 van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Drie erfgoedgebieden geven de relatie aan van de leerlingen met de gebruikte erfgoedbronnen: 'erfgoed van jezelf', 'erfgoed in je omgeving' en 'erfgoed van iedereen'. Hiermee wordt de relatie van de leerling met de erfgoedbronnen aangegeven: gaat het over het verhaal van het kind zelf, zijn familie, zijn directe omgeving? Gaat het over het eigen dorp, de eigen wijk of stad, of eigen regio? Of over grote gebieden: Nederland of zelfs de wereld?

725 ERF

Theater in de krant / (samensteller/redacteur) Michel, T., Stichting Krant in de Klas, (eindredacteur) Schwartz, F. . - Amsterdam : Stichting Krant in de Klas, 2009. - 16 p. - Uitg. in samenw. met Theaterfestival Tweetakt. - ISBN 978-90-79802-02-9

Deze lesuitgave is bedoeld om leerlingen kennis te laten maken met cultuur door gebruik te maken van kranten. Er wordt vooral ingegaan op theater, maar de opdrachten zijn ook te gebruiken bij andere kunstvormen. De leerlingen leren eerst hoe zij artikelen over theaternieuws, voorbesprekingen en recensies kunnen lezen en interpreteren. Vervolgens gaan zij zelf aan de slag: ze schrijven een recensie over een theatervoorstelling die zij zelf bezoeken. De opdrachten zijn gericht op het voortgezet onderwijs, zonder onderscheid te maken tussen verschillende niveaus.

<http://www.krantindeklas.nl/files/TheaterInDeKrant.pdf>

792 THE

Drama and curriculum : a giant at the door / O'Toole, J., Stinson, M., Moore, T. . - [S.l.] : Springer, 2009. - XVI, 222 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-1-4020-9369-2

(Landscapes: the arts, aesthetics, and education; 6)

This book investigates the shared history of drama (and theatre) and education, formal and informal. It discusses key historical and contemporary figures and their influences on drama education practice, including the 'speech and drama' movement, drama- and theatre-in-education, drama therapy and psychodrama, and emergent forms such as 'applied theatre'. The book identifies and explains drama's four paradigms of purpose: for language, for development, as pedagogy and as art-form. It shows how these interweave in highly intricate ways to provide different kinds of learning for different contexts, and how they sometimes become tangled in practice and theory, in the constant efforts of drama and theatre practitioners to get drama established in the curriculum, and keep it there. Written for pre-service and post-graduate drama students, drama teachers, academics (drama, curriculum, learning and teaching, performing arts, the arts).

792 OTO

Rubens in beweging [dvd] : met stof en lichaam brengen jongeren de werken van Peter Paul Rubens tot leven / Rodenburg, M., (producent)De Veerman, Pauwels, G. . - Antwerpen : De Veerman, 2009. - ca. 16 min.

In maart 2009 vond in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen een project plaats waar 15 jongeren van de 9de klas van de Steinerschool Antwerpen aan deelnamen. In een reeks kostuum- en dansworkshops, opgezet door kunsteducatieve organisatie De Veerman, exploreerden ze de werken van Rubens: welke houding nemen de personages aan, hoe verhouden ze zich tegenover mekaar, welke kleuren worden er gebruikt, hoe worden de stoffen gedrapeerd? Vanuit deze verkenning gaven jongeren een eigen, hedendaagse interpretatie aan de werken van Rubens. Met stof en lichaam brachten ze Rubens tot leven.

[DV] 701 ROD

Ik zie ik zie, wat jij niet ziet... : wetenschap en kunsteducatie, twee gescheiden werelden? / van Dorp, R. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 100 p. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Universiteit van Amsterdam, Kunstgeschiedenis.

In deze scriptie staat de vraag centraal: Is er een verband te ontdekken tussen wetenschappelijke ontwikkelingsmodellen en educatief materiaal van musea en toneelgezelschappen? Om deze vraag te beantwoorden gaat dit onderzoek, na een situatieschets in de eerste twee hoofdstukken, enerzijds in op de wetenschap en anderzijds op de praktijk. Vragen die in dit onderzoek aan de orde komen: Wat zijn de richtlijnen van de overheid voor het kunst- en cultuuronderwijs, wat is de motivatie hiervoor, en hoe kunnen deze richtlijnen worden geïnterpreteerd? Hoe verloopt de samenwerking tussen de scholen en culturele instellingen en hoe is deze in de geschiedenis verlopen? Daarnaast wordt ingegaan op verschillende ontwikkelingsmodellen die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van educatief materiaal. Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden wordt het educatief materiaal van twee musea (Boijmans van Beuningen en de Kunsthall) en twee toneelgezelschappen (Ro theater en het Onafhankelijk Toneel) uit Rotterdam onder de loep genomen aan de hand van ontwikkelingsmodellen, die door Haanstra zijn beschreven.

701 DOR

De nieuwe kunstvakken in de vernieuwde Tweede Fase / Algra, A., Martin, F. . - Utrecht : Cevo, 2009. - 18 p.

Brochure over de wijzigingen vanaf 2009 (voor vwo vanaf 2010) op het gebied van de kunstvakken in de tweede fase, bestemd voor zowel de docenten in de kunstvakken, als de examensecretaris. Naast de verandering van de vaknamen (ckv2 en ckv3 zijn vervangen door 'kunst (drama)', 'kunst (dans)', 'kunst (muziek)', 'kunst (beeldende vormgeving)') zijn er ook veranderingen op het gebied van eindtoetsing (wordt een centraal examen) en de manier waarop dit afgenomen wordt

(computerexamen). Naast de opzet en inhoud van de vakken, komt verder aan de orde: de wijze van omgaan met bezemkandidaten ckv2, het digitaal examen, kandidaten met een beperking.

<http://www.cevo.nl/9334000/1/j9vvgltfdwjiovt/vi40b68ivmu8>

701 ALG

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

Een wielrenner in het museum : cross-overs laten leerlingen kunst persoonlijker beleven / Vermeulen, I. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 53, jul. 9-11 p.)

Twee voorbeelden van multidisciplinaire projecten die ontwikkeld werden voor het onderwijs. Het eerste voorbeeld 'Dancing with the Arts' werd ontwikkeld door het museum Kröller-Müller Museum en Introdans. Leerlingen van het voortgezet onderwijs gebruiken beeldende kunst als inspiratiebron voor de danskunst. Het tweede voorbeeld betreft een samenwerkingsverband van Het Nijmeegs Museum Het Valkhof en de theatergroep Kwatta. Zij ontwikkelden een project voor leerlingen van groep 5 tot 8 over de vraag: wat is nu eigenlijk kunst?

Theatermavo wil echte artiesten afleveren / Voorwinden, R. . - 2008.

(Onderbouw magazine; Vol. 9, apr. 12-14 p.)

Artikel over de theatermavo Florijn in Breda. Op deze mavo krijgen de leerlingen twee tot drie uur per week theatervakken. Vanaf het schooljaar 2008/2009 wordt ook de basis-kaderopleiding een 'theaterschool'.

Themanummer: examens / . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 4-24 p.)

Evaluatie van de examens beeldende vakken vmbo, havo en vwo 2008, CKV2 havo en vwo 2008 en het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama vmbo 2008. Ook de bevindingen van de docenten komen aan de orde.

CSE muziek, dans en drama vmbo 2008 : van beeldschermexamen naar volledig digitaal examen / Denissen, H. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 20-24 p.)

In dit artikel een verslag van de digitale afname, de reguliere afname en de resultaten van het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama 2008.

Engelen in Amsterdam / Raposo de Haas, K. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 43-45 p.)

In het jaarlijks terugkerend festival 'Tamtam' presenteert Toneelgroep Amsterdam (TA) zich aan een zo breed mogelijk publiek. Prominent onderdeel van het festival is het onderdeel TA-junior - voorheen T4U - waarin zes middelbare scholen uit verschillende Amsterdamse wijken hun eigen jongerenversie maken van de toneelvoorstelling die in 'Tamtam' centraal staat. Dit jaar was dat 'Angels in America'. Een belangrijke doelstelling van TA is dan ook het geven van een kwaliteitsimpuls aan het cultuuronderwijs op scholen waar het 'theaterpubliek van de toekomst' wordt opgeleid.

Multi-generations : jong ontmoet oud / Veerkamp, M., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer.

(De theater nv; Vol. 7, nr. 31, jul. 11-25 p.)

Een overzicht van verschillende theaterprojecten waarbij jongeren en ouderen met elkaar in contact komen.

2009

Theatergroep Max. / Berendse, M. . - 2009.

(Bulletin Cultuur & School; Cultuureducatie volgens...; Vol. 12, nr. 55, jan. 18-19 p.)

Een portret van Theatergroep Max. Dit theatergezelschap speelt voorstellingen voor een jong publiek (4-14 jaar) op scholen en in theaters. Het gaat de makers erom kinderen en jongeren plezier in het kijken te laten krijgen.

http://www.cultuurplein.nl/attachments/session=cloud_mmbase+1838298/bulletin_C&S_55.pdf

De mensen kippenvol bezorgen : talentontwikkeling op het St-Joris / van der Horst, W. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 2/3, feb/mrt. 9-10 p.)

In 1998 startte Pleincollege Sint-Joris te Eindhoven met het Project Kunst & Cultuur. De school die als slogan draagt 'Een school voor elk talent', biedt vanaf het schooljaar 1998-1999 leerlingen de mogelijkheid de opleiding vmbo-t, havo of vwo te combineren met een kunstvak. Dit jaar is een pilot gestart met een talentklas drama. De talentklas heeft tot doel dat de leerlingen zich binnen het vakgebied, zowel in de breedte als in de diepte, verder kunnen ontwikkelen, zodat zij een kans maken om te worden toegelaten tot het kunstvakonderwijs.

We waren net echte sterren! : vmbo-theater in Griekenland / de Graaf, J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 2/3, feb/mrt. 19-15 p.)

Het Goese Lyceum is een cultuurprofielschool en heeft een eigen theateropleiding opgezet voor vmbo-leerlingen, naast de kunst- en cultuurklassen voor havo en vwo. Een beschrijving van de VMBO-Theaterschool en een verslag van deelname van vmbo-leerlingen van deze school aan het Europees theaterfestival in Griekenland.

Zo magisch kan theater zijn / Bertina, D. . - 2009.

(Plein Primair; Vol. 11, nr. 2, mrt. 12-13 p.)

Verslag van de derde editie van de Theater in School presentatiedag in het RASA Wereld Cultureel Centrum in Utrecht op 3 februari j.l. Op deze dag toonde Van Engelenburg Theaterproducties een aantal van haar schoolvoorstellingen voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs aan vakmensen uit het onderwijs.

Kulturelle Schulentwicklung / (redacteur) Bergers, H., (redacteur) Witt, K., Fuchs, M., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kulturelle Bildung; Vol. 1, nr. 3, 3-73 p.)

Unter dem Arbeitsbegriff beleuchtet das Magazin, welche Potenziale sich bieten, wenn Schulen sich auf den Weg machen, künstlerische Bildung und kulturpädagogische Prinzipien auf allen Ebenen des Schullebens zu integrieren. Die Autoren/innen, die sich in dieser Ausgabe mit dem Thema 'Kulturelle Schulentwicklung' befassen, sind sich einig: Kulturelle Schulentwicklung hat Potenzial. Es gibt jedoch Bedingungen: ein neues Label macht noch keine neue Schule. Welche Voraussetzung bringt die 'guten Wirkungen' Kultureller Bildung in Schule zur Entfaltung. Künstler/innen und Kulturpädagogen/innen, Lehrer/innen und Schulleiter/innen schreiben über Erfahrungen, Chancen und Gelingensbedingungen. Bildungsforscher/innen beleuchten die Vision einer KulturSchule. Autoren/innen aus den Sparten Theater, Tanz, Literatur, Film, Bildende Kunst und Zirkus schauen aus ihrer jeweiligen Fach-Perspektive auf das Thema. Vertreter/innen der künstlerischen Schulfächer diskutieren, wie Musik, Theater und Kunst Schule 'von innen heraus' verändern können und Praxisforscher/innen stellen erste Ergebnisse von Modellprojekten vor.

Thema: Cultureel erfgoed / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (hoofdredacteur) Verschaeren, J., Hageman, C., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 4-30 p.)

Onderwerp van dit themanummer is 'cultureel erfgoed'. Hierin komt onder meer aan de orde: de culturele canon, games en cultureel erfgoed, welke rol theater kan spelen bij het aanschouwelijk maken van cultureel erfgoed, vensters voor het vmbo, literatuur en geschiedenis, hoe je Nederland kunt definiëren in 80 schilderijen. Ook is er aandacht voor een educatief erfgoedproject voor vwo-scholieren, waarin laatmiddeleeuwse muziek de hoofdrol speelt. Inhoud: De kunst is het te kiezen: de samenstelling van de nationale canon; De Cuyperscode : al gamend leren over cultureel erfgoed; Cultureel erfgoed, maar dan spannend; Projectdag over cultureel erfgoed; Geen gezicht!?: portretten van de Romeinse tijd tot het heden; Verleden van Nederland : documentaires met cultureel erfgoed als onderwerp; Canonmanie : canons nader bekeken; Fijn geordend : recensie van 'Dit is Nederland'; Inspirerende veldaanvraag : veldaanvraag van NVTO en VLBV over cultureel erfgoed; Laatmiddeleeuwse muziek : van een laatmiddeleeuws muziekhandschrift naar een concert en een tentoonstelling; Van speelklok tot pierement : restaureren van muziekinstrumenten die spelen zonder hulp van menselijke hand; Muzikaal erfgoed : de plaats van muziek in de nationale canon; Dutch Folksongs as Musical Content : ontwikkeling van een melodieënzoekmachine.

Cultureel erfgoed, maar dan spannend / Roemeling, K. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 8-10 p.)

Menno Ouderkerk, docent CKV op Het Assink Lyceum in Eibergen, blikt terug op het Polderdieke Festival, zomer 2008. Op dit festival werd jongeren op een aanschouwelijke manier in aanraking gebracht met cultureel erfgoed. De workshops op dit festival werden verzorgd door Kunstenmakers in Hengelo. Bij dit bedrijf zijn ongeveer zo'n twintig zelfstandige kunstenaars ingeschreven die diverse disciplines beheersen, zoals theatersport, muziek, rap, grime of computeranimatie. Daarnaast werkt Kunstenmakers ook samen met theatergroepen.

Waar ben ik? : theater door slechtziende en blinde jongeren / Zwiers, M. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 6, jun. 7-9 p.)

Voor de derde keer nemen slechtziende en blinde leerlingen van de Visio Comeniuschool in Amsterdam deel aan het educatief project TA-junior. Elk jaar worden door theaterdocenten van TA (Toneelgroep Amsterdam) in samenwerking met zes scholen uit verschillende wijken in Amsterdam vijf voorstellingen gemaakt. Het theaterproject doet een beroep op de zelfstandigheid van de leerlingen van de Visio Comenius omdat ze buiten schooltijd moeten repeteren. Door mee te doen aan het project groeit hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen en wordt hun wereld vergroot.

Examens 2009 : thema / . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 4-21 p.)

Inhoud: 'Proeven van kunst : CSE beeldend VMBO 2009', door M. Knüppe-Hüsken; 'Examen kunst algemeen HAVO 2009', door H. Gitsels; 'Dat examen van u, wordt dat nog wat? : examen kunst algemeen HAVO 2009', door W. Janssen en B. van Oers, een nabeschuiving door twee docenten'; 'Examen TeHaTex HAVO 2009', door M. Wensing; 'Examen TeHaTex VWO 2009', door H. Gitsels; 'Examen CKV2 VWO 2009', door M. Wensing; 'Examens dans en drama VMBO 2009 : naar een Computer Based Test in 2010', door H. Denissen; 'Examens muziek VMBO-HAVO-VWO 2009 : van papier naar digitaal', door H. Denissen.

Het RO Theater, de Brede School en de Krachtwijk / Mazure, R. . - 2009.

(Kaap kunst; Vol. 1, nr. 2, jun. 24-26 p.)

In de 31 grootste steden zijn vanaf 2009 cultuurcoaches ingezet. De cultuurcoach heeft één werkgever en is actief voor de sectoren cultuur en onderwijs. In dit artikel komt cultuurcoach Elles

Leferink aan het woord. Zij is actief bij RO Theater én bij Openbare Scholengemeenschap Hugo de Groot in Rotterdam.

Drama in het vmbo : een eigen plek in het onderwijs / van Gemert, J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 19-20 p.)

Het vak drama krijgt in het vmbo steeds meer erkenning. De examens, de verbinding van kunst en sociale vaardigheden, de plaats binnen onderwijsvernieuwingen geven het vak een eigen identiteit. Dramadocenten Bas Jacobs (Het Baken Almere) en Jules Noyons (Schoter Scholengemeenschap Haarlem) vertellen over de plaats die drama inneemt op hun school.

Bekijk 't / van der Velde, A. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 12-14 p.)

Informatie over de organisatie Bekijk 't. Bekijk 't laat jongeren actief en op een heel directe manier kennis maken met kunst en cultuur. Jaarlijks organiseert Bekijk 't een landelijke tournee met een speciaal voor scholieren samengesteld programma. Daarin kunnen ze kennismaken met theater, dans, film, muziek, digitale media en games. Doelgroep: voortgezet onderwijs (met name vmbo), daarnaast ook praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en jeugdzorg.

<http://www.bekijkt.nl>

A/r/tography, secondary theatre teaching and 'The theatre of possibilities project" / Beare, D. . - 2009. - Met lit.opg.

(Youth theatre journal; Vol. 23, nr. 2, 162-175 p.)

A/r/tography is an arts research methodology emphasizing living inquiry and reflective practice through examination of the in-between spaces of art-making/researching/teaching (a/r/t). Even though a/r/tography embraces all of the arts, many publications focus on the visual arts with less attention given to theatre/drama. This article illustrates an example of how a/r/tography links with secondary theatre in education. The author shares his teaching story of facilitating 109 secondary theatre students through a six-month collaborative play-creating process called 'The Theatre of Possibilities Project'. He then reflects upon how a/r/tography weaves with his practice as a secondary theatre artist/researcher/teacher (a/r/t). Overall, a/r/tographers investigate in-between and unfamiliar spaces as a way to examine complexities and unpredictable connections.

TIJDSCHRIFTEN

Applaus : het RVA tijdschrift over amateurtheater in Rotterdam. – Rotterdam, 2009-

CUE : tijdschrift voor de (amateur)podiumkunsten. – Amsterdam : NVA, 2009-

Voortzetting van: Theater NV

Dramaforum / BDD, Beroepsvereniging voor docenten theater en drama. - 's-Gravenhage : BDD, 2009-

De theater nv / NVA, Nederlandse Vereniging voor Amateurtheater; Theaterwerk NL. - Amsterdam NVA/Theaterwerk nl, 2002-2008.

KNTV-Magazine / KNTV, Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaarsvereniging. – Amsterdam : KNTV 1999-

TM : tijdschrift over theater, muziek & dans. – Amsterdam : St. Vakblad voor de Podiumkunst, 1999-

RiDE = Research in drama education : the journal of applied theatre and performance. – Abingdon : Routledge Journals, Taylor & Francis Group Ltd, 1995-

Drama : the journal of national drama : one forum many voices / National Drama. – Norfolk : National Drama, 1994-

Youth theatre journal / AATE, American Alliance for Theatre and Education. – Bethesda : AATE, 1988-

Voortgezet onderwijs en Dans

BOEKEN

2008

Audit of dance provision in English schools 2006/07 : final report / Youth Sport Trust . - Loughborough : Youth Sport Trust, 2008. - 75 p. : tab.

The main focus of the study is to identify the characteristics of the delivery of dance provision in English schools. This focus relates to the inclusion of time devoted to the teaching of dance education in the curriculum and as an out of school activity. This baseline data identified the dance styles and genres offered in schools, the qualifications of those employed to teach this subject in an educational setting, and the facilities available. It provides a detailed commentary on the results of the survey highlighting the characteristics of the delivery of dance provision in responding schools including the time given over to the provision of dance education in curriculum and out of school hours provision, the kinds of dance, dance techniques and genres provided by schools, and the staffing qualifications and patterns. Schools were also asked to provide comment on the quality of the school facilities used to provide dance, and identify further external links involved in the delivery of dance in schools who responded to the survey.

795 AUD

Bewogen lessen : onderzoek naar danseducatie in het secundair onderwijs in Vlaanderen / Maes, D. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 98 p. : tab. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Vrije Universiteit Brussel, Faculteit voor Psychologie en Educatiewetenschappen, richting Sociale en Culturele Agogiek.

Onderzoek naar danseducatie, met daarin aandacht voor drie thema's: het beleid, de integratie in het secundair onderwijs en het aanbod. Daarbij wordt de situatie in Vlaanderen op het gebied van danseducatie vergeleken met die in Nederland. Waarin verschillen ze van elkaar, waarin komen ze overeen en wat kunnen ze van elkaar leren? Tot slot worden beleidsaanbevelingen gedaan voor de toekomst van danseducatie in het onderwijs.

795 MAE

Het VMBO danst! : adviezen en ideeën voor vmbo-scholen en dansdocenten / Mazure, R., (auteur van voorwoord) Rosenboom, W., (eindredacteur) Groeneboer, J., (eindredacteur) van Miert, M. . - Utrecht : Kunstfactor - Dans, 2008. - 34 p. : ill. - Uitg. i.s.m. NISB, Nederlands Instituut voor Sport & Bewegen.

(Kunstfactor Dans Brochurereeks; 10)

De brochure 'Het vmbo danst!' is onderdeel van het project 'Vmbo on the move', dat vmbo-jongeren stimuleert om meer te bewegen door bijvoorbeeld dans. Dit boekje biedt vakdocenten Lichamelijke Opvoeding en (zelfstandige) dansdocenten tips & trucs, do's & don'ts en ideeën voor dansworkshops of een serie danslessen. Aan de orde komen onderwerpen als contacten leggen (inclusief checklist), financiering, faciliteiten, orde in de les en organisatie en invulling van de les.

795 MAZ

More body : een inventariserend en adviserend onderzoek betreffende het vak Kunst Dans / Broere, B. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 98 p. : tab. - Met lit.opg., begrippenlijst en bijl. - Masterscriptie Alliantie Kunsten Fontys Zuyd, Master Kunst en Educatie.

De centrale probleemstelling voor dit onderzoek luidt: Op basis van welke argumentatie verdient het vak Kunst Dans zijn plek binnen de tweede fase van het voortgezet onderwijs, en op welke wijze kunnen beperkende factoren bij het invoeren en uitvoeren van het vak worden overwonnen?

Deelvragen hierbij zijn: 1. Het voortgezet onderwijs en Dans. Welke onderwijsontwikkelingen hebben zich er in de laatste twee decennia voltrokken binnen het voortgezet onderwijs? Welke invloed heeft dit gehad op het kunstonderwijs binnen het voortgezet onderwijs? Welke invloed hebben deze onderwijsontwikkelingen gehad op het vak Kunst Dans in de tweede fase? Wat is de huidige positie van het vak Kunst Dans?; 2. Legitimatie voor het vak Kunst Dans. Wat is de eigenheid van dans? Wat is de positie van dans in onze maatschappij? Op welke wijze draagt dans bij aan de totale persoonsontwikkeling? Hoe verhoudt dans zich ten opzichte van de meervoudige intelligentie theorie van Howard Gardner? Welke mogelijkheden biedt het vak Kunst Dans leerlingen ten aanzien van een vervolg-opleiding?; 3. De invoering van het vak. Wat is de visie van de onderzoeksscholen op onderwijs, en dans in het bijzonder? Welke argumenten dragen de onderzoeksscholen aan om het vak op te nemen in het curriculum? Hoe vinden scholen een geschikte docent dans?; 4. De uitvoering van het vak. Op welke wijze wordt het vak Kunst Dans georganiseerd? Op welke wijze wordt het vak Dans in de vernieuwde onderbouw aangeboden aan de leerlingen? Wat is de motivatie van docenten dans om werkzaam te zijn binnen het voortgezet onderwijs? Wat zijn de minimale eisen met betrekking tot het danslokaal?

795 BRO

2009

Erfgoed & kunst : dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek : 44 inspirerende lesideeën / (eindredacteur) Warmer, M., (eindredacteur) Roeper, V. . - Haarlem : Cultureel Erfgoed Noord-Holland, 2009. - Ongepag. : ill.

Deze waaier bevat 44 lesideeën waarbij kunsteducatie (dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek) en erfgoededucatie centraal staan. De lessen zijn onderling te combineren, maar kunnen ook als op zichzelf staande activiteit worden beschouwd. De lessen zijn ingedeeld in drie niveaus: groep 1 t/m 4 van de basisschool, groep 5 t/m 8 van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Drie erfgoedgebieden geven de relatie aan van de leerlingen met de gebruikte erfgoedbronnen: 'erfgoed van jezelf', 'erfgoed in je omgeving' en 'erfgoed van iedereen'. Hiermee wordt de relatie van de leerling met de erfgoedbronnen aangegeven: gaat het over het verhaal van het kind zelf, zijn familie, zijn directe omgeving? Gaat het over het eigen dorp, de eigen wijk of stad, of eigen regio? Of over grote gebieden: Nederland of zelfs de wereld?

725 ERF

Rubens in beweging [dvd] : met stof en lichaam brengen jongeren de werken van Peter Paul Rubens tot leven / Rodenburg, M., (producent)De Veerman, Pauwels, G. . - Antwerpen : De Veerman, 2009. - ca. 16 min.

In maart 2009 vond in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen een project plaats waar 15 jongeren van de 9de klas van de Steinerschool Antwerpen aan deelnamen. In een reeks kostuum- en dansworkshops, opgezet door kunsteducatieve organisatie De Veerman, exploreerden ze de werken van Rubens: welke houding nemen de personages aan, hoe verhouden ze zich tegenover mekaar, welke kleuren worden er gebruikt, hoe worden de stoffen gedrapeerd? Vanuit deze verkenning gaven jongeren een eigen, hedendaagse interpretatie aan de werken van Rubens. Met stof en lichaam brachten ze Rubens tot leven.

[DV] 701 ROD

De nieuwe kunstvakken in de vernieuwde Tweede Fase / Algra, A., Martin, F. . - Utrecht : Cevo, 2009. - 18 p.

Brochure over de wijzigingen vanaf 2009 (voor vwo vanaf 2010) op het gebied van de kunstvakken in de tweede fase, bestemd voor zowel de docenten in de kunstvakken, als de examensecretaris. Naast de verandering van de vaknamen (ckv2 en ckv3 en ckv2/3 zijn vervangen door 'kunst (drama)',

'kunst (dans)', 'kunst (muziek)', 'kunst (beeldende vormgeving)') zijn er ook veranderingen op het gebied van eindtoetsing (wordt een centraal examen) en de manier waarop dit afgenomen wordt (computerexamen). Naast de opzet en inhoud van de vakken, komt verder aan de orde: de wijze van omgaan met bezemkandidaten ckv2, het digitaal examen, kandidaten met een beperking.

<http://www.cevo.nl/9334000/1/j9vvgltfdwjiovt/vi40b68ivmu8>

701 ALG

VMBO on the move : 'dansend na(ar) school', verslag van vijf danspilots op het vmbo / Mazure, R., (medewerker) van Miert, M. . - Utrecht : Kunstfactor, 2009. - 36 p. - Samenwerkingsproject van Kunstfactor en het NISB.

Vijf vmbo-scholen voerden in het schooljaar 2008-2009 in samenwerking met vijf dansscholen het proefproject 'Dansend na(ar) school' uit. Samen zetten ze een naschools dansaanbod op. Deze rapportage doet verslag van het verloop van het project op de verschillende scholen, en biedt inzicht in de effecten van het project. Daarnaast dient dit rapport als stimulans voor scholen die alternatieven zoeken om hun leerlingen meer te laten bewegen.

http://www.kunstfactor.nl/blobs/Kunstfactor/Dansend_na_ar__school_-_rapport_13_10.pdf

795 MAZ

Dansonderwijs in Engeland / Fokkens-van der Maas, S., Schouwenaar, R., (redacteur) Mazure, R. . - Utrecht : Kunstfactor, 2009. - 23 p. : tab.

In deze publicatie wordt de Engelse situatie op het gebied van danseducatie beschreven. Dans is daar sinds 1988 verplicht op de basisschool, als onderdeel van het vak lichamelijke opvoeding. Inmiddels biedt 96 procent van alle Engelse basis- en middelbare scholen dans als vak aan. De publicatie kan dienen als inspiratie voor de Nederlandse situatie, waar dans op school nog in de kinderschoenen staat. Bestemd voor iedereen die binnen de danseducatie werkt én voor consultants, beleidsmedewerkers, gemeenten en directies van scholen en opleidingen. Bevat de volgende hoofdstukken: 1) Dans als verplicht vak in het basisonderwijs, 2) Eindexamen dans in het voortgezet onderwijs, 3) Methodieken in het dansonderwijs, 4) Wie geven dansles in het (reguliere) onderwijs, 5) Landelijke organisaties die het dansonderwijs ondersteunen, 6) Lokale initiatieven, 7) Beleid ten aanzien van kunsteducatie, 8) Dans als carrière, 9) Samen op weg naar de Olympische Spelen in 2012.

http://www.kunstfactor.nl/blobs/Kunstfactor/Dansonderwijs_in_Engeland_2.pdf

795 FOK

Why dance? : a comprehensive resource for traditional country dancing / Downes, J., King, P., (auteur van voorwoord) Collins, S. . - [S.l.] : Japacow Publishing, 2009. - 50 p. : fig. + 2 cd's. - Met lit. opg. en begrippenlijst. - ISBN 978-0-9561242-0-3

An instruction book for traditional British country dancing. Facts about the origins of the music and dances, fitting the dance to the music, dancing with adults and children and suggestions for arranging a 'barn dance' are included. With over 60 dance notations and diagrams at differentiated levels.

Included are 2 cd's of music for the dances.

795 DOW

www.danstijd.slo.nl [website] / van Breukelen, W., SLO, Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, ... [et al.], NBDK, Nederlandse Beroepsvereniging van Danskunstenaars . - Enschede : SLO [etc.], 2009-.

De informatie op deze site is bestemd voor docenten en leerlingen die meer informatie willen over dansgeschiedenis. De informatie is per tijdvak geordend. Per tijdvak zijn er kennisvragen, doe-opdrachten (van programmatoelichting schrijven tot inspiratie-moodboard maken) en doe-dans-opdrachten (bijvoorbeeld het maken van een choreografie of het organiseren van voorstelling). In de

teksten zijn bepaalde woorden gearceerd, deze linken direct door naar de Dansapedia voor meer uitleg. De Dansapedia is ook los te gebruiken om snel informatie te zoeken over ruim 600 items met betrekking tot personen (choreografen, dansers, danseressen), dansgezelschappen en danstheorie. Er is ook een dubbel-dvd verschenen met de titel 'Danstijd : dansgeschiedenis in 64 fragmenten'.
<http://www.danstijd.slo.nl>

Danstijd [dvd] : dansgeschiedenis in 64 fragmenten / TIN, Theater Instituut Nederland . - [Amsterdam] : TIN, [2009]. - ca. 3 uur en 20 min.

Deze dvd geeft met 64 fragmenten een overzicht van de ontwikkelingen in de dans van de oudheid tot nu. De dvd is ontwikkeld voor gebruik in het onderwijs en richt zich met name op het voortgezet onderwijs. De fragmenten zijn bedoeld als illustratie bij lessen over dansgeschiedenis. In het bijbehorende boekje staat bij elk fragment een korte toelichting over de choreograaf en het specifieke dansstuk en wat er in het gekozen fragment te zien is. De keuze van de fragmenten en de indeling van de periodes is gebaseerd op de structuur die is gehanteerd bij de website www.DansTijd.slo.nl.
Dvd 1: 1. In de oudheid; 2. In de Middeleeuwen; 3. Hofballet; 4. Handelingsballet; 5. Romantisch ballet; 6. Russische vernieuwing; 7. Moderne dans. Dvd 2: 1. Postmoderne dans; 2. Nederland en Vlaanderen; 3. Multiculturele invloeden; 4. Jeugdcultuur.

<http://www.DansTijd.slo.nl>

[DV] 795 DAN

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

Roel Voorin Holt van Introdans : 'We gaan niet hiphoppen in een gymzaal' / Ros, B. . - 2008. - Jubileumnummer.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 50, jan. 70-72 p.)

Met subsidie van Cultuur en School ontwikkelde het Arnhemse Introdans in 2000 als een van de eerste in Nederland een educatief aanbod voor het vmbo. Artistiek leider Roel Voorin Holt vertelt over een laagdrempelig programma, waarbij aan het artistiek gehalte geen concessies worden gedaan.

Dialogoog in dans / Ros, B. . - 2008.

(Uit het projectloket; Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 52, mei 6-8 p.)

Beschrijving van een project van 2daPoint. De dansvoorstellingen van 2daPoint zijn bedoeld om jongeren kennis te laten maken met diverse dansstijlen en om via dans maatschappelijke thema's bespreekbaar te maken.

Een wielrenner in het museum : cross-overs laten leerlingen kunst persoonlijker beleven / Vermeulen, I. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 53, jul. 9-11 p.)

Twee voorbeelden van multidisciplinaire projecten die ontwikkeld werden voor het onderwijs. Het eerste voorbeeld 'Dancing with the Arts' werd ontwikkeld door het museum Kröller-Müller Museum en Introdans. Leerlingen van het voortgezet onderwijs gebruiken beeldende kunst als inspiratiebron voor de danskunst. Het tweede voorbeeld betreft een samenwerkingsverband van Het Nijmeegs Museum Het Valkhof en de theatergroep Kwatta. Zij ontwikkelden een project voor leerlingen van groep 5 tot 8 over de vraag: wat is nu eigenlijk kunst?

D: Out of the blue : samen werken aan een belevenisproject / Berendse, M. . - 2008.

(Uit het projectloket; Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 53, jul. 18-19 p.)

Beschrijving van het project 'Zinzones: Out of the Blue'. 2700 scholieren creëren in 8 leegstaande panden een wereld voor de virtuele figuur 'D'. Onderbouwscholieren van het vmbo, havo en vwo werken samen met professionele kunstenaars in zes verschillende workshops: percussie, film, dans, kledingontwerp, interieurontwerp of voertuig bouwen. De allerbeste creaties worden gehuldigd.

Sacreren : kunstenintegratie in de bovenbouw van het vwo / van den Berg, R. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 7/8, jul/aug. 25-27 p.)

Vanuit het project 'Integratieweek' van de opleiding Docent Muziek aan het conservatorium te Maastricht hebben elf tweedejaars studenten een muzische performance gecreëerd met als thema Le Sacre du Printemps van Igor Stravinsky. Dit in samenwerking met het Limburgs Symfonie Orkest en het voortgezet onderwijs (Sint-Maartenscollege in Maastricht). De achterliggende gedachte hierbij is om op authentieke wijze en onder begeleiding een kunsteducatieve rol te vervullen in het werkveld. Vanuit de ervaringen die tweedejaars studenten opdoen in hun voorafgaande (individuele) stage, worden nu in 'creative teams' workshops voorbereid en uitgevoerd met als doel om een creatief proces en product te bewerkstelligen dat uitmondt in een muzische performance.

Themanummer: examens / . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 4-24 p.)

Evaluatie van de examens beeldende vakken vmbo, havo en vwo 2008, CKV2 havo en vwo 2008 en het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama vmbo 2008. Ook de bevindingen van de docenten komen aan de orde.

CSE muziek, dans en drama vmbo 2008 : van beeldschermexamen naar volledig digitaal examen / Denissen, H. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 20-24 p.)

In dit artikel een verslag van de digitale afname, de reguliere afname en de resultaten van het centraal schriftelijk examen muziek, dans en drama 2008.

Jongeren / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (redacteur) van Gemert, J., (redacteur) ... [et al.] . - 2008. - Themanummer

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 4-49 p.)

Themanummer over jongeren met o.a. aandacht voor cultuurparticipatie van jongeren, digitale ontwikkelingen, web 2.0, de virtuele wereld, dans, muziek, muziekgeschiedenis en veel praktijkvoorbeelden.

Thema: bewegen - tanzen - gestalten / Jasper, Chr., ... [et al.] . - 2008. - Themanummer. - Cd en dvd ontbreken.

(Musik & Bildung; Vol. 40, nr. 4, Okt/Nov. 10-45 p.)

Inhalt: Bewegen - tanzen - gestalten; Ohne Hemmung : Lieder der Capoeira im Musikunterricht; Tanz durch die Geschichte : Musikgeschichtliche Entwicklungen vom Mittelalter bis zum Barock; Walle, walle manche Strecke : 'Der Zauberlehrling' von Paul Dukas als Tanzpantomime; Weapon of choice - bewegt : SchülerInnen tanzen und erforschen Rhythmen elektronischer Tanzmusik.

PTA voor dans / Rooyackers, P. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 12, dec. 22-26 p.)

Een beschrijving van twee voorbeeld PTA's (Programma van Toetsing en Afsluiting) voor vmbo dans. De modellen zijn afkomstig van het Montessori College te Aerdenhout en het CSG Helinium te Hellevoetsluis.

2009

Kulturelle Schulentwicklung / (redacteur) Bergers, H., (redacteur) Witt, K., Fuchs, M., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kulturelle Bildung; Vol. 1, nr. 3, 3-73 p.)

Unter dem Arbeitsbegriff beleuchtet das Magazin, welche Potenziale sich bieten, wenn Schulen sich auf den Weg machen, künstlerische Bildung und kulturpädagogische Prinzipien auf allen Ebenen des Schullebens zu integrieren. Die Autoren/innen, die sich in dieser Ausgabe mit dem Thema 'Kulturelle Schulentwicklung' befassen, sind sich einig: Kulturelle Schulentwicklung hat Potenzial. Es gibt jedoch Bedingungen: ein neues Label macht noch keine neue Schule. Welche Voraussetzung bringt die 'guten Wirkungen' Kultureller Bildung in Schule zur Entfaltung. Künstler/innen und Kulturpädagogen/innen, Lehrer/innen und Schulleiter/innen schreiben über Erfahrungen, Chancen und Gelingensbedingungen. Bildungsforscher/innen beleuchten die Vision einer KulturSchule. Autoren/innen aus den Sparten Theater, Tanz, Literatur, Film, Bildende Kunst und Zirkus schauen aus ihrer jeweiligen Fach-Perspektive auf das Thema. Vertreter/innen der künstlerischen Schulfächer diskutieren, wie Musik, Theater und Kunst Schule 'von innen heraus' verändern können und Praxisforscher/innen stellen erste Ergebnisse von Modellprojekten vor.

Dansproject oogst energie en respect : Make dance work / Berendse, M. . - 2009.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 56, mrt. 4-6 p.)

De SKVR werkt samen met verschillende dansgezelschappen op het gebied van dans en theater. Zo ook met Dance Works Rotterdam. Met de workshop 'Make dance work' weet dit gezelschap leerlingen van vmbo tot vwo enthousiast te krijgen. Het doel van de workshop is om leerlingen vertrouwd te maken met het zien en aan den lijve ondervinden van moderne dans, maar ook inzicht te geven in het werken aan een choreografie.

http://www.cultuurplein.nl/attachments/session=cloud_mmbase+1900374/Bulletin_Cultuur_School_56.pdf

Engeland danst op school / Fokkens-van der Maas, S. . - 2009.

(Dans magazine; Vol. 27, nr. 3, jun. 46-48 p.)

Verslag van een werkbezoek van twee adviseurs dans van Kunstfactor aan Engeland. Wat is de status van danseducatie op het primair en voortgezet onderwijs, vroegen de adviseurs Rozemarijn Schouwenaar en Sanne Fokkens-van der Maas zich af. Tijdens het werkbezoek verdiepten zij zich in ontwikkelingen en werkwijzen. Opvallend zijn de investeringen die scholen in het primair en voortgezet onderwijs en culturele instellingen doen om samen te werken. Naast het gebruik van goeddoordachte dansmethodieken en de inzet van lichaam en taal door de dansdocent, wordt grote waarde gehecht aan het centraal stellen van de leerling tijdens de dansles. En dans is kunst en lichamelijke opvoeding tegelijk.

Dance education: an examination of practitioners' perceptions in secondary schools and the necessity for teachers skilled in the pedagogy and content of dance / Connell, J. . - 2009. - Met lit.opg.

(Research in dance education; Vol. 10, nr. 2, Jun. 115-130 p.)

There is a lack of research examining practitioners' beliefs, understanding and attitudes towards the teaching of dance in England. In order to address this gap in the evidence, this paper reports on a recent survey of dance practitioners living and working in Yorkshire, the largest county in England, on what they consider to be the most important aspects of dance teaching in schools, as well as their own capabilities in teaching this subject. The findings provide information on practitioners' perceptions on what they consider to be the most important aspects of dance teaching in schools and suggestions on teachers' pedagogical approaches for the teaching of the subject in schools.

Examens 2009 : thema / . - 2009. - Themanummer.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 9, sept. 4-21 p.)

Inhoud: 'Proeven van kunst : CSE beeldend VMBO 2009', door M. Knüppe-Hüsken; 'Examen kunst algemeen HAVO 2009', door H. Gitsels; 'Dat examen van u, wordt dat nog wat? : examen kunst algemeen HAVO 2009', door W. Janssen en B. van Oers, een nabeschuiving door twee docenten'; 'Examen TeHaTex HAVO 2009', door M. Wensing; 'Examen TeHaTex VWO 2009', door H. Gitsels; 'Examen CKV2 VWO 2009', door M. Wensing; 'Examens dans en drama VMBO 2009 : naar een Computer Based Test in 2010', door H. Denissen; 'Examens muziek VMBO-HAVO-VWO 2009 : van papier naar digitaal', door H. Denissen.

Dansend na(ar) school / Mazure, R., van Miert, M. . - 2009. - Zie ook het evaluatierapport van dit project 'Vmbo on the move' (2009).

(Dans magazine; Vol. 27, nr. 5, okt/nov. 45-46 p.)

Op initiatief van Kunstfactor en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) voerden vijf vmbo-scholen in het schooljaar 2008-2009 in samenwerking met vijf dansscholen het proefproject 'Dansend na(ar) school' uit. Samen zetten ze een naschools dansaanbod op. Het doel van het project is vmbo-jongeren stimuleren meer te bewegen door dans. Een beschrijving van de praktijkervaringen.

Als ik later groot ben : uniek dansproject op Scholengemeenschap Helinium / Rooyackers, P. . - 2009. (Kunstzone; Vol. 9, nr. 11, nov. 42-44 p.)

Een interview met Marjolijn Breuring, dansmaker en docente dans aan Scholengemeenschap Helinium te Hellevoetsluis. In 2008 stond zij met een lesgroep dans van 6-vwo een week lang in theater De Twee Hondjes te Hellevoetsluis met een eigen dansproductie voor basisschoolkinderen. Aan de orde komen onder andere de inhoud van het project en werken met competenties.

'Ik zou het liefst elk seizoen zo'n outreach-productie doen' : interview met Ted Brandsen / Deuss, B. . - 2009.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 12, nr. 59, okt. 10-11 p.)

Inteview met Ted Brandsen, artistiek leider van Het Nationale Ballet. Samen met artistiek leider Nita Liem van 'Don't Hit Mama' werkte zij aan het community art-project 'Zwanenmeer Bijlmermeer' met leerlingen uit de Bijlmer. De ontmoeting tussen streetdance en ballet trok volle zalen.

http://www.cultuurplein.nl/attachments/2047984/Bulletin_59.pdf

TIJDSCHRIFTEN

Dans magazine : hét dansblad van Nederland / Kunstfactor – Dans. – Utrecht : Kunstfactor, 1991-

TM : tijdschrift over theater, muziek & dans. – Amsterdam : St. Vakblad voor de Podiumkunst, 1999-

KNTV-Magazine / KNTV, Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaarsvereniging. – Amsterdam : KNTV, 1999-

ISSN 1389-7055

Dans. : magazine voor dans in Vlaanderen / Danspunt, Centrum voor Dans en Beweging in Vlaanderen vzw. – Gent : Danspunt vzw, 2003-

Research in dance education. - Routledge Journals, Taylor & Francis Group Ltd, 2007-

Voortgezet onderwijs, audiovisueel en film

BOEKEN

2008

Lees mij! / (auteur van idee) Raes, S., NIF, Nederlands Instituut voor Filmeducatie, (auteur van begeleidend materiaal) Klaassen, J., Stichting Lezen, (coördinator) Wiebenga, F., Viewpoint Productions, (eindredacteur) Hoekstra, E. . - Utrecht : NIF, 2008. - 2 dl. (ongepag.) + dvd - Met bijl. - Bevat leerlingenreader en docentenhandleiding.

Lees mij! is een serie lessen om jongeren te stimuleren uitdrukking te geven aan hun leeservaringen en om te zetten in een persoonlijk beeld. Aan de hand van de website www.leesmij.nu leren jongeren over kernbegrippen zoals thema, stijl en plot, die zij kunnen gebruiken om hun eigen leeservaring om te zetten in beeld. Op de site staan korte persoonlijke filmpjes over boeken van verschillende filmmakers. De dvd bevat 3 filmpjes. Doelgroep: bovenbouw havo/vwo. Het lesmateriaal sluit aan bij de kerndoelen en eindtermen van CKV en Nederlands.

<http://www.leesmij.nu>

820 RAE

Audiovisueel onderwijs: de knop omdraaien : audiovisuele onderwijsondersteuning voor de lerarenopleiding (academiejaar 2006-2007) / Wauters, R., Van Hulle, J. . - Brussel : CANON Cultuurcel [etc.], 2008. - 80 p. : ill., tab. - In opdr. van CANON Cultuurcel en IAK/BAM. - Met lit.opg. In 2005 gaf de minister van Onderwijs, Vorming en Werk, Frank Vandenbroucke, aan dat er antwoorden gezocht moesten worden op de aanbevelingen van het onderzoek 'Audiovisuele vorming in het Vlaamse onderwijs' (2004). Naar aanleiding hiervan werd onder meer een projectgroep 'Audiovisuele onderwijsondersteuning voor de lerarenopleiding' uitgeschreven. Vijf projecten van lerarenopleidingen, die tot doel hadden de multimediale geletterdheid van zowel studenten binnen de lerarenopleiding als de kinderen die erbij betrokken werden te verbeteren, werden geselecteerd. Het rapport doet verslag van deze projecten, waarbij zowel de winstpunten en als de valkuilen door studenten, lectoren, een journalist en een externe onderzoeker werden opgetekend.

790 WAU

Film, politics & education : cinematic pedagogy across the disciplines / (redacteur) Sealey, K.S., Broughton, J., ... [et al.] . - New York [etc.] : Peter Lang, 2008. - VIII, 165 p. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-0-8204-7881-4

This book brings together the work of eight educators from a variety of academic backgrounds who collectively agree on the wisdom of pedagogic interface between elements of popular culture and teaching/learning strategies in the classroom. Collectively, the authors represented here are specifically enamored with the power of film to transmit knowledge visually in a way that literature or oral transmission alone cannot, and with the depth, breadth, variety, and popularity of film as cause for its use in education.

791 FIL

Project on Pirates / Verbeek, J. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 4 dl.(9, 9, 5, 2 p.) - Zie ook tijdschriftartikel: Begeleid zelfstandig leren : Pirates of the Caribbean voor de les Engels.

Lespakket over piraten naar aanleiding van de succesvolle filmtrilogie 'Pirates of the Caribbean' van regisseur Gore Verbinski. Bestemd voor leerlingen van de bovenbouw in het voortgezet onderwijs. Lessen zijn ook een oefening in begeleid zelfstandig leren.

791 VER

Paranoid Park : vakoverschrijdende eindtermen (derde graad) / van Vesseem, E. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - Ongepag. - Zie ook tijdschriftartikel: Paranoid Park : klaar voor de klas: een vakoverschrijdend project voor de derde graad ASO.

Lespakket van de film 'Paranoid Park' van de regisseur Gus Van Sant. Bestemd voor leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

791 VES

Een moderne kijk op de klassieken: een onderzoek naar de huidige mogelijkheden voor het onderwijzen van canonieke literatuur / de Maijer, S. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 100 p. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Universiteit van Amsterdam. Faculteit der Geesteswetenschappen. Vakgroep Nederlandse Taal en Cultuur.

Scriptie met als hoofdvraag: Wat zijn de (moderne) mogelijkheden voor het onderwijzen van Nederlandstalige canonieke literatuur in de bovenbouw van havo en vwo? Deelvragen zijn: Welke initiatieven worden op dit moment ontplooid op canoniëk vlak, en wat willen en kunnen deze (literaire) canons betekenen voor het middelbaar literatuuronderwijs? In hoeverre valt het onderwijzen van een literaire canon te verenigen met het huidige literatuuronderwijs en met de inrichting en organisatie van de schoolvakken? Op welke wijze en vanuit welk oogpunt worden (nieuwe) media - zoals internet, televisie en film - ingezet in de lessen over canonieke literatuur en welke (praktische) bezwaren brengt dit met zich mee?

<http://dare.uva.nl/document/118819>

820 MAI

Animation in education: its impact on learning, literacy and creativity / Pollmuller, B., Sercombe, M. . - [S.l.] : Creative Partnerships, 2008. - 103 p. : ill.

There are many good text books available explaining the techniques of animation, but little has been written which addresses the particular problems associated with teaching it in a classroom setting. Particular skills and approaches are needed to engage a class of 25 - 30 children in a co-ordinated activity. This report will offer a range of well tested, yet innovative models of practice. This preliminary research has also shown that many teachers are unaware of the enormous potential animation holds for stimulating creative learning. The case studies therefore aim to encourage teachers and pupils to try things for themselves. The practical demonstrations debunk the myth that digital animation is too specialised and too technically demanding for the classroom.

<http://www.creativitycultureeducation.org/data/files/animation-in-education-nov-2007-103.pdf>

791 POL

2009

Erfgoed & kunst : dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek : 44 inspirerende lesideeën / (eindredacteur) Warmer, M., (eindredacteur) Roeper, V. . - Haarlem : Cultureel Erfgoed Noord-Holland, 2009. - Ongepag. : ill.

Deze waaier bevat 44 lesideeën waarbij kunsteducatie (dans, drama, beeldend, literair, audiovisueel en muziek) en erfgoededucatie centraal staan. De lessen zijn onderling te combineren, maar kunnen ook als op zichzelf staande activiteit worden beschouwd. De lessen zijn ingedeeld in drie niveaus: groep 1 t/m 4 van de basisschool, groep 5 t/m 8 van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Drie erfgoedgebieden geven de relatie aan van de leerlingen met de gebruikte erfgoedbronnen: 'erfgoed van jezelf', 'erfgoed in je omgeving' en 'erfgoed van iedereen'. Hiermee wordt de relatie van de leerling met de erfgoedbronnen aangegeven: gaat het over het verhaal van het kind zelf, zijn familie, zijn directe omgeving? Gaat het over het eigen dorp, de eigen wijk of stad, of eigen regio? Of over grote gebieden: Nederland of zelfs de wereld?

725 ERF

Film maken maakt school : effecten van de structurele integratie van film maken in het voortgezet onderwijs : verslag van het pilotproject; Scholieren FilmLab / (eindredacteur) Maassen, G., (coördinator) M. Daniel, (onderzoeker) de Jong, J., (onderzoeker) ... [et al.] . - Utrecht : NIF, 2009. - 34 p. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-90-79631-02-5

Het Nederlands Instituut voor Filmeducatie (NIF) heeft in opdracht van het Ministerie van OCW en het Nederlands Fonds voor de Film het pilotproject Scholieren FilmLab (oorspronkelijke titel: Film maken in de Klas) ontwikkeld en uitgevoerd. Doel van het project was om film maken voor de duur van een schooljaar structureel te integreren in het lesprogramma van voortgezet onderwijs scholen.

Scholieren FilmLab is uitgevoerd op twee middelbare scholen die te maken hebben met leerlingen in achterstandsituaties: een (zwarte) school in de Randstad en een school voor speciaal onderwijs. In het onderzoek zijn verschillende effecten van het project gemeten: de effecten met betrekking tot sociale cohesie en schoolbeleving; de effecten van twee bestaande benaderingen: Making Movies en AllAboutUs FilmFactory; de effecten met betrekking tot mediavaardigheden en mediawijsheid. Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat de structurele integratie van film maken in het lesprogramma van het voortgezet onderwijs positieve effecten heeft op achterstandsleerlingen, hun zelfbeeld, begrip voor elkaar, bereidheid en vermogen tot samenwerken en beleving van school.

791 FIL

Screen education : from film appreciation to media studies / Bolas, T. . - Bristol [etc.] : Intellect, 2009. - 408 p. : ill. - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-1-84150-237-3

This book provides the history of the development of film and television studies in Britain, from its origins as a grassroots movement to its current status as serious scholarship. The focus is on the United Kingdom, where the development mirrors that of film education in North America and Australia. Bolas's account describes the voluntary efforts of activists in the Society for Education in Film and Television and their relationship with British Film Institute's Education Department. Though much documentary evidence has been lost, Bolas's work incorporates personal archives and interviews with key figures, making this a critical record of the rise of cinema and television studies. The book opens in 1930, just after the introduction of sound cinema, examines the succeeding six decades and closes at a key moment in the 1990s when a major new area of academic enquiry - Media Studies - had become established at secondary, further and higher education levels in most of the UK. At the primary level interest was simultaneously developing in a broader curriculum engagement with media education.

659 BOL

Filmen met je mobiel : iedereen een filmkunstenaar : handleiding voor het maken van eigenzinnige pocketfilms / Heijnen, E., Koelink, M. . - Utrecht : heijnenkoelink, 2009. [Amsterdam] : Nederlands Instituut voor Mediakunst Montevideo. - Ongepag. : ill. - ISBN 978-90-813681-1-7

Tips en voorbeelden hoe je met een mobiel een film kunt maken die opvalt in de dagelijkse beeldenstroom. De website bevat voorbeelden en achtergrondinformatie. 'Filmen met je mobiel' is ook als lespakket voor vmbo, havo en vwo beschikbaar.

<http://www.filmenmetjemobiel.nl/>

791 HEIJ

Moviezone : lespakket ckv1 / Stichting moviezone, NIF, Nederlands Instituut voor Filmeducatie . - Utrecht : Stichting Moviezone, 2000 -.

Lespakketten ten behoeve van CKV1. Moviezone biedt ieder jaar een programma aan dat zich richt op de vertoning van kunstzinnige films voor een jong publiek met als doelstelling de culturele belangstelling van jongeren te vergroten. Lespakketten bestaan uit: docentenhandleidingen, brochures en factsheets.

TIJDSCHRIFTARTIKELEN

2008

Digitale Fotografie / . - 2008. - Themanummer
(Kunst + Unterricht; Vol. 319, 10-33 p.)

Das Heft löst die Fotografie aus dem Multimedia-Verbund, um ihre didaktischen Potenziale herauszuarbeiten. Nur so werden die spezifischen kunstpädagogischen Chancen und auch Probleme dieses Mediums deutlich. Inhalt: Fotografie in der Grundschule : experimentell, analog, digital von W. Legler; Gefühle verbinden Menschen : ein digitales Fotoprojekt zur Ausstellung 'The Family of Man' von J. Krautz und G. Ott; Mehr sehen - digitale Panoramen von B. Zeilinger; 'Und... Action!' : Filmen ohne Film - Die Erstellung eines computeranimierten Storyboards von K. Daub; Die Kunst des Fakes : das Streifenbild-Verfahren von S. Gliesche; Körper-Formen : Inszenierungen mit Körper und Maus von B. Zeilinger; Visionen des Surrealismus : fantastische Ausdrucksformen in virtuellen Bildwelten von K. Daub; Digitales und Vergängliches : fotografische Vanitas-Stillleben von S. Hornák; 'Da spürt man, wie's ihm geht ...' : ein Fotoprojekt in der Kinder- und Jugendpsychiatrie von C. Sucker; Wirklich machen : digitale Fotografie beim Deutschen Jugendfotopreis von T. Scheid.

Canon van de Nederlandse film : 'Lijstjes bestaan altijd uit compromissen'. (Alex van Warmerdam) / Stienen, F. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 31-33 p.)

In navolging van Frits Oostroms commissie (Canon van Nederland) heeft een commissie bestaande uit het Filmmuseum, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, het Nederlands Instituut voor Filmeducatie, het Nederlands Fonds voor de Film en de Volkskrant een Canon van de Nederlandse Film op het Nederlands Film Festival in september 2007 gepresenteerd. De Canon bestaat uit belangrijke, gezichtsbepalende films die de veelzijdigheid van de Nederlandse filmgeschiedenis weerspiegelen. De vraag blijft of de zestien gekozen films de meest geschikte 'vensters' zijn voor het onderwijs.

Teleblik maakt TV-kijken verantwoord / Berendse, M. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 51, mrt. 18-19 p.)

Teleblik, het digitale bronnenarchief met beelden van de publieke omroep, biedt docenten en leerlingen prikkelend beeldmateriaal voor gebruik op school. Docenten kunnen er hun lessen mee maken, leerlingen werkstukken.

'Kunst is een geweldige mediacoach' : mediawijs worden binnen de kunstvakken / . - 2008.

(Kennisset InDruk VO; Vol. 1, voorjaar, 8-9 p.)

De invloed van nieuwe media en audiovisuele toepassingen neemt toe - ook binnen de kunst. Emiel Heijen, senior docent vakdidactiek aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK), vindt dan ook dat je niet om de kunstvakken heen kunt als je jongeren mediawijs wilt maken. Vanuit het lectoraat Kunst en Cultuureducatie van de AHK deed Heijen onderzoek naar de mogelijkheden om audiovisuele vorming op middelbare scholen te integreren in de brede praktijk van de docent beeldende vorming.

Filmeducatie over de grenzen / Bosma, P. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 1, jan. 11-13 p.)

Artikel over filmeducatie in Frankrijk. Filmkunst maakt daar onderdeel uit van het eindexamenpakket in het voortgezet onderwijs. Een aantal voorbeelden.

D: Out of the blue : samen werken aan een belevenisproject / Berendse, M. . - 2008.

(Uit het projectloket; Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 53, jul. 18-19 p.)

Beschrijving van het project 'Zinzones: Out of the Blue'. 2700 scholieren creëren in 8 leegstaande panden een wereld voor de virtuele figuur 'D'. Onderbouwscholieren van het vmbo, havo en vwo werken samen met professionele kunstenaars in zes verschillende workshops: percussie, film, dans, kledingontwerp, interieurontwerp of voertuig bouwen. De allerbeste creaties worden gehuldigd.

Examen vmbo beeldend 2008 : verzameld, beeldende kunst en verzamelingen / Knüppe-Hüsken, M. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 9, sept. 15-17 p.)

Bespreking van de examens beeldende vakken vmbo 2008. Aan bod komen o.a.: thema, aantal deelnemers per vak (tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen en audiovisuele vormgeving), normering en resultaten.

Paranoid Park : klaar voor de klas: een vakoverschrijdend project voor de derde graad ASO / van Vessem, E. . - 2008. - Zie ook: Paranoid Park : vakoverschrijdende eindtermen (derde graad) (Cinemagie; Vol. 47, nr. 262, lente 6-14 p.)

Bespreking van de film 'Paranoid Park' van de regisseur Gus Van Sant. Artikel geeft achtergrondinformatie en bespreekt de thema's uit de film. Suggesties worden gegeven hoe docenten deze film het best in de klas kan behandelen. Bestemd voor leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

Begeleid zelfstandig leren : Pirates of the Caribbean voor de les Engels / Verbeek, J. . - 2008. - Zie ook: Project on Pirates.

(Cinemagie; Vol. 47, nr. 263, zomer 4-10 p.)

Uitwerking van een serie van vijf lessen over de films 'Pirates of the Caribbean' van regisseur Gore Verbinski. Bestemd voor leerlingen van de bovenbouw in het voortgezet onderwijs. Lessen zijn ook een oefening in begeleid zelfstandig leren.

Lesideeën in sounddesign : watch that sound / van de Veerdonk, J. . - 2008.

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 38-39 p.)

Beschrijving van een les in sounddesign met gebruik van 'Watch that sound tool'. Het proces van de lessen bestaat uit vier stappen: analyseren en ontwerpen, klankonderzoek en opname, de editing en de synchronisatie. Watch that sound ontvangt subsidies van diverse fondsen en wordt ontwikkeld in samenwerking met V2, Centrum voor instabiele media in Rotterdam.

Jongeren / (hoofdredacteur) van der Meer, R., (redacteur) van Gemert, J., (redacteur) ... [et al.] . - 2008. - Themanummer

(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 4-49 p.)

Themanummer over jongeren met o.a. aandacht voor cultuurparticipatie van jongeren, digitale ontwikkelingen, web 2.0, de virtuele wereld, dans, muziek, muziekgeschiedenis en veel praktijkvoorbeelden.

Scholieren FilmLab: hard werken aan een film, jezelf en elkaar / Berendse, M. . - 2008.

(Bulletin Cultuur & School; Vol. 11, nr. 54, nov. 6-8 p.)

In opdracht van voormalig minister van Onderwijs, Maria van der Hoeven, heeft het Nederlands Instituut voor Filmeducatie (NIF) een schooljaar lang de effecten onderzocht van film maken op scholen voor voortgezet onderwijs met probleemleerlingen. Onder de noemer Scholieren FilmLab werden twee bestaande benaderingen voor het werken met film, 'Making Movies' en 'AllAboutUs', getoetst als onderdeel van een schoolcurriculum. Het NIF onderzocht hoe leerlingen op twee deelnemende scholen uit de voeten konden met beide manieren van werken en met film als medium,

waar het sociale cohesie en schoolbeleving betreft. Een terugblik met de betrokkenen en de eerste bevindingen.

2009

Nieuwe Media op het Dominicus College / de Laat, J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 2/3, feb/mrt. 24-26 p.)

Sinds het schooljaar 2006-2007 staat Nieuwe Media als vak op het rooster van het eerste en tweede jaar havo en vwo van het Dominicus College te Nijmegen. De bijzondere aandacht voor Nieuw Media begon al in het schooljaar 2002-2003 met het project <>. Dit project heeft zoveel knowhow opgeleverd dat in de jaren erna op school in de vakken (Nederlands, geschiedenis, ckv, verzorging) en projectdagen verschillende Nieuwe Media-projecten werden ontwikkeld of in samenwerking met instellingen buiten school werden uitgevoerd. Dit artikel beschrijft de ontwikkeling van Nieuwe Media op deze school en binnen het onderwijs.

Kulturelle Schulentwicklung / (redacteur) Bergers, H., (redacteur) Witt, K., Fuchs, M., ... [et al.] . - 2009. - Themanummer.

(Kulturelle Bildung; Vol. 1, nr. 3, 3-73 p.)

Unter dem Arbeitsbegriff beleuchtet das Magazin, welche Potenziale sich bieten, wenn Schulen sich auf den Weg machen, künstlerische Bildung und kulturpädagogische Prinzipien auf allen Ebenen des Schullebens zu integrieren. Die Autoren/innen, die sich in dieser Ausgabe mit dem Thema 'Kulturelle Schulentwicklung' befassen, sind sich einig: Kulturelle Schulentwicklung hat Potenzial. Es gibt jedoch Bedingungen: ein neues Label macht noch keine neue Schule. Welche Voraussetzung bringt die 'guten Wirkungen' Kultureller Bildung in Schule zur Entfaltung. Künstler/innen und Kulturpädagogen/innen, Lehrer/innen und Schulleiter/innen schreiben über Erfahrungen, Chancen und Gelingensbedingungen. Bildungsforscher/innen beleuchten die Vision einer KulturSchule. Autoren/innen aus den Sparten Theater, Tanz, Literatur, Film, Bildende Kunst und Zirkus schauen aus ihrer jeweiligen Fach-Perspektive auf das Thema. Vertreter/innen der künstlerischen Schulfächer diskutieren, wie Musik, Theater und Kunst Schule 'von innen heraus' verändern können und Praxisforscher/innen stellen erste Ergebnisse von Modellprojekten vor.

Kidsview TV / van Wijk, J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 4, apr. 30-31 p.)

Een beschrijving van het project Kidsview TV. Het project is in 2005 ontstaan bij het programma Digitaal Leren en deels gesubsidieerd door de gemeente Den Haag. In het project Kidsview TV worden de mogelijkheden van video in het onderwijs ontwikkeld. Tot nu toe hebben docenten van circa 20 scholen voor primair en voortgezet onderwijs een cursus voor het werken met video gekregen. De cursus is, naast het aanleren van de techniek, met name gericht op het werken met de leerlingen aan het verzorgen van een item voor een tv-programma.

Kleifiguren spelen de hoofdrol : animatieworkshop in de klas / Kommers, M-J. . - 2009.

(Kunstzone; Vol. 8, nr. 5, mei 38-39 p.)

In dit artikel aandacht voor een project voor het primair en voortgezet onderwijs, de animatieworkshop van beeldend kunstenaar Peter Jansen. Het doel is volgens de kunstenaar dat leerlingen zich door deze workshop realiseren dat ze veel creatiever met een computer kunnen omgaan dan dat ze normaal doen met bijvoorbeeld MSN en games. Ook wil hij ze bewust maken van de hoeveelheid werk en concentratie die het maken van tekenfilms en animaties vergt.

Lees mij! / Willemsteijn, A. . - 2009.

(Van twaalf tot achttien; Vol. 6, jun. 52-53 p.)

Een beschrijving van Lees mij! Lees mij! is een crossmediale combinatie van een website, een serie filmpjes en literaire activiteiten, gericht op havo/vwo-leerlingen tussen de 14 en 17 jaar.

Pedagogisch dossier muziekvideo's: deel 1 - 'de kunst van clips' : grensverleggende beeldtaal in de muziekvideo's van Michel Gondry en Mark Romanek / Tambuyzer, S. . - 2009. - Met lit.opg. (Cinemagie; Vol. 48, nr. 268, herfst 4-16 p.)

In deel 1 wordt ingegaan op de filmtechnische en filmesthetische aspecten van videoclippen aan de hand van werk van de clipregisseurs Michel Gondry en Mark Romanek. Het doel van dit dossier is de visuele geletterdheid van jongeren te stimuleren door alledaagse beelden te analyseren. Hoe zijn ze opgebouwd, wat is de relatie tussen beeld en geluid, welke montagetechnieken worden gebruikt? Met lesteps.

Digitale media, kunst en cultuur? / Richardson, R. . - 2009. (Van twaalf tot achttien; Vol. 8, okt. 38-39 p.)

Digital Playground combineert media- en kunsteducatie in workshops waarbij jongeren zowel hun creativiteit als technische vaardigheden ontwikkelen. In Rotterdam werkt Digital Playground samen met o.a. Museum Boijmans van Beuningen, Kunsthal, Nederlands Architectuurinstituut en Historisch Museum Rotterdam. In workshops maken leerlingen zelf opnames voor een film of fotocollage om die vervolgens met speciaal ontwikkelde software geheel zelfstandig te monteren. Peer education, 'learning by doing' en aansluiting bij de belevingswereld van jongeren zijn de drie educatieve uitgangspunten van Digital Playground.

Vakoverschrijdend en schoolbreed mediawijsheid invoeren werkt in Etten-Leur : in gesprek met kartrekker Sjaak Jansen / . - 2009. (Mediacoach; Vol. 2, nr. 4, 20-23 p.)

De Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur (KSE) is een cultuurprofielschool die vakoverschrijdend en schoolbreed mediawijsheid heeft geïmplementeerd. Sjaak Jansen, docent tekenen en CKV, is één van de kartrekkers van het mediawijsheidprogramma. In dit artikel komt aan de orde hoe dit programma is ontstaan en wat andere scholen van de KSE kunnen leren.

Met liefde gemaakt / van de Kamp, M-Th. . - 2009. - Met lit.opg. (Kunstzone; Vol. 8, nr. 11, nov. 38-41 p.)

In Kunstzone nr.10 (2009) heeft Marie-Thérèse van de Kamp tien criteria beschreven waar een goede productieve opdracht voor ckv en kunst beeldend, muziek, dans, drama of audiovisuele vorming aan zou moeten voldoen. Dat was een theoretische beschrijving. In dit artikel geeft Van de Kamp een concreet voorbeeld van een creatieve productieve opdracht waarbij dezelfde criteria als uitgangspunt zijn genomen.

TIJDSCHRIFTEN

Cinemagie : driemaandelijks filmstudietijdschrift voor filmkunst en beeldopvoeding / Filmmagie. – Brussel : Filmmagie, 2008-

Skrien. – Zandvoort : FolioDynamica, 1997-2008; 2010-

Merz = Medien + Erziehung : Zeitschrift für Medienpädagogik / JFF, Institut für Medienpädagogik in Forschung und Praxis. - München : Kopaed, 1984-

Bibliotheek Cultuurnetwerk Nederland

In de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland bevindt zich een uitgebreide en unieke collectie publicaties over cultuureducatie. De collectie omvat meer dan 25.000 titels: literatuur over kunst-, erfgoed-, media- en literatuureducatie, beleidsdocumentatie, les- en projectmateriaal voor het primair en voortgezet onderwijs, cd's, dvd's, video's en meer dan 200 binnen- en buitenlandse vaktijdschriften.

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk en biedt diverse diensten aan. De infobalie verleent praktische assistentie en stelt op verzoek literatuurselecties samen. Studenten kunnen een rondleiding door de bibliotheek en uitleg over het gebruik van de catalogus krijgen.

Lenen

Om de collectie te raadplegen en publicaties te lenen kunt u langskomen, maar wij kunnen u ook per post publicaties opsturen. Daarvoor kunt u contact opnemen met de infobalie via telefoonnummer +31 302361200 of info@cultuurnetwerk.nl. De collectie is ook te raadplegen via de online catalogus. Om te lenen moet u ingeschreven zijn. Daarvoor vragen wij u om een geldig legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart) en een bewijs waaruit de juistheid van uw adresgegevens blijkt (bijvoorbeeld een recent bankafschrift).

Inschrijving als lener is gratis. Het leengeld per publicatie of audiovisueel materiaal is € 1,00.

Reserveren kost € 0,45 per titel. Studenten mogen gratis lenen op vertoon van hun studentenkaart.

Buitenlandse studenten kunnen helaas geen gebruik maken van deze regeling.

Lid worden

€34,50 per jaar voor instellingen en scholen en € 20,50 per jaar voor particulieren. Leden van de bibliotheek betalen geen leengeld en krijgen 50 procent korting op literatuurselecties. Bovendien ontvangen zij vier keer per jaar gratis Zicht op..., een publicatie over een steeds wisselend thema met een inleidend artikel, een literatuuroverzicht, websites en adressen.

Rondleidingen

Docenten aan hogescholen en universiteiten kunnen met studenten de bibliotheek op afspraak bezoeken voor een uitgebreide rondleiding met uitleg over de bibliotheek, het gebruik van de catalogus en een nadere kennismaking met de activiteiten van Cultuurnetwerk Nederland.

Aanwinstenlijst

U kunt maandelijks per e-mail geattendeerd worden op de meest recente literatuur via de aanwinstenlijst van de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland.

